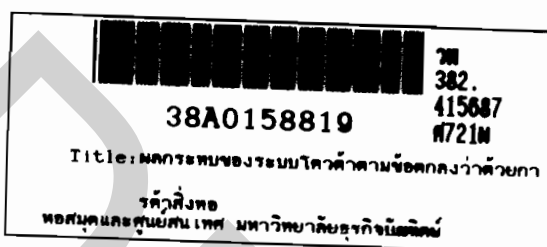

ผลกระทบของระบบโคเวต้าตามข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศ
ต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรป

ศุภลักษณ์ ฤกษ์เรืองฤทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

พ.ศ. 2546

ISBN 974-281-852-5

The Impact of Quota Under Multi-Fibre Arrangement
on Thai Clothing Exports to European Union.

Supalux Rerkruangrit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Economics
Department of Economics
Graduate School, Dhurakijpundit University
2001

ISBN 974-281-852-5

เลขที่พิมพ์.....	0158819
วันลงทะเบียน.....	22.ก.ค. 2546.
เลขที่.....	211
	382.415697
	(๗ ๗๒๑๖)
	[๕๕๕๕]

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ ผลกระทบของระบบโควต้าตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อ
การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรป

เสนอโดย น.ส.ศุภลักษณ์ ฤกษ์เรืองฤทธิ์

สาขาวิชา เศรษฐศาสตร์ (การเงินการธนาคาร)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ชนินทร์ มีโกศล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง)

.....กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รศ.ดร.ชนินทร์ มีโกศล)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(รศ.ดร.สมพงษ์ อรพินท์)

.....กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย

(ผศ.อนุชา จินตกานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รศ.ดร.สมพงษ์ อรพินท์)

วันที่ 30 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ มีโชคิ์ กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ช่วยเหลือให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งของวิทยานิพนธ์ด้วยดีตลอดเวลา รวมทั้งการตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ชัยวัฒน์ คนจริง ที่ท่านได้ให้ความกรุณาเป็นประธานในการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ ชาสสมบัติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุชา จินตกานนท์ เป็นกรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งทุกท่านได้สละเวลาอันมีค่าเพื่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอบพระคุณอาจารย์เซียง เกาซิด อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่กรุณาให้คำปรึกษาต่างๆ เกี่ยวกับการทำวิจัยในครั้งนี้และขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่คอยให้การสนับสนุนทางการเงินมาโดยตลอด รวมทั้งคอยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์เสมอมาจนสำเร็จการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อนๆ ปริญญาโททุกคนที่ให้กำลังใจจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ศุภลักษณ์ ฤกษ์เรืองฤทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๙
กิตติกรรมประกาศ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญแผนภาพ	๘
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 วิธีการศึกษา	4
บทที่ 2 งานวิจัย ทฤษฎีและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง	
2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา	8
2.2 งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณค่าความยืดหยุ่น	10
2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	13
2.4 แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา	17
บทที่ 3 ความเป็นมาของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ	
3.1 การพัฒนาการของข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ	23
3.1.1 ข้อตกลง MFA I	23
3.1.2 ข้อตกลง MFA II	24
3.1.3 ข้อตกลง MFA III	24
3.1.4 ข้อตกลง MFA IV	25
3.2 ความตกลงสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขององค์การการค้าโลก	26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า	
3.3	ประเทศไทยกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ	27
3.4	การส่งออกสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลง	33
3.5	ผลกระทบของ MFA ที่มีต่อประเทศกำลังพัฒนา	33
3.6	ผลกระทบของข้อตกลง GATT ในรอบอุรุกวัย	42
3.7	ประเภทของโควต้า	46
3.8	ระบบการจัดสรรโควต้าสินค้าสิ่งทอของประเทศไทย	51
3.9	กฎระเบียบและข้อบังคับในการจัดสรรโควต้าหลัก	54
3.10	การโอนโควต้า	62
3.11	บทลงโทษ	65
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป		
4.1	วิธีการผลิต	66
4.2	เทคโนโลยี	68
4.3	ต้นทุนการผลิต	68
4.4	โครงสร้างของตลาด	68
4.5	ภาวะตลาดและการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	70
บทที่ 5 ผลการศึกษา		
5.1	แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออก	75
5.2	ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ	86
5.3	สรุปการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ	88
5.4	รายชื่อผู้ประกอบการที่ให้สัมภาษณ์	89
บทที่ 6 สรุปและข้อเสนอแนะ		
6.1	สรุป	90
6.2	ข้อเสนอแนะ	92

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	
ตารางที่ 1 แสดงอัตราการขยาย (Growth Rate)	95
ตารางที่ 2 เปรียบเทียบอัตราการขยายตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายปี 2537	95
ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งปันโควต้าของประเทศสมาชิก MFA	96
ตารางที่ 4 แสดงปริมาณและสัดส่วนโควต้าสิ่งทอนำเข้าสหภาพยุโรป	97
ตารางที่ 5 แสดงปริมาณและสัดส่วนโควต้าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มนำเข้าสหภาพยุโรป	97
ตารางที่ 6 ปริมาณและสัดส่วนโควต้าสิ่งทอนำเข้าสหรัฐอเมริกา	98
ตารางที่ 7 ปริมาณและสัดส่วนโควต้าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มนำเข้าสหรัฐอเมริกา	98
ตารางที่ 8 เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกและปริมาณโควต้า	99
ตารางที่ 9 เปรียบเทียบราคาของประเทศไทยและประเทศจีน	101
แบบสอบถามในการสัมภาษณ์	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 การส่งออกสิ่งทอของจีนปี 2538 – 2541	2
1.2 การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสหภาพยุโรป	3
1.3 สินค้าออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทยปี 2541-2545	6
1.4 โครงสร้างสินค้าออกของไทยปี 2534-2545	7
3.1 รายละเอียดของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป	23
3.2 ตลาดส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่สำคัญของไทย	32
3.3 กระบวนการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม	39
4.1 เปรียบเทียบโควตาการส่งออกของประเทศไทยกับประเทศจีน	72
4.2 เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกของประเทศไทยกับประเทศจีน	73

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 2.1 ผลกระทบของโควิดต่อการส่งออก

หน้า

14

DPU

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ผลกระทบของระบบโควต้าตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรป
ชื่อนักศึกษา	นางสาวศุภลักษณ์ ฤกษ์เรืองฤทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ มีโกศล
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบของระบบโควต้าตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยและพัฒนาการของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi-Fibre Arrangement: MFA) และศึกษาผลกระทบของระบบโควต้าภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (Multi-Fibre Arrangement: MFA) ต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย ในการศึกษานี้ได้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ แบบจำลองที่ใช้เป็นแบบเศรษฐมิติถดถอยเชิงซ้อนและมีการสัมภาษณ์เชิงเจาะลึกกับผู้ประกอบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อผ้ายัดบุรุษ พบว่า เมื่อระดับราคาเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อผ้ายัดบุรุษไปยังสหภาพยุโรปเกิดลดลงในทิศทางตรงกันข้าม ส่วน Quota ไม่มีผลกระทบต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อกันหนาว พบว่า เมื่อ Quota นำเข้าของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อกันหนาวของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและ Quota จะมีผลกระทบต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

จากผลการศึกษาการส่งออกกางเกง พบว่า เมื่อระดับราคาเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกกางเกงไปยังสหภาพยุโรปเกิดลดลงส่วน Quota มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อสตรี พบว่า เมื่อระดับราคาเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อสตรีไปยังสหภาพยุโรปลดลงและ Quota ไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อนुरुช พบว่า เมื่อระดับราคาเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อนुरुชไปยังสหภาพยุโรปลดลงและQuotaมีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่าปัญหาในการส่งออก คือ การจัดสรรโควต้าส่งออกให้แก่ผู้ประกอบการไม่เพียงพอต่อความต้องการ, ภาวะการแข่งขันสูง โดยเฉพาะการแข่งขันทางด้านราคา, ปริมาณความต้องการสินค้ามีอัตราเพิ่มขึ้นไม่มากเท่าที่ควร, ต้นทุนค่าแรงงานภายในประเทศสูง เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งและเทคโนโลยีการผลิตไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลกระทบของระบบโควต้าที่มีต่อผู้ประกอบการ ได้แก่ เมื่อรัฐบาลทำการจัดสรรโควต้าไม่เพียงพอต่อผู้ประกอบการ จึงทำให้ผู้ประกอบการต้องสูญเสียโอกาสในการขายสินค้า

Thesis Title	The Impact of Quota Under Multi-Fibre Arrangement on Thai Clothing Exports to European Union.
Name	Miss. Supalux Rerkruangrit
Thesis Advisor	Dr. Chanin Mephokee
Department	Economics
Academic year	2002

Abstract

The objectives of the study are, to describe the current situation of the Thai industrial garments and the development of (Multi-Fibre Arrangement : MFA) ; and to analyze the impact of the quota systems, under the Multi-Fibre Arrangement, on Thai garment export. The methods employed include a regression analysis using Ordinary Least Squares technique, and indept interview of the garment exporters.

From the study of men's T-shirt export, the result showed the negative relation between the prices and the export volumes. On the contrary, the quota system had no impact on the export volumes of Thai garment to the European Union.

For winter clothes, it was found that the variation of quota and the export volumes were in positive direction, which means that when the European Union's import quota is increased, it would result in an increase in the export volumes of the Thai winter clothes to the European Union.

In the case of trousers export, the study found that the quota was the only variable that had significant impact on the export volumes of trousers; while in the case of females' wears, there was a negative relationship between the prices and the export volumes. However, quota had no impact on the export volumes of Thai garment.

The study of men's wears showed that both the quota and the export volumes varied in the same direction, meaning that an increase in import quota, would lead to an increase in actual export of Thai men's wears in the European Union.

The interviews with the exporters, provided many significant information on the core problems in exporting Thai garments to European Union market. They are: Insufficient quota allocated to each exporter, the high competition especially on the export price, a low rate of growth of demands for the products, high wage costs when compared to those of competing countries; and insufficient technology supports. The impact of the quota system, as of exporter's point of view, is crucial for export promotion of Thai garments. Inadequate export quota would lead to losing of trade opportunity.

DRU

ความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการส่งออกที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของไทยอย่างมากมีอยู่หลายอุตสาหกรรมด้วยกันและหนึ่งในนั้นคือ อุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อการส่งออก ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าการส่งออกอยู่ในลำดับต้นๆของไทยเพราะเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของตลาดโลก ซึ่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้กับประเทศสูงติด 1 ใน 10 ของสินค้าส่งออกสำคัญของไทยนับตั้งแต่ปี 2517 เสื้อผ้าสำเร็จรูปได้กลายเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้กับไทยจนถึงปัจจุบันทำให้อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นแหล่งสร้างเงินตราต่างประเทศที่สำคัญยิ่งของไทยมีมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของปี 2543 มีมูลค่าทั้งสิ้น 4,692 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯโดยคิดเป็นร้อยละ 8.4 สำหรับการส่งออกในปี 2544 นั้นจะมีมูลค่าการส่งออกประมาณ 6,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯมีอัตราการขยายตัวการส่งออกประมาณร้อยละ 10.3 จากปี 2543 เครื่องนุ่งห่มนั้นมีสินค้าส่งออกสำคัญได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องยกทรง รัตทรงและเคหะสิ่งทอ มีความสำคัญเป็นอันดับ 3 ของสินค้าส่งออกของไทยอัตราการขยายตัวการส่งออกของเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นร้อยละ 10.6

เนื่องจากปัจจุบันสภาวะเศรษฐกิจของประเทศยังคงอยู่ในช่วงของการชะลอตัวซึ่งเกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกโดยที่ปัจจัยภายในได้แก่ อัตราค่าจ้าง ระเบียบการส่งออกต่างๆ ที่พัฒนาปรับปรุงให้การส่งออกมีความคล่องตัวมากขึ้น การพัฒนาวัตถุดิบ รูปแบบ คุณภาพสินค้า การลดต้นทุนการผลิตรวมถึงประสิทธิภาพของส่วนราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนช่วยสนับสนุนการขยายตัวการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปและปัจจัยภายนอกได้แก่สภาวะตลาดโลกมีความต้องการผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปขยายตัวสูงขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและการที่ประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทยคือ จีน เกาหลีและไต้หวันหันไปผลิตสินค้าที่มีคุณภาพสูงขึ้นโดยอาศัยเทคโนโลยีที่เหนือกว่าการผลิตสินค้าให้ได้ต้นทุนต่ำกว่าประเทศกำลังพัฒนาไม่ว่าจะเป็นเรื่องของราคาน้ำมันในตลาดโลกที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ญี่ปุ่น สหภาพยุโรปจึงส่งผลให้ธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในประเทศมีอัตราการขยายตัวไม่เท่าที่ควรทำให้ธุรกิจและอุตสาหกรรมภายในส่วนมากมุ่งเน้นมาทางด้านการตลาดต่างประเทศ ซึ่งยังคงมีความ

ต้องการและมีกำลังซื้อสินค้าชนิดต่างๆของประเทศแต่อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการในไทยส่วนใหญ่ นิยมที่จะเป็นเพียงผู้ผลิตและส่งออกอย่างเดียวโดยไม่มีกิจกรรมในเรื่องของการค้าต่างประเทศ โดยจะมีคนกลางจากต่างประเทศสั่งซื้อเพื่อนำไปขายต่อเป็นเหตุให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องเสียผลประโยชน์ในเรื่องของกำไรให้กับคนกลางในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก

เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังตระหนักและวิตกกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการทำการค้าระหว่างประเทศและไม่มีความรู้ความเข้าใจเพียงพอในเรื่องดังกล่าวดังนั้น ถ้าผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นในเรื่องของการทำธุรกิจระหว่างประเทศ ก็จะทำให้ลด ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นอีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้และนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ไทยได้ อย่างเต็มที่ ตลาดในสหภาพยุโรปเป็นตลาดส่งออกสิ่งทอที่มีคุณภาพสูงและปานกลางของไทย ลำดับที่ 2 รองจากสหรัฐฯ และเป็นตลาดภายใต้ข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายระหว่างไทยและสหภาพยุโรป สำหรับปริมาณการส่งออกสินค้าภายใต้โควตาในปี 2542 ส่วนใหญ่มีการส่งออกไม่เต็มปริมาณโคว ตาที่ได้รับได้แก่ เส้นด้าย ผ้าผืนและเสื้อผ้าสำเร็จรูปบางรายการ ซึ่งอดีตเคยเป็นสินค้าที่มีความ ต้องการส่งออกสูงมีการใช้โควตาอย่างเต็มที่และไม่เพียงพอต่อการส่งออก ได้แก่รายการ 4 (เสื้อยืด บุรุษ) และรายการ 21 (เสื้อแจ็กเก็ต) เป็นต้น สำหรับรายการที่มีการส่งออกเต็มโควตาและไม่เพียงพอ ต่อการส่งออกมีเพียง 2 รายการได้แก่รายการ 5 (เสื้อกันหนาว) และรายการ 6 (กางเกง)

ในส่วนตลาดของจีนซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยในการส่งออกไปสหภาพยุโรป จีนเป็น ผู้ส่งออกสิ่งทอรายใหญ่ที่สุดมีส่วนแบ่งการตลาด 15% และสิ่งทอ 25% ของการส่งออกรวมของ ประเทศเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูป 67% ตลาดส่งออกสำคัญได้แก่ ฮองกง ญี่ปุ่น สหรัฐฯ สหภาพยุโรป

ตารางที่ 1.1 การส่งออกสิ่งทอของจีนปี 2538 – 2541 มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

รายการ	2538	2539	2540	2541
Cotton yarn	576	485	484	420
Cotton piece goods	2,820	2,354	2,346	2,132
Silk fabrics	662	438	479	382
Textiles	12,698	11,257	12,889	12,007
Garments	24,008	24,976	31,753	30,057
รวมทั้งสิ้น	40,764	39,483	47,951	44,998

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กรมการค้าต่างประเทศ

ตารางที่ 1.2 การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของสหภาพยุโรป

แหล่งนำเข้า	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)				การเปลี่ยนแปลง (%)			%สัดส่วน
	2538	2539	2540	2541	2539	2540	2541	
จีน	8,179	9,046	9,787	10,616	10.6	8.2	8.5	15.6
ตุรกี	5,552	5,806	6,141	6,799	4.6	5.8	10.7	10.0
อินเดีย	4,114	4,113	3,921	3,985	-0.02	-4.7	1.6	5.9
ฮ่องกง	3,589	3,458	3,173	3,279	-3.7	-8.1	3.2	4.8
ตูนิเซีย	2,513	2,649	2,542	2,808	5.4	-4.0	10.5	4.1
สหรัฐฯ	na.	2,768	2,850	2,692	na.	3.0	-5.5	4.0
โปแลนด์	2,592	2,554	2,389	2,684	-1.5	-6.5	12.4	3.9
โรมาเนีย	1,559	1,772	2,027	2,483	13.7	14.4	20.3	3.6
โมร็อกโก	2,319	2,271	2,284	2,422	-2.1	0.6	6.0	3.6
อินโดนีเซีย	2,052	2,072	2,283	2,333	1.0	10.2	2.2	3.4
-								
17. ไทย	1,231	1,208	1,231	1,245	na.	-1.5	9.3	2.0
ประเทศอื่น ๆ	28,293	24,730	25,962	26,666	-12.6	5.0	2.7	39.2
รวม	60,762	62,475	64,582	68,053	2.8	3.4	5.4	100

ที่มา : WTO Annual Report

ตลาดของเสื้อผ้าสำเร็จรูปในต่างประเทศยังคงเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ และมีความต้องการผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นอย่างมาก จึงทำให้เชื่อได้ว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนี้ จะยังมีโอกาสทางการตลาดต่างประเทศที่ดี ดังนั้นการที่เสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้กับประเทศ จึงควรมีการศึกษาโควต้าปริมาณการส่งออกของไทยตามข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรปตาม จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ระบบโควต้าตามข้อตกลงการค้าสิ่งทอ GATT ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อ การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปยังตลาดสหภาพยุโรปหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยและพัฒนาการของ MFA
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของระบบโควต้าภายใต้ MFA ต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงพัฒนาการของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย
2. เพื่อทราบถึงผลกระทบของระบบโควต้าข้อตกลง MFA ที่มีผลต่อการส่งออกและการถูกยกเลิก MFA ที่เกิดขึ้นกับสินค้าส่งออกหรือตลาดส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศไทย

ขอบเขตการศึกษา

1. ศึกษาเฉพาะผลต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรป
2. ศึกษาข้อมูลในลักษณะอนุกรมเวลา ตั้งแต่ปี 2538 – 2545
3. ศึกษาสินค้าอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป เฉพาะเสื้อยืดบุรุษ เสื้อกันหนาว กางเกง เสื้อสตรี เสื้อบุรุษ

วิธีการศึกษา

วิธีการศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงอุตสาหกรรม นอกจากนี้ยังเป็นการเก็บรวบรวมจากหนังสือวารสาร และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) จะเป็นข้อสรุปข้อเท็จจริงที่รวบรวมมาได้ด้วยแบบจำลองทางเศรษฐมิติ (Econometric Model) ประเภทสมการถดถอย (Regression Analysis) จึงทำให้สมการอยู่ในรูป Log-linear เพื่อให้เข้าใจถึงผลของระบบโควต้าต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย
3. การสัมภาษณ์เชิงเจาะลึกผู้ส่งออกและสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยภายใต้ระบบโควต้าตาม MFA

ตารางที่ 1.3 สินค้าออกสำคัญ 10 อันดับแรกของไทย ปี 2541 - 2545 (มกราคม - มิถุนายน)

	มูลค่า : ล้านบาท					อัตราการขยายตัว : ร้อยละ					สัดส่วน : ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	(ม.ค.-มิ.ย.)
1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	322,424.6	307,325.1	348,117.4	351,797.3	157,981.2	- 4.7	13.3	1.1	- 9.3	14.3	13.9	12.6	12.2	11.3	
2 แผงวงจรไฟฟ้า	93,833.1	111,767.4	179,302.1	154,879.5	65,303.9	19.1	60.4	- 13.6	- 26.1	4.2	5.0	6.5	5.4	4.7	
3 รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	50,330.7	71,998.0	96,520.0	117,613.8	57,057.8	43.0	34.1	21.9	9.4	2.2	3.3	3.5	4.1	4.1	
4 เสื้อผ้าสำเร็จรูป	122,946.9	110,241.4	124,143.6	129,099.1	52,433.4	- 10.3	12.6	4.0	- 14.8	5.5	5.0	4.5	4.5	3.8	
5 ชิ้นมีเดียและเครื่องประดับ	76,942.4	67,479.3	69,396.9	81,312.2	44,496.6	- 12.3	2.8	17.2	16.6	3.4	3.0	2.5	2.8	3.2	
6 เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	59,829.4	51,203.8	77,968.8	74,911.4	42,138.3	- 14.4	52.3	- 3.9	13.5	2.7	2.3	2.8	2.6	3.0	
7 อากาศยานและอะไหล่	77,441.4	76,438.7	82,840.1	89,378.8	36,850.1	- 1.3	8.4	7.9	- 0.7	3.4	3.5	3.0	3.1	2.6	
8 เม็ดพลาสติก	40,786.3	46,025.8	73,973.2	71,428.7	35,107.7	12.8	60.7	- 3.4	- 3.2	1.8	2.1	2.7	2.5	2.5	
9 ข้าว	86,803.1	73,812.1	65,556.6	70,095.2	30,164.2	- 15.0	- 11.2	6.9	1.3	3.9	3.3	2.4	2.4	2.2	
10 เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	32,419.3	33,663.8	42,228.6	51,151.4	29,457.3	3.8	25.4	21.1	- 11.7	1.4	1.5	1.5	1.8	2.1	
รวมสินค้า 10 รายการ	963,757.2	949,955.4	1,160,047.3	1,191,667.4	550,990.5	- 1.4	22.1	2.7	- 6.3	42.9	42.9	41.9	41.3	39.5	
สินค้าอื่น ๆ	1,284,332.3	1,264,293.4	1,608,017.5	1,693,035.3	844,215.6	- 1.6	27.2	5.3	0.0	57.1	57.1	58.1	58.7	60.5	
มูลค่าส่งออกรวม	2,248,089.5	2,214,248.8	2,768,064.8	2,884,702.7	1,395,206.1	- 1.5	25.0	4.2	- 2.6	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	

ที่มา : สำนักบริหารสารสนเทศการค้าไทย โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ประมวลผล : ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

หมายเหตุ : ปี 2544, 2545 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

ตารางที่ 1.4 โครงสร้างสินค้าออกของไทยปี 2534 - 2545 (มกราคม - มิถุนายน)

ปี	มูลค่า : ล้านบาท					อัตราการขยายตัว : ร้อยละ					สัดส่วน : ร้อยละ				
	รวม	สินค้า เกษตรกรรม	สินค้า อุตสาหกรรม	สินค้า บริการ	สินค้า อื่น ๆ	รวม	สินค้า เกษตรกรรม	สินค้า อุตสาหกรรม	สินค้า บริการ	สินค้า อื่น ๆ	รวม	สินค้า เกษตรกรรม	สินค้า อุตสาหกรรม	สินค้า บริการ	สินค้า อื่น ๆ
2534	725,448.8	152,204.0	84,115.9	469,599.2	10,866.6	23.0	14.6	14.4	28.0	11.3	24.5	21.0	11.6	64.7	1.5
2535	824,643.3	170,935.9	91,325.5	541,901.6	11,899.3	13.7	12.3	8.6	15.4	9.5	-0.9	20.7	11.1	65.7	1.4
2536	940,862.6	165,026.4	89,025.8	659,311.6	13,493.8	14.1	-3.5	-2.5	21.7	13.4	63.2	17.5	9.5	70.1	1.4
2537	1,137,601.6	196,005.2	107,465.2	813,811.4	12,498.0	20.9	18.8	20.7	23.4	-7.4	-44.1	17.2	9.4	71.5	1.1
2538	1,406,310.1	231,416.7	132,131.9	1,016,456.5	14,325.6	23.6	18.1	23.0	24.9	14.6	53.2	16.5	9.4	72.3	1.0
2539	1,411,039.3	230,658.8	142,029.7	993,958.5	28,269.5	0.3	-0.3	7.5	-2.2	97.3	34.6	16.3	10.1	70.4	2.0
2540	1,806,682.0	257,562.2	170,500.3	1,280,042.0	50,543.6	28.0	11.7	20.0	28.8	78.8	197.9	14.3	9.4	70.9	2.7
2541	2,248,089.4	304,424.5	202,596.6	1,624,659.6	44,356.9	24.4	18.2	18.8	26.9	-12.2	50.0	13.5	9.0	72.3	2.0
2542	2,214,248.7	265,412.7	172,437.6	1,665,039.1	47,947.9	-1.5	-12.8	-14.9	2.5	8.1	-12.0	12.0	7.8	75.2	2.2
2543	2,768,064.8	291,943.8	187,698.6	2,115,344.0	97,399.0	25.0	10.0	8.9	27.0	103.1	19.3	10.6	8.2	74.8	3.7
2544	2,884,702.7	312,510.8	213,488.9	171,450.4	88,900.8	4.2	7.0	13.7	-91.9	-8.7	30.0	10.8	7.4	5.9	3.1
2545															
(ม.ค.-มิ.ย.)	1,395,206.1	140,799.3	111,440.7	1,060,801.8	37,168.2	-2.6	-3.8	10.3	-2.6	-19.4	-10.0	10.1	8.0	76.0	2.7

ที่มา : สำนักบริหารสารสนเทศทางการพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ประมวลผล : ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

หมายเหตุ : ปี 2544, 2545 เป็นตัวเลขเบื้องต้น

งานวิจัย ทฤษฎีและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1. ปรัชญา พุดน้อย (2537) ได้ทำการศึกษา มาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทย โดยมีวัตถุประสงค์ ศึกษากระบวนการค้าระหว่างประเทศและมาตรการกีดกันทางการค้าโดยทั่วไปและศึกษามาตรการและกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้เป็นมาตรการกีดกันทางการค้าและผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย

ผลการศึกษาพบว่า ด้วยความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมรับว่าตัวแปรตาม มูลค่าการนำเข้าสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปของสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทยสามารถอธิบายได้จากตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ รายได้ประชาชาติของสหรัฐอเมริกา โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่า สินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นสินค้า Normal Goods ดังนั้น เมื่อรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้นก็จะบริโภคเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นและมาตรการกีดกันทางการค้าที่สหรัฐอเมริกาส่งขึ้น คือ มาตรการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการทางด้านการค้าและความสามารถในการแข่งขันปีพ.ศ. 2531 โดยมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่า มาตรการกีดกันทางการค้าที่สหรัฐอเมริกาส่งขึ้นไม่มีผลกระทบต่อ การนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากประเทศไทย เพราะ การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยในอดีตที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่ไม่เคยเต็มเพดานโควต้า (Quota Ceiling) ตามข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกาเลยและเพิ่งจะมีการใช้โควต้าเต็มเพดานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ตลอดจนมาตรการกีดกันที่สหรัฐอเมริกาใช้อยู่ในปัจจุบัน คือ การเก็บภาษีตอบโต้การอุดหนุน (Countervailing Duty : CVD) เพิ่มจากภาษีปกติร้อยละ 1.23 ซึ่งผู้ส่งออกไทยส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ไม่กระทบกระเทือนปริมาณการสั่งซื้อ (Order) เนื่องจากสินค้าของไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าคุณภาพต่ำ และราคาถูก ซึ่งหากมีการเปรียบเทียบคุณภาพฝีมือการตัดเย็บ และราคาของสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยกับประเทศผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปรายอื่นๆ เช่น ฮองกงแล้ว ประเทศไทยมีคุณภาพในระดับต่ำกว่ามาก

2. ภัทรจิต ชุมวรฐายี (2538) ได้ทำการศึกษา ผลกระทบจากการจำกัดการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปประเทศในข้อตกลงกรณีสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป โดยมีวัตถุประสงค์ ศึกษาพัฒนาการของอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศไทย นับตั้งแต่การผลิตเพื่อ

ทดแทนการนำเข้าจนถึงการผลิตเพื่อการส่งออก และศึกษารายละเอียดของข้อตกลงการค้าสิ่งทอ นับตั้งแต่ฉบับแรกจนถึงปัจจุบัน พร้อมทั้งศึกษาข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา และประชาคมยุโรปเนื่องจากทั้งสองประเทศเป็นตลาดหลักภายใต้ข้อตกลง MFA ของไทย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาปี 2513 – 2534 ศึกษาในลักษณะ Partial Equilibrium Analysis พบว่า VER มีผลจำกัดปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย และทำให้ผู้ผลิตไม่สามารถขยายการผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมีผลให้ไทยต้องสูญเสียรายได้จากการมีมาตรการจำกัดการส่งออก ในการศึกษาใช้ Tariff Equivalence Quota ของชองกงตามผลการศึกษาของ Hamilton (1986)

ผลการศึกษาพบว่า การใช้วิธีการศึกษาของ Hamilton (1986) ซึ่งได้ค่า TEQ ในกรณีของสหรัฐอเมริกาสูงกว่าประชาคมยุโรปราว 2 เท่าทำให้ Quota Rent จากมาตรการจำกัดการส่งออกในกรณีของสหรัฐอเมริกาสูงมาก ดังนั้นเมื่อคำนวณ Net Welfare Effect ของสหรัฐอเมริกาจะพบว่าไทยสูญเสียรายได้จากที่ควรจะได้รับจากการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 0.25 พันล้านบาทต่ำกว่าประชาคมยุโรป ซึ่งไทยต้องสูญเสียรายได้จากการส่งออกไปเท่ากับ 1.22 พันล้านบาทดังนั้นโดยสุทธิแล้วผู้ผลิตและผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยต้องสูญเสียรายได้จากมาตรการจำกัดปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปเท่ากับ 1.47 พันล้านบาท และจากการทำ Simulation ระบบสมการพบว่าถ้ามีการขยายปริมาณโควต้าเพิ่มขึ้นซึ่งเปรียบเสมือนการผ่อนคลยมาตรการจำกัดปริมาณการส่งออก แล้วจะทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยจะขยายการส่งออกไปยังตลาดในข้อตกลงเพิ่มขึ้น ซึ่งจะจูงใจให้ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปขยายการผลิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ราคาเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ส่งออกไปตลาดในข้อตกลงลดต่ำลงและส่งผลให้คงเหลือเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่ายภายในประเทศน้อยลงทำให้ราคาเสื้อผ้าสำเร็จรูปภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น จูงใจให้ผู้ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปขยายการผลิตเพิ่มมากขึ้น แต่ทำให้ความต้องการบริโภคเสื้อผ้าภายในประเทศลดต่ำลง

3. ศิริพร บุญสิน (2542) ได้ทำการศึกษา ผลกระทบของข้อตกลงรอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย : ศึกษากรณีการยกเลิกโควต้าภายใต้ข้อตกลง MFA ของสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของการปฏิบัติตามข้อตกลงรอบอุรุกวัย กรณีการยกเลิกโควต้าสิ่งทอภายใต้ข้อตกลง MFA ของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในด้านต่างๆ เช่นการผลิต การจ้างงาน การลงทุน และการส่งออก เป็นต้น ใน การศึกษานี้ได้ใช้วิธีการคำนวณดุลยภาพทั่วไปในการคำนวณหาผลกระทบดังกล่าว แบบจำลองที่ใช้ คือ แบบจำลองแคมเจม ซึ่งเป็นแบบจำลองเศรษฐกิจของประเทศไทยและวิเคราะห์ระบบ

เศรษฐกิจอย่างเจาะลึกลงไปในระดับอุตสาหกรรมทุกส่วน ตลอดจนมีการจัดเครือข่ายของความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ให้มีความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบแบบแผน ส่งผลให้การติดตามผลต่อเนื่องอย่างเป็นลูกโซ่ นอกจากนี้การวิจัยยังศึกษาถึงโครงสร้างของอุตสาหกรรมสิ่งทอและนโยบายการจตุวรรโควต้าส่งออกสิ่งทอไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อทราบถึงลักษณะและปัญหาที่เกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขและดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เตรียมพร้อมต่อการแข่งขันที่จะทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อมีการเปิดเสรีโควต้าสิ่งทอ

ผลการศึกษาพบว่า การเปิดเสรีโควต้าสิ่งทอ จะทำให้การส่งออกสิ่งทอของไทยเพิ่มสูงขึ้นและได้รับประโยชน์มากน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละอุตสาหกรรมในแต่ละช่วงของการเปิดเสรีสิ่งทอ ก่อให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีโควต้าสิ่งทอก็มีแนวโน้มที่จะทำให้อุตสาหกรรมไทยเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น หากประเทศไม่สามารถพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของสินค้าให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ สำหรับผลกระทบที่มีต่ออุตสาหกรรมไทยโดยรวม พบว่าภาคการผลิตอื่นๆ ประกอบด้วยภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ไม่ใช่สิ่งทอ และภาคบริการ จะมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะเชื่อมโยงไปสู่การขยายตัวของระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในระดับมหภาค ทำให้ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

งานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการประมาณค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของการส่งออก

การประมาณค่าความยืดหยุ่นดังกล่าวเฉพาะจากสมการอุปสงค์การส่งออกในลักษณะ Single Equation โดยมีข้อสมมติว่าประเทศที่ทำการศึกษาคือประเทศเล็กจึงเผชิญกับค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปทานการส่งออกสินค้าในตลาดโลกที่มีค่าใหญ่มากหรือเข้าใกล้ค่าอนันต์ แม้ว่าในระยะต่อมาจะเริ่มสนใจอิทธิพลของอุปทานการส่งออกเพิ่มมากขึ้นโดยทำการประมาณค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์และอุปทานการส่งออกพร้อมๆ กันในลักษณะ Simultaneous Equation เพื่อลดความเบี่ยงเบนในการประมาณค่า อาทิ

Jame Riedel¹ เรื่อง "The Demand for LDC exports of Manufactures : estimate from Hong Kong" ทำการศึกษาในกรณีฮ่องกงซึ่งร้อยละ 95 ของปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ถูกส่งออกไปขายยังต่างประเทศ อุปสงค์ภายในประเทศจึงไม่มีอิทธิพลในการกำหนดรูปแบบของการส่งออก โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง กล่าวคือช่วงแรกทำการประมาณค่าสมการอุปสงค์การส่งออกเพียงลำพัง ซึ่งพบว่าค่าความยืดหยุ่นต่อราคาที่ได้มีค่าต่ำเหมือนงานศึกษาอื่นๆ ซึ่งมีความหลงผิดจากความล้ม

เหลวในการประมาณค่าความยืดหยุ่น โดยมีได้นำทั้งสมการอุปสงค์และอุปทานการส่งออกมาทำการประมาณค่าพร้อมๆกันส่วนในช่วงหลังได้ทำการประมาณค่าทั้งสองสมการในลักษณะ Simultaneous ผลการศึกษา พบว่าค่าความยืดหยุ่นที่ประมาณได้แตกต่างจากช่วงแรกที่มีข้อสมมติว่าค่าความยืดหยุ่นของอุปทานการส่งออกต่อราคาเป็นอนันต์ แต่ค่าความยืดหยุ่นที่ได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้และความมั่งคั่งของประเทศพัฒนาแล้ว แม้ว่าจะถูกจำกัดจากการใช้ราคาในการแข่งขัน เนื่องจากเป็นประเทศเล็ก แต่ผลที่ได้ยืนยันว่าผู้ส่งออกฮ่องกงมีความสามารถในการปรับตัวต่อแรงกดดันด้านราคาสูงมากดังจะเห็นได้จากค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์การส่งออกต่อราคาต่ำ และค่าความยืดหยุ่นของอุปทานการส่งออกต่อราคาที่สูงนั่นเอง

Augustine Arize² เรื่อง "The Supply and Demand for Imports and Exports in a Simultaneous Model" ซึ่งการศึกษาในกรณีของประเทศแอฟริกา 8 ประเทศโดยใช้ข้อมูลรายปี 2503-2525 ซึ่งการศึกษาในด้านการส่งออกนั้น ได้ใช้แบบจำลอง "Disequilibrium" โดยแบ่งปัจจัยกำหนดอุปสงค์การส่งออกตามข้อสมมติต่างๆ และทำการประมาณค่าพร้อมๆ กับอุปทานการส่งออก พบว่าในกรณีของประเทศแอฟริกา ค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปสงค์และอุปทานการส่งออกจะต่ำกว่างานศึกษาของคนอื่นๆ อย่างไรก็ตามแม้ว่างานศึกษาเหล่านี้จะมีประโยชน์ต่อการศึกษาปัจจัยกำหนดอุปสงค์และอุปทานของการส่งออกในลักษณะ Simultaneous Equation แต่งานศึกษาเหล่านี้ได้ละเลยอิทธิพลของอุปสงค์ภายในประเทศต่อการกำหนดแบบแผนการส่งออก (ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ ขอบเขต ข้อมูลเชิงประจักษ์ของประเทศและประเภทของสินค้าที่ทำการศึกษา)

¹ Jame Riedel, "The Demand for LDC Exports of Manufactures : estimates from Hong Kong," The World Bank Economic Review 2 (1988) : 321 –340.

² Augustine Arize, "The Supply & Demand for Imports and Exports in a Simultaneous Model," Applied Economics 19 (1987):1233 – 1247.

Lawrence R. Cima³ เรื่อง "The Excess Supply-Pure Demand Approach to International Commodity Trade : The Case of Japanese Steel Exports to the United States" ซึ่งงานศึกษาชิ้นนี้มีข้อสมมติในการศึกษาดังนี้

- ให้อุปสงค์ของเหล็กญี่ปุ่นเป็น "Pure Demand" และเหล็กเป็นสินค้าที่ไม่สามารถทดแทนได้อย่างสมบูรณ์ ทำให้สมการอุปสงค์แต่ละสมการไม่มีความสัมพันธ์กัน
- เพื่อ derive สมการอุปทาน จึงให้หน่วยผลิตเหล็กของญี่ปุ่นปฏิบัติตัวอย่างมีเหตุผลตาม marginal cost pricing
- ให้ต้นทุนค่าขนส่ง การอุดหนุนและภาษีสินค้าเข้า ไม่แตกต่างกันตลอดช่วงเวลาทำการศึกษาล้างสมการที่ใช้ในการศึกษา

ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ พบว่าสมการ เป็นแบบจำลองที่เพียงพอที่จะบรรยายพฤติกรรมของตัวแปรต่างๆ ได้ดี ส่วนค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของอุปทานการส่งออกเหล็กของญี่ปุ่นไปสหรัฐฯ เมื่อใช้ตัวเลขในปี 2518 พบว่ามีค่าเท่ากับ 5.9 และค่าความยืดหยุ่นของอุปทานการส่งออกเหล็กญี่ปุ่นไปสหรัฐฯ เมื่อเปรียบเทียบกับแรงกดดันทางด้านอุปสงค์ภายในประเทศและอุปสงค์ของประเทศอื่นๆ มีค่าเป็นลบเท่ากับ -10.4 และ -4.5

นอกจากนี้ในทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศได้ระบุไว้ว่าถ้าปัจจัยอื่นๆ อยู่คงที่แล้วอุปสงค์ภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้นปริมาณสินค้าที่ส่งออกจะต่ำกว่าในกรณีที่อุปสงค์ภายในประเทศอยู่ในระดับต่ำ เพราะการส่งออกไปขายต่างประเทศจะมีกำไรน้อยกว่าการขายสินค้านั้นภายในประเทศ ดังเช่นงานการศึกษาของ R.J.Ball, J.R.Eston และ M.D.Steuer (2509) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของอังกฤษกับแรงกดดันทางด้านอุปสงค์ภายในประเทศ โดยใช้ตลาดแรงงานเป็นตัววัดแรงกดดันของอุปสงค์ภายในประเทศ ซึ่งพบว่าอุปสงค์ภายในประเทศมีอิทธิพลต่อรูปแบบการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของอังกฤษ ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ทุกสมการ

³ Lawrence R. Cima, "The Excess Supply – Pure demand Approach to Interantional Commodity Trade : Casw of Japanese Steel Exports to USA," Economic Inquiry, 24 (October 1986): 645 – 656.

แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยโควต้าส่งออก

การควบคุมทางการค้าหรือที่เรียกว่า โควต้า (Quota) หมายถึง การจำกัดปริมาณสินค้าสูงสุดที่อนุมัติให้นำเข้าประเทศหรือส่งออกไปยังต่างประเทศในระยะหนึ่ง การจำกัดประเภทสินค้าขาเข้าเรียกว่า โควต้าสินค้าขาเข้า การจำกัดปริมาณสินค้าส่งออกเรียกว่า โควต้าสินค้าออก โควต้าแตกต่างจากภาษีศุลกากรในแง่ที่ว่าภาษีศุลกากรยินยอมให้มีการส่งสินค้าขาเข้าโดยไม่จำกัดจำนวน โดยจะต้องเสียภาษีในอัตราที่ทางการกำหนดไว้ การจำกัดปริมาณสินค้าเข้าออกโดยใช้โควต้าเป็นมาตรการที่นิยมใช้ในปัจจุบัน ประเภทของโควต้ามี 3 ประเภท คือ

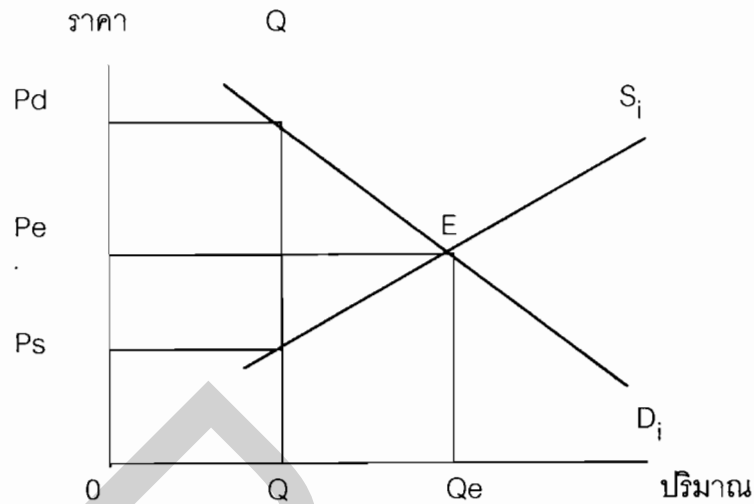
1. โควต้าแบบทั่วไป (Global Quota) เป็นโควต้าที่กำหนดปริมาณสูงสุดที่จะนำเข้าได้ในระยะเวลาหนึ่ง โดยไม่ได้คำนึงถึงสินค้าเหล่านั้นว่าจะมีแหล่งกำเนิดมาจากที่ใดหรือใครบ้างที่จะเป็นผู้มีสิทธิในการนำเข้า การใช้โควต้าแบบนี้เกิดผลเสียหลายประการ เช่น ทำให้เกิดการแข่งขันกันส่งเข้าซึ่งอาจทำให้ได้สินค้าที่ไม่มีคุณภาพหรือมีราคาสูง ดังนั้นปัจจุบันจึงนิยมใช้กันน้อยลง

2. โควต้าแบบเลือกหรือแบบจงใจปฏิบัติ (Selective or Discriminatory Quota) ได้แก่ โควต้าที่นอกจากจะกำหนดปริมาณสูงสุดที่จะนำเข้าได้แล้วยังกำหนดลงไปอีกว่าสินค้าเหล่านี้จะต้องส่งมาจากประเทศใดบ้างเป็นจำนวนเท่าใด ในทางปฏิบัติการเลือกใช้โควต้าแบบนี้มักจะประสบปัญหาเรื่องการปันส่วนโควต้าว่าจะแบ่งอย่างไรจึงจะยุติธรรมแก่ผู้ส่งออกการจัดสรรโควต้าในบางครั้งประเทศผู้นำเข้าอาจให้สิทธิพิเศษแก่บางประเทศเป็นกรณีพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการต่อรองในการเจรจาหรือทำข้อตกลงทางการค้าในโอกาสต่อไป

3. โควต้าอากรขาเข้า (Tariff Quota) เป็นการจำกัดปริมาณการนำเข้าจำนวนหนึ่ง โดยกำหนดให้เสียภาษีในอัตราที่กำหนดไว้หรือไม่เสียภาษีนำเข้าเลย ส่วนปริมาณการนำเข้าที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้อาจจะนำเข้าได้โดยเสียภาษีในอัตราที่สูงขึ้นดังนั้นโควต้าภาษีศุลกากรจึงเป็นการรวมเอาลักษณะที่สำคัญของภาษีและโควต้าเข้าด้วยกัน

แผนภาพที่ 2.1

ผลกระทบของโควต้าต่อการส่งออก

ที่มา : รศ.วิรัช ธเนศวร การค้าระหว่างประเทศ (น.154)

ในทางเศรษฐศาสตร์นั้น การจำกัดปริมาณนำเข้าหรือส่งออกในรูปของโควต้าย่อมมีผลต่อปริมาณและราคานำเข้าหรือส่งออก ซึ่งพิจารณาได้จากแบบจำลองตลาดส่งออกในแผนภาพที่ 2.1 กล่าวคือภายใต้สภาวะการค้าเสรีดุลยภาพของตลาดส่งออกจะอยู่ที่จุด E โดยมีปริมาณการส่งออกเท่ากับ Q_e และราคาส่งออกเท่ากับ P_e แต่ภายใต้สภาวะการค้าแบบมีโควตานั้น ปริมาณการส่งออกหรือนำเข้าที่มากที่สุดจะไม่เกิน Q_e เช่นถ้ากำหนดโควต้าไว้เท่ากับ Q ก็จะจำกัดให้ปริมาณการส่งออกไว้เท่ากับจำนวน OQ หรือน้อยกว่า กรณีที่ปริมาณส่งออกเท่ากับ OQ ราคาส่งออกจะเท่ากับ P_s และราคาในประเทศผู้นำเข้าจะเท่ากับ P_d ดังนั้นการจำกัดปริมาณการส่งออกด้วยโควต้าจะทำให้ภาวะการส่งออกหดตัวและส่งผลให้ราคาส่งออกในประเทศผู้ส่งออกตกต่ำกว่าราคาภายใต้ภาวะการค้าเสรีทั้งนี้

โดยกำหนดให้

- D = คือเส้นอุปสงค์ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปจากประเทศ i
 S = คือเส้นอุปทานเสื้อผ้าสำเร็จรูปในประเทศ i
 QQ = ปริมาณโควต้าส่งออกสินค้าจากประเทศ i ที่ได้รับจากประเทศผู้นำเข้า

นโยบายการค้าโดยเสรี (Free Trade Policy)

นโยบายการค้าโดยเสรี หมายถึง นโยบายการค้าต่างประเทศที่ไม่มีกำแพงภาษีอากร ไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการส่งสินค้าเข้าหรือการส่งสินค้าออก รวมทั้งไม่มีอุปสรรคต่างๆ ที่กีดขวางการค้าต่างประเทศ นโยบายการค้าโดยเสรีจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ

1. ดำเนินการผลิตสินค้าที่ประเทศนั้นๆ มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการผลิตสูง โดยถือหลักการแบ่งแยกแรงงานและถือหลักตามทฤษฎีผลประโยชน์เปรียบเทียบ กล่าวคือ เลือกสินค้าที่ประเทศของตนได้เปรียบในการผลิตเท่านั้น
2. ไม่มีกำแพงภาษีศุลกากรรวมทั้งภาษีอื่นๆ อันเป็นอุปสรรคในทางการค้าต่างประเทศ รวมทั้งการตั้งกำแพงภาษีเพื่อคุ้มกันและช่วยเหลืออุตสาหกรรมภายในประเทศ
3. ไม่มีการให้สิทธิพิเศษหรือปฏิบัติต่อสินค้าออกของประเทศใดๆ กล่าวคือ ประเทศที่จะถือนโยบายการค้าโดยเสรีจะต้องให้ความยุติธรรมแก่สินค้าออกของทุกๆ ประเทศเท่ากันหมด จะเก็บภาษีขาเข้าเฉพาะสินค้าของประเทศหนึ่งในอัตราที่สูงหรือต่ำกว่าประเทศอื่นไม่ได้หรือจะควบคุมการนำสินค้าเข้าจากประเทศหนึ่งประเทศใดโดยเฉพาะไม่ได้
4. ไม่มีข้อจำกัดทางการค้า ประเทศที่มีนโยบายทางการค้าโดยเสรีจะต้องไม่มีการควบคุมการนำเข้าหรือการส่งสินค้าออก รวมทั้งการควบคุมสินค้าเข้าเพื่อเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ แต่จะควบคุมได้เฉพาะเหตุผลที่เกี่ยวกับการอนามัย ศีลธรรมประเพณีและความมั่นคงปลอดภัยของประเทศเท่านั้น
5. รัฐบาลจะจัดเก็บภาษีอัตราเดียวกับสินค้าชนิดเดียวกันที่ส่งจากประเทศต่างๆ โดยไม่คำนึงว่ามาจากประเทศใด

นโยบายการค้าคุ้มกัน

การคุ้มกัน (Protection) คือ การที่รัฐบาลของประเทศใดประเทศหนึ่งเข้าไปแทรกแซงหรือพยายามแทรกแซงการค้าระหว่างประเทศ ด้วยมาตรการต่างๆ ดังนี้

1. การตั้งกำแพงภาษีศุลกากร
2. การจำกัดสินค้าเข้า
3. การจำกัดสินค้าออก
4. การทำสนธิสัญญาในการแลกเปลี่ยนสินค้า
5. การทุ่มตลาด

6. การให้เงินอุดหนุนสินค้าออก

1. การตั้งกำแพงภาษีศุลกากร

1.1 ระบบการเก็บตามมูลค่าหรือตามราคา เป็นภาษีที่คิดเป็นร้อยละของมูลค่า (ราคา) ของสินค้าที่นำเข้าและภาษีสินค้าขาเข้าส่วนใหญ่เรียกเก็บด้วยวิธีนี้

1.2 ระบบการเก็บตามปริมาณหรือตามสภาพ เป็นภาษีเก็บตามหน่วยปริมาณเช่นต่อสินค้า 1 หน่วยเก็บเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน โดยไม่คำนึงว่าราคาของสินค้านั้นจะมากน้อยเพียงใด

2. การจำกัดสินค้าเข้า

2.1 การกำหนดโควต้าแบบทั่วไป เป็นการกำหนดปริมาณมูลค่าหรือสินค้าสูงสุดที่สั่งเข้ามาได้ โดยไม่คำนึงว่าแหล่งกำเนิดของสินค้านั้นจะมาจากประเทศใดโดยเฉพาะ

2.2 การกำหนดโควต้าแบบเลือกสรร เป็นการกำหนดปริมาณมูลค่าหรือชนิดสินค้าสูงสุดที่นำเข้ามาได้ โดยระบุแหล่งกำเนิดของสินค้านั้นว่ามาจากประเทศใดบ้างและจำนวนเท่าใด

2.3 การกำหนดโควต้าอากรขาเข้า เป็นการกำหนดปริมาณมูลค่าหรือชนิดสินค้าที่นำเข้าจำนวนหนึ่ง ซึ่งยอมให้เสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่กำหนดให้ ถ้ามีการนำสินค้าขาเข้ามามากเกินกว่าโควต้าที่กำหนดไว้จะต้องเสียภาษีอากรขาเข้าในอัตราที่สูงขึ้น

3. การจำกัดสินค้าออก

3.1 เพื่อป้องกันมิให้เกิดการขาดแคลนการบริโภคภายในประเทศในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งจึงใช้มาตรการจำกัดสินค้าออกเพื่อให้มีสินค้าเหลือใช้ภายในประเทศ

3.2 เพื่อป้องกันมิให้ปริมาณสินค้าออก ออกไปสู่ตลาดมากเกินไปจนราคาตกต่ำในช่วงเวลาที่มีปริมาณการผลิตออกมามาก โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าที่เป็นฤดูกาล

4. การทำสนธิสัญญาในการแลกเปลี่ยนสินค้า

5. การทุ่มตลาด

5.1 การทุ่มตลาดเป็นครั้งคราว แบบนี้จะเกิดขึ้นในขณะที่ประเทศผู้ผลิตผลิตสินค้ามากเกินไปเกินความต้องการและมีความประสงค์จะระบายสินค้าออกสู่ตลาดให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะทุนไปจมอยู่เป็นจำนวนมากจึงขายสินค้านั้นในราคาต่ำบางครั้งอาจต่ำกว่าต้นทุนในการผลิต แต่จะขายในราคาต่ำเฉพาะตลาดต่างประเทศและจะไม่ยอมขายราคาต่ำในตลาดภายในประเทศ

5.2 การทุ่มตลาดแบบทำลายคู่แข่ง คือการจำหน่ายสินค้าแบบตัดราคาและยอมขายในราคาที่ต่ำกว่าต้นทุนในการผลิต เพื่อทำลายคู่แข่งและแย่งตลาดเป็นของตนเอง

5.3 การทุ่มตลาดแบบเอรัดเอาเปรียบ การทุ่มตลาดวิธีนี้เกิดขึ้นเมื่อขายสินค้าประเภทเดียวกัน แต่ราคาต่างกันแต่ละท้องถิ่นเป็นระยะเวลาสั้นๆ จึงนำไปทุ่มตลาดต่างประเทศเพื่อไม่ให้เสียราคาตลาดภายในประเทศ

6. การให้เงินอุดหนุนสินค้าออก

การให้เงินอุดหนุนคือการที่รัฐบาลให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิตหรือด้วยการเพิ่มราคาสินค้าเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เพิ่มการผลิตและสามารถส่งสินค้าออกไปจำหน่ายต่างประเทศได้ การอุดหนุนสินค้าออกนี้อาจจะเป็นได้ทั้งการเกษตรและอุตสาหกรรม ผลของการให้เงินอุดหนุนแก่สินค้าออกจะทำให้ราคาสินค้าที่ผู้ผลิตเพื่อการส่งออกได้รับสูงขึ้น ให้มีการขยายปริมาณการผลิตขึ้นจากเดิม

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จะใช้วิธีการวิเคราะห์ในรูปแบบการถดถอยเชิงซ้อนซึ่งกำหนดให้ตัวแปรตามขึ้นอยู่กับตัวแปรอิสระต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านอุปสงค์การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปยังตลาดสหภาพยุโรป ดังแสดงในสมการต่อไปนี้

$$Q_{ti} = a_0 + a_1 P_{ti} + a_2 \text{Quota} + a_3 \text{GPP} + a_4 P_{ti}^{\text{จีน}}$$

โดยที่

Q_{ti}	=	ปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปหมวดที่ i ที่ไทยส่งไปสหภาพยุโรป (พันชิ้น)
P_{ti}	=	ระดับราคาเฉลี่ยเสื้อผ้าสำเร็จรูปหมวดที่ i ที่ไทยส่งไปสหภาพยุโรป (หน่วยเป็น US\$/พันชิ้น)
Quota	=	ปริมาณโควตาการส่งออกของไทยส่งไปสหภาพยุโรป (พันชิ้น)
GPP	=	รายได้ประชาชาติต่อหัวของสหภาพยุโรป (US\$/คน/ปี)
$P_{ti}^{\text{จีน}}$	=	ระดับราคาเฉลี่ยเสื้อผ้าสำเร็จรูปหมวดที่ i ที่จีนส่งไปสหภาพยุโรป (หน่วยเป็น US\$/พันชิ้น)

i	=	หมวดสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยที่ $i = 1, 2, 3, 4, 5$
1	=	เสื้อยืดบุรุษ
2	=	เสื้อกันหนาว
3	=	กางเกง
4	=	เสื้อสตรี
5	=	เสื้อบุรุษ

ความสัมพันธ์ของตัวแปร

จากสมการข้างต้นได้สมมติให้ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการส่งออกและตัวแปรในสมการเป็นดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่าง Q_t กับ P_t มีค่าเป็นลบ ซึ่งหมายความว่า เมื่อระดับราคาส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไป จะมีผลทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากเหตุผลที่ว่าเมื่อราคาสินค้าสูงขึ้นปริมาณความต้องการซื้อจะลดลง
2. ความสัมพันธ์ระหว่าง Q_t กับ Quota มีค่าเป็นบวก ซึ่งหมายความว่า เมื่อโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลทำให้ปริมาณการส่งออกเปลี่ยนแปลงไปด้วยในทิศทางเดียวกัน นั่นคือเมื่อมีการเปิดการค้าหรือขยายโควตามากขึ้นก็จะส่งผลให้ปริมาณการส่งออกของสินค้าจากประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น
3. ความสัมพันธ์ระหว่าง Q_t กับ GPP มีค่าเป็นบวก ซึ่งหมายความว่า เมื่อระดับรายได้ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยในทิศทางเดียวกัน
4. ความสัมพันธ์ระหว่าง Q_t กับ $P_t^{\text{จีน}}$ มีค่าเป็นบวก ซึ่งหมายความว่า เมื่อระดับราคาส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของประเทศคู่แข่งคือประเทศจีนเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่าเมื่อสินค้าชนิดเดียวกันจากประเทศจีนแพงขึ้น ผู้นำเข้าจะนำเข้าจากจีนน้อยลงส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าทดแทนจากประเทศไทยมากขึ้น

ค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่น

ค่าสัมประสิทธิ์ความยืดหยุ่นของสมการอุปสงค์ต่อราคาส่งออกในที่นี้มีสูตรคำนวณดังนี้

$$\epsilon_p = \frac{\partial Q_t \cdot P_t}{\partial P_t \cdot Q_t} < 0$$

ความสัมพันธ์ของ ϵ_p

$\epsilon_p > |1|$ ยืดหยุ่นสูง หมายความว่า เมื่อราคาสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 อุปสงค์ต่อสินค้านี้จะลดลงมากกว่าร้อยละ 1 แสดงว่าผู้บริโภคมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาสูง

$\epsilon_p < |1|$ ยืดหยุ่นต่ำ หมายความว่า เมื่อราคาสินค้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 อุปสงค์ต่อสินค้านี้จะลดลงน้อยกว่าร้อยละ 1 แสดงว่าผู้บริโภคมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาต่ำ

$\epsilon_p = |1|$ ยืดหยุ่นเท่ากับ 1 หมายความว่า เมื่อมีราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 1 อุปสงค์ต่อสินค้านี้จะเท่ากับร้อยละ 1

$\epsilon_p = |0|$ ยืดหยุ่นเท่ากับ 0 หมายความว่า เมื่อมีราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นหรือลดลง อุปสงค์ต่อสินค้านี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

$\epsilon_p = |\infty|$ หมายความว่า เมื่อมีราคาสินค้าลดลง ปริมาณอุปสงค์จะมีไม่จำกัดจำนวน แต่ถ้าหากราคาสูงขึ้นแม้เพียงเล็กน้อย อุปสงค์ต่อสินค้านี้จะไม่มีเลย

บทที่ 3

จากรายงานของกระทรวงพาณิชย์จากหนังสือ การเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยต่อการเปิดตลาดเสรีสิ่งทอ ได้เสนอรายงานว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศดังต่อไปนี้

ความเป็นมาของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

ก่อนการก่อตั้งองค์การการค้าโลกสินค้าสิ่งทอเป็นสินค้าซึ่งถูกกีดกันทางการค้ามาเป็นเวลานานสืบเนื่องจากการค้าสิ่งทอของโลกได้ประสบปัญหาการกีดกันทางการค้ามาตั้งแต่ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้น เนื่องจากสินค้าสิ่งทอจากใต้ทะเลลักเข้าประเทศอย่างมากมาย สหรัฐฯ จึงได้เจรจาแกมบังคับขอให้ญี่ปุ่นจำกัดปริมาณการส่งออกสิ่งทอเข้าไปยังสหรัฐอเมริกา โดยขอให้ทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น โดยสมัครใจ (Voluntary Export Restrictions: VERs) ในปี พ.ศ.2478 โดยใช้ข้อยกเว้น (Escape Clause) ตามมาตรา 19 ในกฎบัตรของ GATT มาใช้จำกัดปริมาณการนำเข้าสิ่งทอจากญี่ปุ่น ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอของโลกที่ประเทศผู้ส่งออกยอมรับให้ประเทศผู้นำเข้ากำหนดปริมาณนำเข้าได้ ต่อมาการค้าสิ่งทอของโลกได้มีการกีดกันทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ข้อตกลงสิ่งทอโดยความสมัครใจ จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไข โดยประเทศผู้ส่งออกและประเทศผู้นำเข้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศภาคีได้ร่วมกันทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศฉบับแรกขึ้นในปี พ.ศ.2504 เรียกว่า "ข้อตกลงการค้าสิ่งทอระยะสั้นเกี่ยวกับสิ่งทอที่ทำด้วยฝ้าย" (Short-Term Arrangement on Cotton Textiles: STA) มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 ต.ค.2504-30 ก.ย.2505 นับเป็นข้อตกลงสิ่งทอระหว่างประเทศฉบับแรกอยู่ภายใต้เงื่อนไขของ GATT

ต่อมาได้มีการปรับปรุงข้อตกลงฉบับแรกขึ้นมาใหม่เรียกว่า "ข้อตกลงระยะยาวว่าด้วยการค้าสิ่งทอฝ้ายระหว่างประเทศ (Long-Term Arrangement Regarding International Trade in Cotton Textiles : LTA) ซึ่งข้อตกลงฉบับนี้ยังคงครอบคลุมเฉพาะสินค้าประเภทฝ้ายเท่านั้นเช่นเดียวกับฉบับแรก มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค.2505 เป็นต้นไปและได้มีการต่ออายุหลายได้จัดทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศฉบับใหม่ขึ้นในปี 2517 เรียกว่า Multi-Fibre Arrangement หรือ MFA การกีดกันการค้าเป็นไปในรูปของการจำกัดปริมาณการนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกซึ่งส่วนใหญ่เป็นประเทศกำลังพัฒนา โดยประเทศผู้นำเข้าซึ่งพัฒนาแล้ว ได้แก่ สหรัฐฯ แคนาดา สห

ภาพยุโรปและประเทศในแถบสแกนดิเนเวีย เป็นสัญญาพหุภาคี (Multilateral Agreement) ซึ่งทำขึ้นระหว่างประเทศผู้ส่งออกกับประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอ โดยประเทศผู้ส่งออกสมัครใจที่จะจำกัดปริมาณการส่งออกของตนเองและทำ MFA ขึ้นเพื่อให้บังคับแทนข้อตกลงระยะยาวว่าด้วยการค้าสิ่งทอฝ่ายระหว่างประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตและการขยายการค้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอต่างๆ ให้เพิ่มขึ้นโดยรวมถึงผลิตภัณฑ์สิ่งทอซึ่งทำจากขนสัตว์ เส้นใยประดิษฐ์ และฝ่ายที่มีต่อระบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมด้วย ต่อมาประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำได้เจรจาขอเปลี่ยนแปลงและเพิ่มเติมรายละเอียดในข้อตกลง LTA จนกลายเป็น "ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ" (Arrangement Regarding International Trade in Textiles หรือ Multi-Fibre Arrangement : MFA) เริ่มตั้งแต่ปี 2517 ข้อตกลง MFA ฉบับแรกนี้ เป็นข้อตกลงพหุภาคีเพื่อวางระเบียบการค้าสิ่งทอให้เป็นไปอย่างมีระเบียบที่สุดถือได้ว่าเป็นฉบับแม่บทของการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ และเป็นกรอบของการทำข้อตกลงสิ่งทอทวิภาคีหรือข้อตกลงสองฝ่าย (Bilateral Textile Agreement) ที่ประเทศผู้นำเข้าและผู้ส่งออกได้เจรจาทำข้อตกลงสองฝ่ายกันรวมทั้งไทยด้วย

การทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอเริ่มจากการกีดกันทางการค้าสิ่งทอด้วยวิธีการจำกัดการนำเข้าแบบทวิภาคีโดยเริ่มต้นจากการที่สหรัฐฯ ใช้การจำกัดการนำเข้าโดยสมัครใจ จำกัดการนำเข้าสินค้าสิ่งทอประเภทฝ้ายจากญี่ปุ่นและต่อมาขยายวงเป็นสินค้าสิ่งทอจากประเทศอื่นๆ เช่น ปากีสถาน หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 การกีดกันทางการค้านี้ได้เริ่มขึ้นใหม่อีกและขยายตัวทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ โดยเริ่มจากการทำสัญญาการจำกัดการนำเข้าในระยะสั้น ในช่วงปี 2503-2504 ต่อมาเปลี่ยนเป็นสัญญาการจำกัดการนำเข้าในระยะยาวในช่วงปี 2505-2517 และท้ายที่สุดเป็น MFA ซึ่งเริ่มตั้งแต่ความตกลงจาก MFA I ถึง MFA IV ในปี 2534 และได้มีการต่ออายุมาจนถึงปี 2537

โดยเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 2517 ในขั้นแรกนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นมาตรการชั่วคราวเพียง 4 ปีเท่านั้น ระหว่าง 1 ม.ค.2517 – 31 ธ.ค.2520 จึงได้มีการต่ออายุข้อตกลงให้มีผลบังคับใช้เรื่อยมา โดยการต่ออายุแต่ละฉบับได้ยึดหลักเกณฑ์ของข้อตกลง MFA I เป็นฉบับแม่บทและการต่ออายุแต่ละครั้งจะมีการกำหนดพิธีสารต่อท้าย (protocol) ของข้อตกลงฯฉบับต่อๆ มา จนสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขององค์การการค้าโลก (Agreement on Textiles and Clothing: ATC) แทนเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2538 โดยรายละเอียดข้อตกลง MFA ทั้ง 4 ฉบับ (ตามตารางที่ 3.1)

ถึงแม้ว่า MFA ซึ่งเป็นมาตรการกีดกันทางการค้าจะขัดหลักการค้าเสรีของ GATT แต่สินค้าสิ่งทอได้ถูกถอนจาก GATT ในช่วงปี 2505 ก่อนที่ญี่ปุ่นจะเข้าเป็นสมาชิกในกรอบเจรจาโตเกียวโดยใช้ข้อยกเว้นในมาตรา 19 ซึ่งว่าด้วยการนำเข้าที่ไปทำลายการผลิตในประเทศผู้นำเข้า

(Market Disruption) นอกจากนี้การจำกัดปริมาณการนำเข้าโดยการจำกัดการนำเข้าโดยสมัครใจซึ่งถือว่าเป็นความสมัครใจของผู้ส่งออกที่จะจำกัดตัวเองก็ใช้เป็นข้อหลีกเลี่ยงได้ตามมาตรา 4 นั้นเกิดขึ้นโดยการรับรู้ของ GATT เพราะการตกลงสัญญา MFA แต่ละครั้ง GATT จะต้องรู้เห็นด้วยและมีหน่วยงานที่จะติดตามเรื่องเกี่ยวกับข้อตกลงฯ โดยเฉพาะที่เรียกว่า TEXTILE SURVEILLANCE BODY (TSB) เป็นความตกลงพหุภาคีซึ่งทำขึ้นระหว่างผู้ส่งออกกับประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอโดยประเทศผู้ส่งออกนั้นตกลงที่จะจำกัดปริมาณการส่งออกของตนสัญญาพหุภาคีนี้จะต้องอยู่ภายใต้กรอบของข้อตกลงฯ ระยะเวลาการบังคับให้อยู่ในช่วงประมาณ 3-4 ปี แล้วแต่แต่ละประเทศจะทำการตกลงกัน

ตารางที่ 3.1 รายละเอียดของข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป

ข้อตกลง	ช่วงเวลาที่ควบคุม	รวมระยะเวลา	รายการสินค้าที่ควบคุม	อัตราเพิ่มของโควต้าในแต่ละปี
STA	1 ต.ค.2504-30 ก.ย.2505	1 ปี	สิ่งทอฝ้าย	n.a.
LTA	1 ต.ค.2505-31 ธ.ค.2516	11ปี 3 เดือน	สิ่งทอฝ้ายกับฝ้าย 50%	>5%
MFA I	1 ม.ค.2517-31 ธ.ค.2520	4 ปี	สิ่งทอฝ้าย ขนสัตว์ และเส้นใยประดิษฐ์	>6%
MFA II	1 ม.ค.2521-31 ธ.ค.2524	4 ปี	เหมือน MFA I	0.5%-10%
MFA III	1 ม.ค.2525-31 ก.ค.2528 และยืดหยุ่นใช้อีก 1 ปีจนถึง 31 ก.ค.2529	4 ปี 7 เดือน	เหมือน MFA I	0.001%-6%
MFA IV	1 ส.ค.2529-31 ก.ค.2534 และยืดหยุ่นใช้อีก 3 ปี 6 เดือน จนถึง 31 ธ.ค.2529	5 ปี	เหมือน MFA I แต่สหรัฐฯ เสนอให้ขยายการควบคุม โดยรวมลินิน ป่านรามี่และ ไหมผสมด้วย	0.001%-7%

หมายเหตุ : อัตราเพิ่มใช้การเติบโตขั้นต่ำของรายการที่มีความสำคัญมากและอัตราการเติบโตขั้นสูงของรายการที่อัตราการใช้ต่ำกว่าที่ถูกบรรจุไว้ในโควต้า

ที่มา : Teunissen and Blokker (1995), Laird and Yeats (1987)
ในหนังสือ "การกีดกันการค้าสิ่งทอในตลาดโลก" น.83

การพัฒนาการของข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

1. ข้อตกลง MFA I (1 ม.ค. 2517 – 31 ธ.ค. 2520)

ข้อตกลง MFA I เป็นจุดเริ่มต้นใหม่ของการค้าสิ่งทอโลก เพราะตลอดช่วงของข้อตกลงระยะยาวเกี่ยวกับสิ่งทอจากผ้าฝ้าย (LTA) จนถึงปี 2515 แบบแผนโครงสร้างการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมากประเทศกำลังพัฒนาได้มีการขยายการผลิตสิ่งทอมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยเฉพาะการผลิตเส้นใยประดิษฐ์มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วและมีอัตราการเจริญเติบโตรวดเร็วกว่าสิ่งทอฝ้ายและขนสัตว์ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศนี้เป็นแรงกดดันสำคัญให้มีการเจรจาแบบพหุภาคีในเกณฑ์เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับเส้นใย เป้าหมายของ MFA I ตามที่แถลงในมาตรา 2 คือ เพื่อขยายการค้าและลดสิ่งกีดขวางทางการค้าเพื่อให้การค้าเป็นไปโดยเสรีมากขึ้น ขณะเดียวกันเพื่อให้สิ่งทอของโลกมีระเบียบการค้าที่แน่นอนและไม่ก่อให้เกิดการกระทบกระเทือนต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งประเทศผู้นำเข้าและผู้ส่งออก

ข้อตกลงฯ จะมีสินค้าที่อยู่ในข่ายการจำกัดนำเข้ามีมากกว่า LTA ซึ่งเป็นการกีดกันการนำเข้าสินค้าประเภทฝ้ายเท่านั้น แต่ MFA I จะรวมสิ่งทอฝ้าย ขนสัตว์และเส้นใยประดิษฐ์ด้วย การทำสัญญาพหุภาคีในช่วงแรกนี้จะปฏิบัติตามสัญญาพหุภาคีที่ทำไว้กับเกณฑ์ โดยเฉพาะในเรื่องของการให้อัตราการเจริญเติบโตของปริมาณการนำเข้า ซึ่งกำหนดไว้ว่าจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6 ต่อปี และมีข้อยืดหยุ่นในการส่งออก ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้ส่งออกสามารถใช้โอกาสในการส่งออกภายในระดับการจำกัดการส่งออก มี 3 ประเภท คือ Swing, Carry Over และ Carry Forward โดยที่

Swing หมายถึง การที่ประเทศผู้ส่งออกสามารถนำโควตาที่ใช้ไม่หมดในประเภทของสินค้าใดสินค้าหนึ่งที่ถูกจำกัดโควตาไปใช้ในสินค้าชนิดอื่น ซึ่งปกติจะใช้ได้ไม่เกิน 7%

Carry Over หมายถึง การนำเอาโควตาของสินค้าประเภทที่ถูกจำกัดการนำเข้าประเภทใดประเภทหนึ่งที่ใช้โควตาไม่หมดโอนไปใช้ในปีต่อไป ซึ่งการโอนนั้นจะได้ไม่เกิน 10% ของปริมาณโควตาทั้งหมดของสินค้าที่ถูกจำกัดการนำเข้าแต่ละประเภท

Carry Forward หมายถึง การนำโควตาของสินค้าประเภทใดประเภทหนึ่งไปใช้ล่วงหน้าซึ่งปกติจะอนุญาตให้ใช้ประมาณ 5% ของปริมาณโควตาที่ได้รับ

การทำสัญญาพหุภาคีใน MFA I โดยรวมเป็นไปในลักษณะที่มีการกีดกันน้อยกว่า LTA มีการเจรจาระหว่างประเทศผู้นำเข้ากับประเทศผู้ส่งออกและระดับพื้นฐาน (Base Level) ของการส่งออกรายปีนั้น กำหนดให้ต้องไม่ต่ำกว่าระดับการส่งออกจริง หรือการนำเข้าช่วง 12 เดือน

ก่อนการจำกัดปริมาณการนำเข้า โดยประเทศผู้ส่งออกจะเป็นผู้บริหารและจัดสรรโควตาการส่งออก สิ่งทองเอง ถึงแม้ว่า MFA จะเป็นมาตรการจำกัดการส่งออกโดยความสมัครใจ (Voluntary Export Restraint –VER) แต่เรียกได้ว่าเป็นการควบคุมโดยการจัดระเบียบทางการตลาด(Order Market Arrangement-OMA) ซึ่งอนุญาตให้มีการกำหนดโควตาโดยการเจรจาสองฝ่ายหรือทวิภาคีระหว่างประเทศผู้ส่งออกกับประเทศผู้นำเข้า

2. ข้อตกลง MFA II (1 ม.ค.2521 – 31 ธ.ค.2524)

ในช่วง MFA II สัญญาทวิภาคีได้เริ่มมีข้อจำกัดเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาคมยุโรป ซึ่งมีปัญหาในการควบคุมปริมาณการนำเข้าในช่วงสัญญา MFA I จึงพยายามที่จะจำกัดการนำเข้าให้เข้มงวดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ชนิดของสินค้าที่ถูกนำมาควบคุมเข้าในสัญญาทวิภาคีได้เพิ่มสูงขึ้นเป็น 190 ชนิด และประเทศผู้นำเข้าได้ละเมิดสัญญามีการลดอัตราการเจริญเติบโตของปริมาณการนำเข้าต่ำกว่าอัตราขั้นต่ำที่ได้กำหนดไว้ร้อยละ 6 ต่อปี ในส่วนของข้อยืดหยุ่นก็ได้ถูกยกเลิกไปสำหรับประชาคมยุโรป แต่ยังมีอยู่ในสินค้าบางชนิดสำหรับสหรัฐอเมริกา ละเมิดสัญญาทวิภาคีMFAนี้ทำได้เนื่องจากประชาคมได้เพิ่มบทเฉพาะกาลขึ้นในสัญญาทวิภาคีที่เรียกว่า "Resonable Departure" ซึ่งให้สิทธิแก่ประเทศผู้นำเข้าสามารถหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ MFA I หากมีเหตุผลที่สมควรในทางปฏิบัติเป็นการเปิดช่องว่างให้ประเทศผู้นำเข้าใช้เป็นข้ออ้างในการกำหนดโควตาการนำเข้าสิ่งทองจากประเทศกำลังพัฒนา

นอกจากนี้ยังมีการเพิ่ม Basket extractor ขึ้นเพื่อป้องกันมิให้การนำเข้าสิ่งทองบางชนิดที่เคยส่งออกน้อยกว่าโควตาโดยรวมมีการขยายตัวจากประเทศผู้ส่งออกโตเร็วเกินไป โดยที่ประเทศผู้นำเข้าสามารถที่จะเรียกผู้ส่งออกมาตักเตือนและอาจทำสัญญาการจำกัดการส่งออกใหม่ จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศผู้นำเข้าเปิดการเจรจากำหนดโควตานำเข้าสิ่งทองจากประเทศกำลังพัฒนาได้ง่ายขึ้นและถ้าการเจรจาไม่บังเกิดผลประเทศผู้นำเข้าก็สามารถกำหนดโควตานำเข้าฝ่ายเดียวได้

3. ข้อตกลง MFA III (1 ม.ค.2525 – 31 ก.ค.2529)

ในช่วง MFA III การจำกัดการส่งออกที่ความรุนแรงขึ้นมีการนำมาตราใหม่มาใช้แทนที่ "Resonable Departure" เรียกว่าการต่อต้านการนำเข้าที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วหรือ "Anti-Surge Clause" ซึ่งเป็นมาตรการการป้องกันของประเทศผู้นำเข้าที่จะไม่ให้ผู้ส่งออกสามารถส่งออก

และใช้โควตาหมดในเวลารวดเร็วเกินไป ซึ่งปัญหามักเกิดขึ้นจากการที่ประเทศผู้ส่งออกพยายามเร่งรัดให้มีการใช้โควตาการส่งออกที่ยังไม่ครบให้หมดโดยเร็ว (Under-Utilized Quotas) ในกรณีที่สินค้าสิ่งทอนั้นมีความสำคัญต่อประเทศผู้นำเข้าโดยที่อัตราการเติบโตของสินค้าที่ประเทศผู้ส่งออกสามารถส่งออกได้มากได้ถูกจำกัดลงจนแทบจะไม่มีการเจริญเติบโต คือ ใกล้เคียง 0 โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศที่มีการส่งสินค้า Sensitive Category แต่ในการลดโควตานำเข้านั้น ประเทศผู้นำเข้าจะต้องชดเชยสำหรับรายการอื่นในปริมาณที่เท่าเทียมกันให้กับประเทศผู้ส่งออก จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถปรับลดจำนวนโควตาของผู้ส่งออกสิ่งทอรายใหญ่ของโลก

ในช่วงนี้ชนิดของเส้นใยที่จะถูกจำกัดการค้าได้ขยายเพิ่มขึ้น โดยรวมถึงผลิตภัณฑ์ที่ทำจากขนสัตว์และเส้นใยประดิษฐ์ สำหรับสหรัฐฯ ในช่วงนี้ยังมีความพยายามที่จะจำกัดการนำเข้ามากกว่านี้อีกในกรณีที่เกิดปัญหาแอบอ้างการส่งออกและหากปรากฏหลักฐานตามที่รวบรวมได้ประเทศผู้แอบอ้างการส่งออกจะให้หักโควตาตามจำนวนที่แอบอ้าง ในกรณีที่ไม้อาจจะเจรจาตกลงกันได้ อาจเสนอข้อพิพาทให้คณะกรรมการสิ่งทอพิจารณาตามขั้นตอนที่กำหนดตามข้อตกลง

4. ข้อตกลง MFA IV (1 ต.ค. 2529 – 31 ต.ค. 2537)

MFA IV สำหรับประชาคมยุโรปมีการผ่อนคลายนบ้าง โดยที่มีการนำเอาข้อยืดหยุ่นในการส่งออกกลับมาใช้ แต่การเจริญเติบโตของโควตาสำหรับสินค้าแต่ละชนิดลดลงสำหรับสหรัฐอเมริกา เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศกำลังพัฒนาสูงขึ้นมากในช่วงก่อนจากค่าเงินเหรียญสหรัฐฯ มีค่าสูงเกินความเป็นจริง สหรัฐฯ ได้เสนอให้เพิ่มสินค้าสิ่งทอ ได้แก่ ไหม รมามีและไหมผสมเข้าไปในชนิดของเส้นใยที่อยู่ในข่ายของการจำกัดการนำเข้า ทำให้แทบจะไม่มีเส้นใยชนิดใดที่ยังไม่ถูกจำกัดการนำเข้าจากข้อตกลงฯ ยกเว้นแต่ปอและเส้นใยสับปะรด จากผลของความตกลงทำให้ประเทศผู้ส่งออกไม่สามารถขยายการส่งออกได้เท่าที่ควร เนื่องจากมีการจำกัดปริมาณการนำเข้าซึ่งถือเป็นอุปสรรคทางการค้า เพื่อยกเลิกมาตรการกีดกันการนำเข้าสิ่งทอหรือระบบโควตาภายใต้ข้อตกลงสิ่งทอ โดยดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไปภายใน 10 ปีและหลังจากนั้นการค้าสิ่งทอจะเป็นไปโดยเสรีภายใต้ข้อตกลง GATT

ดังนั้น จึงได้มีการจัดทำข้อตกลงสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Agreement on Textile and Clothing : ATC) ซึ่งเป็นข้อตกลงพหุภาคีเป็นแม่บทของการค้าสิ่งทอแทน MFA ซึ่งจะถูกยกเลิกไปภายในเวลา 10 ปี นั่นคือช่วงปี 2538 – 2547 โดยในปี 2548 เป็นต้นไป การค้าสิ่งทอจะดำเนินโดย

เสรีไม่มีระบบโควต้า อย่างไรก็ตามในช่วงอยู่ในข้อตกลงฯ และข้อตกลงทวิภาคีเดิมยังมีผลใช้บังคับอยู่ เพื่อให้การค้าสิ่งทอของโลกดำเนินไปอย่างราบรื่น

ความตกลงสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มขององค์การการค้าโลก

การเจรจาการค้าหลายฝ่ายรอบอุรุกวัยได้บรรลุผลสำเร็จเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2536 ทำให้การค้าสิ่งทออยู่ภายใต้ข้อตกลงโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปลดปล่อยสินค้าสิ่งทอให้เป็นไปโดยเสรียิ่งขึ้นยกเลิกการควบคุมโควต้าทั้งหมดด้วยการค่อยๆ ยกเลิก MFA ภายในระยะเวลา 10 ปีโดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี 2538 ถึง 2547 ดังนั้นเริ่มจากปี 2548 เป็นต้นไปการค้าสิ่งทอของโลกจะเป็นไปโดยเสรีไม่มีระบบโควต้า การยกฐานะของแกตต์เป็นองค์การการค้าโลก (WORLD TRADE ORGANIZATION) ได้เปลี่ยนสถานะข้อตกลงการค้าสิ่งทออยู่ภายใต้องค์การการค้าโลกทันที กล่าวคือข้อตกลงสิ่งทอแกตต์ได้ปรับเปลี่ยนสถานะเป็นข้อตกลงว่าด้วยสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มภายใต้องค์การการค้าโลกนับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 ซึ่งมีหลักการที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

- กำหนดให้ยกเลิกโควต้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มภายใน MFA อย่างค่อยเป็นค่อยไปภายใน 10 ปี นับแต่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ (2538-2547)
 - สินค้าสิ่งทอภายใต้ ATC ประมาณ 800 รายการเป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกกีดกันโดยโควต้าภายใต้ข้อตกลงฯ ประมาณร้อยละ 65 อีกร้อยละ 35 เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งทอ ได้แก่ เส้นใยและเส้นด้าย ผ้าผืน เครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูปและสิ่งทออื่นๆ
- สินค้าที่ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้ข้อตกลงฯ ได้แก่ ไหมดิบ ขนสัตว์ดิบ ผ้ายืด สินค้าหัตถกรรมหรือผ้าผืนทอด้วยมือหรืออุตสาหกรรมสิ่งทอพื้นเมือง กระจกกระจบป่านและปอโดยใช้บังคับกับประเทศสมาชิก WTO ทุกประการ
- ให้ยกเลิกมาตรการจำกัดการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มอื่นๆ นอกเหนือจาก MFA ซึ่งไม่สอดคล้องกับแกตต์ภายใน 10 ปี นับตั้งแต่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ (กรกฎาคม 2538 – ธันวาคม 2547)
 - กำหนดมาตรการคุ้มกันชั่วคราว (TRANSITIONAL SAFEGUARDS) เพื่อให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถขอเจรจาคุมโควต่านำเข้าได้ ถ้าปริมาณนำเข้าเพิ่มขึ้นจนเกิดความเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศของผู้นำเข้า
 - กำหนดให้ประเทศผู้ส่งออกเป็นผู้บริหารโควต้าและอนุญาตให้มีความยืดหยุ่นปริมาณการใช้โควต้าได้ตามข้อตกลงสิ่งทอ 2 ฝ่ายภายใต้ MFA ในปี 2536

- กำหนดให้มีองค์กรตรวจตราสิ่งทอ (TMB : TEXTILE MONITORING BODY) เพื่อให้คำปรึกษาดูแลและตรวจตราการปฏิบัติตามพันธกรณีในข้อตกลง

ประเทศไทยกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

1. การเข้ามาเป็นภาคีข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

ประเทศไทยได้เริ่มเจรจาทำข้อตกลงกับประเทศผู้นำเข้า โดยเริ่มเจรจากำหนดโควต้าผ้าฝ้ายบางชนิดและเสื้อชุดนอนสตรีที่ทำด้วยฝ้ายกับสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก ขณะนั้นประเทศไทยยังมีได้เข้าเป็นภาคีข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ แต่ในระหว่างการเจรจาสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นภาคีข้อตกลงฯ ได้ใช้หลักเกณฑ์การเจรจาตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงฯ เป็นหลักในการเจรจา เนื่องจากมีข้อระบุไว้ในข้อตกลงฯ ว่าการให้ประโยชน์แก่ประเทศที่มีได้เป็นภาคีจะมากกว่าประเทศผู้ส่งออกที่เป็นภาคีไม่ได้ ดังนั้น เมื่อประเทศไทยได้เร่งพัฒนาการส่งออกสิ่งทอจากอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกแล้ว ทางฝ่ายราชการได้เล็งเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมอยู่ในภาคีความตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ เพื่อที่จะได้มีบทบาทในการพิจารณาเงื่อนไขต่างๆ ของข้อตกลงฯ ด้วย ทั้งนี้ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีเมื่อปี 2519

2. ข้อตกลงสองฝ่ายระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้า

ประเทศไทยมีการทำข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศกับประเทศภาคีที่นำเข้า 18 ประเทศ รวมทั้งสิ้น 7 ฉบับ ข้อตกลงฯ ส่วนใหญ่จะมีการกำหนดโควต้าสินค้าในรายการที่ประเทศผู้นำเข้าถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มีการผลิตภายในประเทศ หากปล่อยให้มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นจะก่อให้เกิดการทำลายตลาดขึ้นได้ในอนาคตหรือในบางกรณีได้เกิดการทำลายตลาดของประเทศผู้นำเข้าแล้ว ดังนั้นรายการสินค้าที่ถูกควบคุมกำหนดโควต้า จึงมีลักษณะแตกต่างกันในแต่ละประเทศ ข้อตกลงฯ ที่ไทยทำกับแต่ละประเทศ มีสาระสำคัญหลักคล้ายคลึงกันคือ

- ต้องมีการเจรจากำหนดโควต้าส่งออกอันเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่ายจะกำหนดโดยประเทศผู้นำเข้าฝ่ายเดียวโดยไม่มีการเจรจามีได้
- การควบคุมโควต้า จะกระทำโดยฝ่ายไทย ดังนั้นประเทศไทยจึงเป็นผู้กำหนดการจัดสรรโควต้าให้แก่ผู้ส่งออก ซึ่งมีสิทธิที่จะขายแก่ผู้ซื้อรายใดที่ให้ราคาสูงสุดเพราะหากปล่อยให้การควบคุมโควต้ากระทำโดยประเทศผู้นำเข้าแล้ว ผู้ส่งออกของไทยจะถูกเป็นเบี้ยล่างของผู้นำเข้าเพราะผู้นำเข้าเป็นผู้มีสิทธิในการนำเข้า อาจเลือกซื้อสินค้าจากประเทศใดก็ได้ที่ให้ราคาต่ำสุด

- โควต้าที่กำหนดเป็นสินค้าสิ่งทอบางรายการเท่านั้น รายการที่มีได้มีการกำหนดโควต้ายังอาจส่งได้โดยเสรี ยกเว้นข้อตกลงสองฝ่ายที่ทำกับสหรัฐฯ สำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีการกำหนดโควตารวมไว้ด้วย
- ต้องเพิ่มโควต้าส่งออกที่กำหนดให้ไทยในปีต่อไปๆ ไปในอัตราเพิ่มตั้งแต่ 1-7 ต่อปี แล้วแต่ประเภทของสินค้า การโอนโควต้าระหว่างรายการ การโอนโควต้าในส่วนที่เหลือของปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้ในปีปัจจุบันหรือการยืมโควต้าของปีต่อไปมาใช้ล่วงหน้า
- กำหนดข้อยกเว้นสำหรับสินค้าตัวอย่าง สินค้าหัตถกรรมและสินค้าที่มีมูลค่าไม่เกิน 250 เหรียญสหรัฐฯ (มูลค่าอาจแตกต่างกันในบางสัญญา) ไม่ต้องถูกจำกัดโควต้า

ภายใต้เงื่อนไขของข้อตกลงประเทศไทยได้ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศต่างๆ ทั้งในตลาดข้อตกลงและตลาดนอกข้อตกลง

ตลาดส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยสามารถ แบ่งออกเป็น 2 ตลาด คือ
ตลาดในข้อตกลง รวม 18 ประเทศ

- สหรัฐอเมริกา
- แคนาดา
- นอร์เวย์
- สหภาพยุโรป 15 ประเทศ
 - ออสเตรเลีย
 - เบลเยียม
 - กรีซ
 - อิตาลี
 - เนเธอร์แลนด์
 - ลักเซมเบิร์ก
 - สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน
 - เดนมาร์ก
 - สเปน
 - ฟินแลนด์
 - ฝรั่งเศส
 - สหราชอาณาจักร

- ไอร์แลนด์
- โปรตุเกส
- สวีเดน

ตลาดนอกข้อตกลง

- ญี่ปุ่น
- ซาอุดีอาระเบีย
- สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์
- ปานามา
- สิงคโปร์
- โปแลนด์
- ฮังการี
- เกาหลี
- ใต้หวัน
- สาธารณรัฐประชาชนจีน
- เม็กซิโก
- เวียดนาม

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

ตลาดข้อตกลง คือ ตลาดที่มีข้อตกลงการค้าสิ่งทอสองฝ่ายกับไทย 18 ประเทศ ได้แก่ สหภาพยุโรป 15 ประเทศและสหรัฐอเมริกา แคนาดา และนอร์เวย์ ซึ่งในอดีตสิ่งทอไทยส่วนใหญ่จะถูกส่งไปยังตลาดนี้โดยสัดส่วนมูลค่าการส่งออกมากกว่าตลาดนอกข้อตกลง ทั้งๆ ที่มีการควบคุมปริมาณการนำเข้าเนื่องจากเป็นตลาดหลักที่สำคัญและเป็นตลาดที่มีความแน่นอน แต่ภายหลังนับตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมาการส่งออกเริ่มลดลงเนื่องจากการเพิ่มความเข้มงวดในเรื่องโควตาของประเทศผู้นำเข้า ไทยจึงหันไปส่งออกลงยังตลาดนอกข้อตกลงมากขึ้นเป็นผลให้ สัดส่วนมูลค่าการส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลงสูงกว่าตลาดในข้อตกลง จนกระทั่งถึงสิ้นปี 2539 โดยในปี 2540 ปรากฏว่าการส่งออกสิ่งทอไปยังตลาดแห่งนี้มีมูลค่าสูงขึ้นถึง 2,869.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2539 ซึ่งมีมูลค่าเพียง 2,576.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ถึงร้อยละ 11.4 มีสัดส่วนร้อยละ 52.2 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอทั้งหมดของไทยมากกว่าตลาดนอกข้อตกลง ซึ่งมีมูลค่าเพียง 2,625 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

และมีสัดส่วนเหลือเพียงร้อยละ 47.8 เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากการส่งออกไปยังตลาดหลักของไทย คือ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปเพิ่มมากขึ้น ในปี 2541 ยังคงมีการส่งออกเพิ่มขึ้นถึง 3,042.1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 59.9 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นมากกว่าตลาดนอกข้อตกลง ซึ่งมีสัดส่วนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 40.1 เท่านั้น และในการส่งออกปี 2542 มีมูลค่า 3,036.9 ล้านเหรียญสหรัฐฯ สัดส่วนร้อยละ 59.4 ใกล้เคียงกับปี 2541 สำหรับปี 2543 มีมูลค่าการส่งออก 3,328.7 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 ร้อยละ 9.6 โดยมีสัดส่วนร้อยละ 59.6 ตลาดส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป โดยไทยส่งออกสิ่งทอไปยังตลาดทั้งสองในปี 2540 คิดเป็นสัดส่วนต่อมูลค่าการส่งออกสิ่งทอทั้งหมดของไทยร้อยละ 29.4 และ 20.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2)

ตลาดนอกข้อตกลง หมายถึง ตลาดที่ไม่มีข้อตกลงการค้าสิ่งทอสองฝ่ายกับไทยสามารถส่งออกได้ โดยเสรีไม่มีการจำกัดปริมาณการนำเข้า ซึ่งในอดีตการส่งออกสิ่งทอไปยังตลาดนี้มีน้อยมาก แต่ในระยะหลังตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นผลให้สัดส่วนการส่งออกสินค้าสิ่งทอไปยังตลาดนอกข้อตกลงเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยมีการส่งออกในปี 2538 สูงสุดมูลค่า 3,900.1 ล้านเหรียญสหรัฐฯ มีสัดส่วนถึงร้อยละ 60.1 แต่ในปี 2539 การส่งออกสิ่งทอไปยังตลาดแห่งนี้กลับมีมูลค่าลดลงมากเหลือเพียง 2,863.6 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงถึงร้อยละ 26.6 จากปี 2538 ทำให้สัดส่วนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 52.6 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอทั้งหมดของไทย เนื่องจากตลาดส่งออกที่สำคัญโดยเฉพาะไปแลนด์และตลาดตะวันออกกลาง ได้แก่ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ซาอุดีอาระเบีย ได้มีการส่งออกลดลงประมาณร้อยละ 50 ของปริมาณที่เคยส่งออกไปยังตลาดนี้ และยังคงลดลงต่อเนื่องถึงปี มีสัดส่วนเหลือเพียงร้อยละ 47.8 เท่านั้น เป็นผลให้ตลาดนอกข้อตกลงมีสัดส่วนน้อยกว่าตลาดในข้อตกลง ในปี 2541 การส่งออกยังคงมีมูลค่าลดลง โดยมีมูลค่าเหลือเพียง 2,037.4 ล้านเหรียญสหรัฐฯ มีสัดส่วนลดลงเหลือเพียงร้อยละ 40.1 ส่วนปี 2542 มูลค่าการส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลง เพิ่มขึ้นจากปี 2541 เล็กน้อย โดยมีมูลค่าการส่งออก 2,078.4 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 และมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 40.6 สำหรับปี 2543 มีมูลค่าการส่งออก 2,259.6 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2542 ร้อยละ 8.7 โดยมีสัดส่วนร้อยละ 40.4 ตลาดส่งออกที่สำคัญได้แก่ ญี่ปุ่น ฮองกง สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และซาอุดีอาระเบีย โดยไทยส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศเหล่านี้คิดเป็นสัดส่วนต่อมูลค่าการส่งออกสิ่งทอทั้งหมดของไทย ในปี 2542 ร้อยละ 7.1 3.5 3.1 และ 2.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 3.2)

ตารางที่ 3.2 ตลาดส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่สำคัญของไทย

ประเทศ/กลุ่ม	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)					อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)					สัดส่วน (ร้อยละ)						
	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2539	2540	2541	2542	2543	2538	2539	2540	2541	2542	2543
<u>ตลาดในข้อตกลง</u>	2,586.3	2,576.3	2,869.3	3,038.1	3,037.1	3,328.7	-0.4	11.4	5.9	0.0	9.6	39.9	47.4	52.2	59.8	59.4	59.6
สหรัฐอเมริกา	1,327.3	1,384.1	1,616.6	1,834.4	1,848.4	2,108.9	4.3	16.8	13.5	0.8	14.1	20.5	25.4	29.4	36.1	36.1	37.7
สหภาพยุโรป	1,145.8	1,094.7	1,142.2	1,089.3	1,075.7	1,091.9	-4.5	4.3	-4.6	-1.2	1.5	17.7	20.1	20.8	21.4	21.0	19.5
แคนาดา	98.6	86.4	98.4	101.8	101.6	117.6	-12.4	13.9	3.5	-0.2	15.7	1.5	1.6	1.8	2.0	2.0	2.1
นอร์เวย์	14.6	11.1	12.1	12.6	11.4	10.3	-24.0	9.0	4.1	-9.5	-9.6	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
<u>ตลาดนอกข้อตกลง</u>	3,900.1	2,863.9	2,625.0	2,014.4	2,078.5	2,259.6	-26.6	-8.3	-22.2	1.8	8.7	60.1	52.6	47.8	40.2	40.6	40.4
<u>เอเชียตะวันออก</u>	1,109.4	1,102.6	1,009.1	715.5	731.2	772.9	-0.6	-8.5	-29.1	2.2	5.7	17.1	20.3	18.4	14.1	14.3	13.8
- ญี่ปุ่น	594.4	597.2	512.5	349.0	363.0	368.8	0.5	-14.2	-31.9	4.0	1.6	9.2	11.0	9.3	6.9	7.1	6.6
- ออสเตรเลีย	288.6	264.8	242.9	198.2	180.6	189.8	-8.2	-8.3	-18.4	-8.9	5.1	4.4	4.9	4.4	3.9	3.5	3.4
- จีน	112.2	120.7	123.1	83.1	83.2	111.7	7.6	2.0	-32.5	0.1	34.3	1.7	2.2	2.2	1.6	1.6	2.0
- เกาหลีใต้	36.6	46.3	59.6	32.6	59.4	57.8	26.5	28.7	-45.3	82.2	-2.7	0.6	0.9	1.1	0.6	1.2	1.0
- ไต้หวัน	77.6	73.6	71.0	52.6	45.0	44.8	-5.2	-3.5	-25.9	-14.4	-0.4	1.2	1.4	1.3	1.0	0.9	0.8
อาเซียน	557.8	438.7	416.7	345.3	405.0	459.6	-21.4	-5.0	-17.1	17.3	13.5	8.6	8.1	7.6	6.8	7.9	8.2
- สิงคโปร์	254.0	127.5	112.7	83.1	95.3	87.3	-49.8	-11.6	-26.3	14.7	-8.4	3.9	2.3	2.1	1.6	1.9	1.6
- อินโดนีเซีย	30.2	48.2	58.2	40.9	49.5	85.1	59.6	20.7	-29.7	21.0	71.9	0.5	0.9	1.1	0.8	1.0	1.5
- มาเลเซีย	70.2	65.7	72.4	61.5	70.8	73.1	-6.4	10.2	-15.1	15.1	3.2	1.1	1.2	1.3	1.2	1.4	1.3
- ฟิลิปปินส์	50.2	54.2	41.4	40.8	64.3	72.1	8.0	-23.6	-1.4	57.6	12.1	0.8	1.0	0.8	0.8	1.3	1.3
- อื่นๆ	153.2	143.1	132.0	119.0	125.1	142.0	-6.6	-7.8	-9.8	5.1	13.5	2.4	2.6	2.4	2.3	2.4	2.5

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ประเทศ/กลุ่ม	มูลค่า (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)					อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)					สัดส่วน (ร้อยละ)						
	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2539	2540	2541	2542	2543	2538	2539	2540	2541	2542	2543
ตะวันออกกลาง	1,120.9	578.3	497.4	384.7	361.8	380.6	-48.4	-14.0	-22.7	-6.0	5.2	17.3	10.6	9.1	7.6	7.1	6.8
- สหรัฐอาหรับฯ	570.4	238.4	217.0	166.9	157.4	156.0	-58.2	-9.0	-23.1	-5.7	-0.9	8.8	4.4	3.9	3.3	3.1	2.8
- ซาอุดีอาระเบีย	326.2	205.1	156.5	115.1	108.8	85.9	-37.1	-23.7	-26.5	-5.5	-21.0	5.0	3.8	2.8	2.3	2.1	1.5
- คูเวต	52.4	30.7	29.1	21.4	16.6	17.8	-41.4	-5.2	-26.5	-22.4	7.2	0.8	0.6	0.5	0.4	0.3	0.3
- อียิปต์	51.7	18.2	15.6	12.0	16.5	12.8	-64.8	-14.3	-23.1	37.5	-22.4	0.8	0.3	0.3	0.2	0.3	0.2
- อื่นๆ	120.2	85.9	79.2	69.3	62.5	108.1	-28.5	-7.8	-12.5	-9.8	73.0	1.9	1.6	1.4	1.4	1.2	1.9
เอเชียใต้	158.3	140.9	147.8	148.5	162.4	169.9	-11.0	4.9	0.5	9.4	4.6	2.4	2.6	2.7	2.9	3.2	3.0
- อินเดีย	57.1	52.4	62.4	51.4	56.1	61.6	-8.2	19.1	-17.6	9.1	9.8	0.9	1.0	1.1	1.0	1.1	1.1
- บังกลาเทศ	34.6	32.7	41.8	13.9	48.0	54.6	-5.5	27.8	5.0	9.3	13.8	0.5	0.6	0.8	0.9	0.9	1.0
- ปากีสถาน	30.4	21.4	10.2	23.2	28.3	22.5	-29.6	-52.3	127.5	22.0	-20.5	0.5	0.4	0.2	0.5	0.6	0.4
- ศรีลังกา	36.2	34.4	33.4	30.0	30.0	31.2	-5.0	-2.9	-10.2	0.0	4.0	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
- อื่นๆ	33.2	17.8	14.1	11.7	9.8	18.2	-46.4	-20.8	-17.0	-16.2	85.7	0.5	0.3	0.3	0.2	0.2	0.3
ยุโรปตะวันออก	295.4	155.4	111.4	53.6	43.8	52.2	-47.4	-28.3	-51.9	-18.3	19.2	4.6	2.9	2.0	1.1	0.9	0.9
- โปแลนด์	188.7	104.1	77.2	28.6	24.9	25.6	-44.8	-25.8	-63.0	-12.3	2.8	2.9	1.9	1.4	0.6	0.5	0.5
- สาธารณรัฐเช็ก	21.5	12.2	8.8	7.3	9.0	12.9	-43.3	-27.9	-17.0	23.3	43.3	0.3	0.2	0.2	0.1	0.2	0.2
- ยังก์ารี	6.2	4.3	6.3	4.6	5.2	5.0	-30.6	46.5	-27.0	13.0	-3.8	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
- อื่นๆ	79.0	34.8	19.1	13.1	4.7	8.7	-55.9	-45.1	-31.4	-64.1	85.1	1.2	0.6	0.3	0.3	0.1	0.2
อื่นๆ	658.3	448.0	442.6	393.8	374.3	424.4	-31.9	-1.2	-11.0	-5.0	13.4	10.1	8.2	8.1	7.8	7.3	7.6
- ออสเตรเลีย	82.3	67.1	69.2	59.9	55.2	57.1	-18.5	3.1	-13.4	-7.8	3.4	1.3	1.2	1.3	1.2	1.1	1.0
- อื่นๆ	576.0	380.9	373.4	333.9	319.1	367.3	-33.9	-2.0	-10.6	-4.4	15.1	8.9	7.0	6.8	6.6	6.2	6.6
รวม	6,486.4	5,440.2	5,494.3	5,079.5	5,115.6	5,588.3	-16.1	1.0	-7.5	0.7	9.2	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์

การส่งออกสินค้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย

การส่งออกสินค้าสำเร็จรูปของไทยไปต่างประเทศแบ่งตลาดใหญ่ๆ ออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มประเทศที่มีข้อตกลงการค้ากับประเทศไทย และกลุ่มประเทศที่ไม่มีข้อตกลงการค้ากับประเทศไทย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- กลุ่มประเทศที่มีข้อตกลงการค้ากับประเทศไทย ประกอบด้วย
 - ประเทศสหรัฐอเมริกา
 - สหภาพยุโรป (15 ประเทศ)
 - นอร์เวย์
 - แคนาดา

สินค้าสำเร็จรูปที่กำหนดไว้ในข้อตกลงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- สินค้าสำเร็จรูปที่กำหนดปริมาณนำเข้า (ในโควตา) และมีการจัดสรรปริมาณการส่งออกเป็นสินค้าที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนดปริมาณนำเข้าไว้ โดยกำหนดรหัสสินค้าขึ้นเรียกว่ารายการ (CATEGORY) ซึ่งสินค้าแต่ละรายการจะมีรายละเอียดสินค้าที่แตกต่างกันและปริมาณที่กำหนดโควตาไว้ก็ต่างกันด้วย
- สินค้าสำเร็จรูปที่ไม่กำหนดปริมาณนำเข้า (นอกโควตา) และไม่มีการจัดสรรปริมาณการส่งออกเป็นสินค้าที่ประเทศผู้นำเข้าไม่กำหนดปริมาณนำเข้าไว้แต่ผู้ส่งออกจะต้องใช้หนังสือรับรองการส่งออกนอกโควตาไปใช้สินค้าส่งออกจากประเทศไทยไปประกอบการนำเข้าประเทศปลายทาง
- กลุ่มประเทศที่ไม่มีข้อตกลงทางการค้ากับประเทศไทย คือ ประเทศนอกเหนือจาก 18 ประเทศ ผู้ส่งออกที่ส่งสินค้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่ไม่มีข้อตกลงกับประเทศไทยดังกล่าว สามารถส่งสินค้าออกได้โดยไม่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนของกรมการค้าต่างประเทศ คือ ดำเนินการตามพิธีการส่งออกที่กรมศุลกากรและเรียกเก็บเงินที่ธนาคารเท่านั้น

ผลกระทบของ MFA ที่มีต่อประเทศกำลังพัฒนา

ถึงแม้ว่า MFA จะมีความซับซ้อนและเป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวของปริมาณการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนามากเพียงใดก็ตามในด้านมูลค่าการส่งออกของสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปก็ยังสามารถขยายตัวสูงขึ้นได้ในช่วง MFA I ขยายตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 14 และลดลงเหลือ

ร้อยละ 4.8 ในช่วง MFA II และกลับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9 ในช่วง MFA III แต่ถ้าดูปริมาณการส่งออก แยกระหว่างสิ่งทอกับเสื้อผ้าสำเร็จรูปแล้ว จะเห็นได้ว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณการส่งออกสิ่งทอลดต่ำลงเรื่อยๆ จากร้อยละ 7.2 ในช่วง MFA I เหลือเพียงร้อยละ 3.7 ในช่วง MFA III ส่วนเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้น การเจริญเติบโตของการส่งออกลดลงจากร้อยละ 20.9 ในช่วง MFA I เหลือร้อยละ 10.1 ในช่วง MFA III สาเหตุที่มูลค่าการส่งออกของเสื้อผ้ายังสามารถขยายตัวได้นั้นก็เนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการคือ

1. MFA เป็นโควตาที่จำกัดปริมาณการส่งออก ดังนั้น มูลค่าการส่งออกสามารถเพิ่มขึ้นได้โดยการทำให้สินค้ามีราคาต่อหน่วยสูงขึ้น
2. การใช้ข้อยืดหยุ่นในการส่งออกสิ่งทอทำให้แต่ละปีสามารถจะส่งออกได้มากกว่าปริมาณการส่งออกที่ได้ตกลงกันไว้

แม้ว่าข้อตกลงฯ จะเป็นข้อกีดกันทางการค้าและจำกัดการส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศกำลังพัฒนาแต่ข้อตกลงฯ ก็ให้ผลดีแก่ประเทศผู้ส่งออกบางประเทศเนื่องจากข้อตกลงฯ เปิดโอกาสให้ประเทศที่ยังไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้สามารถส่งออกไปยังตลาดที่มีข้อตกลงฯ เป็นข้อจำกัดเนื่องจากข้อตกลงฯ จะไปจำกัดปริมาณการส่งออกจากประเทศส่งออกที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันได้รับประโยชน์จากข้อตกลงฯ ในช่วงเริ่มแรกของการส่งออกสินค้าสิ่งทอ เช่น ในปี 2518 ซึ่งไทยริเริ่มเป็นภาคีข้อตกลงฯ ใหม่ฯ โดยข้อตกลงฯ มีผลในการจำกัดปริมาณการส่งออกจากกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ เช่น เกาหลี ใต้หวัน และฮ่องกง ทำให้ประเทศส่งออกรายใหม่นั้น ซึ่งเดิมได้ประโยชน์จากข้อตกลงฯ เริ่มที่จะได้เปรียบในการแข่งขันจะไม่สามารถขยายการส่งออกได้ เนื่องจากการกำหนดโควตาที่ได้นั้นมีจำกัดและมีอัตราการขยายตัวต่ำ ประเทศที่เริ่มจะมีความสามารถในการแข่งขันนั้นจะประสบปัญหาจากข้อตกลงฯ มากกว่าประเทศที่เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่อยู่เดิมในการขยายการส่งออก เนื่องจากฐานของโควตาที่ได้รับต่ำเพราะการจัดสรรโควตามีฐานมาจากประวัติการส่งออกเดิม แสดงให้เห็นถึงโควตาการส่งออกที่ประเทศผู้ส่งออกต่างๆ ได้รับจะเห็นได้ว่าประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออก ได้แก่ เกาหลี ใต้หวัน และฮ่องกง ได้รับโควตาเกือบครึ่งหนึ่งของโควตาที่ได้รับทั้งหมด ส่วนที่เหลืออีกครึ่งหนึ่งแบ่งกันระหว่างประเทศสมาชิกต่างๆ กว่า 30 ประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ในปี 2537 ประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออกได้สัดส่วนโควตาในเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ส่งไปยังประเทศสหรัฐฯ สหภาพยุโรป และแคนาดา สำหรับสิ่งทอก็ได้รับสัดส่วนโควตาที่ส่งไปยังประเทศ

สหรัฐฯ สหภาพยุโรป และแคนาดา ตามลำดับ ประเทศไทยได้รับสัดส่วนโควตาการส่งออกเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไปยังประเทศสหรัฐฯ สหภาพยุโรป และแคนาดาตาม

ปัจจุบันถึงแม้ว่าประเทศอุตสาหกรรมใหม่ มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในการผลิตสินค้าที่ใช้แรงงานมากน้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก เนื่องจากอัตราค่าจ้างแรงงานในประเทศเหล่านี้สูง และค่าเงินของประเทศเหล่านั้นแข็งตัว แต่ก็ยังได้รับการจัดสรรโควตาส่งออกสูง ทำให้ประเทศที่กำลังจะเป็นผู้ส่งออกที่สำคัญต่อไปหรือประเทศที่เริ่มจะมีความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมชนิดนี้เช่น ประเทศไทย จีน และอินโดนีเซีย ไม่สามารถขยายตัวได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตลาดที่มีโควตาซึ่งมักจะเป็นตลาดที่สำคัญของประเทศ ซึ่งเมื่อใช้โควตาเต็มแล้วต้องกระจายการส่งออกไปยังตลาดนอกโควตามากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งปัจจุบันปริมาณการส่งออกสิ่งทอไปยังตลาดนอกโควตานั้นสูงกว่าตลาดที่มีโควตา นอกเหนือไปจากการกระจายการส่งออกไปยังประเทศนอกโควตาเพื่อขยายปริมาณการส่งออกแล้ว การเพิ่มปริมาณการส่งออกไปยังประเทศที่มีโควตาก็สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่น การส่งออกสินค้าชนิดหนึ่งที่ยังไม่อยู่ในข่ายของการจำกัดปริมาณการนำเข้า เช่น ในช่วง MFA III นั้นสินค้าที่ผลิตจากเส้นใยประเภทลินินและป่านเริ่มจะเป็นที่นิยมกันแพร่หลายในวงการแฟชั่น สาเหตุหนึ่งก็เนื่องมาจากอิทธิพลของข้อตกลงฯ ดังนั้นในช่วง MFA IV จึงได้รวมเส้นใยเข้าไปในสัญญาด้วยและยังได้รวมไหมเข้าไปเป็นเส้นใยชนิดที่ประเทศผู้นำเข้าคาดว่า จะถูกผู้ส่งออกหลีกเลี่ยงอีก เนื่องจาก Blended Silk เริ่มเป็นที่นิยมในตลาดการหลีกเลี่ยงโควตาอีกวิธีหนึ่งก็ทำได้โดยการส่งสินค้าผ่านประเทศที่สาม โดยที่นำสินค้าที่ผลิตแล้วไปติดตราว่าผลิตในอีกประเทศหนึ่งที่ได้รับโควตาแต่ยังสามารถส่งออกได้ แล้วการส่งต่อไปยังประเทศผู้นำเข้าอีกทอดหนึ่ง ในขณะที่สหรัฐฯ เริ่มเข้มงวดในการตรวจสอบแหล่งกำเนิดของสินค้า เพื่อเป็นการอุดช่องโหว่ของโควตา MFA ยังก่อให้เกิดการลงทุนข้ามชาติจากประเทศที่ใช้โควตาเต็มแล้วไปยังประเทศที่ยังมีโควตาเหลืออยู่ เช่น การลงทุนของบริษัทสิ่งทอได้วันและเกาหลีใต้ในบังคลาเทศ

MFA ไม่เพียงแต่จะทำให้การส่งออกสิ่งทอของประเทศด้อยพัฒนามีน้อยกว่าที่ควรหากยังมีผลกระทบทางเศรษฐกิจอื่นๆ อีกด้วย เพราะว่า สิ่งทอเป็นสินค้าเริ่มต้นในการที่ประเทศกำลังพัฒนาจะก้าวไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมต่อไป การจำกัดการส่งออกสิ่งทอทำให้การขยายตัวในการจ้างงานในประเทศไม่สูงเท่าที่ควร ซึ่งส่งผลกระทบต่อถึงการขยายตัวของรายได้ของคนในประเทศด้วยและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้การจัดสรรทรัพยากรในประเทศก็ถูกบิดเบือนไป ถึงแม้ว่าประเทศผู้ส่งออกบางประเทศจะสามารถกระจายตลาดการส่งออกได้ไปสู่ตลาดนอกโควตาได้ก็ตาม

ผลกระทบของ MFA ที่มีต่อประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยนั้นผลกระทบของ MFA ที่มีต่อการผลิตและการค้าสิ่งทอ ก็คงจะไม่ได้มีความแตกต่างไปจากประเทศที่กำลังพัฒนาอื่นๆ ทั้งในด้านการจัดสรรทรัพยากรที่ถูกเบี่ยงเบน การจ้างงานที่ไม่สามารถที่จะขยายตัวได้มากเท่าที่ควร ในกรณีของการค้าที่เป็นแบบเสรี ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคี MFA ตั้งแต่ปี 2519 ในช่วงนี้ผลกระทบของ MFA ต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอเป็นไปในทางบวก เนื่องจากโควตาส่งออกที่ได้ไปจำกัดปริมาณการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศอุตสาหกรรมใหม่และเปิดโอกาสให้ไทยซึ่งยังมีความสามารถในการแข่งขันต่ำสามารถส่งออกได้ ต่อมาประเทศไทยมีการพัฒนาประสิทธิภาพในการผลิตและความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น โควตาเหล่านี้เป็นตัวจำกัดในการที่จะขยายการส่งออกของไทยและเป็นตัวประกอบที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ต้องขยายการส่งออกไปยังตลาดนอกโควตา ซึ่งทำให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจต่อประเทศและยังทำให้ประเทศในกลุ่มนิคส์ไม่สามารถขยายตัวการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังตลาดในข้อตกลงได้เต็มตามกำลังการผลิตที่มีอยู่ ดังนั้นการเข้าเป็นสมาชิกภาคี MFA ในปี 2519 ทำให้ไทยสามารถขยายกำลังการผลิตและการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปได้อย่างรวดเร็ว

อย่างไรก็ตาม ในระยะหลังนับตั้งแต่มีการทำข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศฉบับแรกประเทศในข้อตกลง MFA ได้เพิ่มมาตรการจำกัดอัตราการเติบโตของโควตาและจำกัดประเภทของสิ่งทอที่เข้าข่ายถูกควบคุมปริมาณการส่งออกมากขึ้น ทำให้ไทยไม่สามารถขยายปริมาณการส่งออกไปยังตลาดในข้อตกลงฯ แม้ว่ามูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปยังคงขยายตัวในอัตราสูง ดังนั้นการมีโควตาส่งออกภายใต้ระบบ MFA หรือภายใต้ข้อตกลงจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ ทำให้ไทยได้รับรองในด้านตลาดว่าสามารถส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศในข้อตกลง MFA ได้แน่นอนไม่เกินจำนวนโควตาที่ได้รับการจัดสรร ส่วนประเทศในกลุ่มนิคส์ซึ่งพัฒนาการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออกได้ก่อนไทยก็ถูกบังคับให้ลงนามในข้อตกลง MFA เช่นเดียวกับไทย

การทยอยนำสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มกลับเข้าสู่ GATT สามารถจำแนกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. ระยะที่ 1 ช่วง 3 ปีแรก ระหว่างปี 2538 – 2540 ประเทศผู้นำเข้าต้องเพิ่มอัตราการขยายตัวของอัตราการขยายตัวของโควตา ร้อยละ 16 (หากอัตราการขยายตัวของโควตาเท่ากับร้อยละ 6 ในปี 2537 แล้วอัตราการขยายตัวของโควตาในปี 2538 และ 2539 จะต้องเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 16 ของอัตราการขยายตัวของโควตาในปี 2537 (ร้อยละ 6)

หรือเท่ากับ 6.96 ต่อปี ในปี 2538 และ 2539) และปีสุดท้ายของช่วงระยะเวลาี้คือ ปี 2540 ประเทศผู้นำเข้าจะต้องนำรายการสินค้า (Category) สิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มกลับเข้ามาสู่ GATT กล่าวคือ สินค้าเหล่านี้จะเปิดให้มีการค้าเสรีโดยไม่มีกำกััดปริมาณการนำเข้า โดยจะเปิดในอัตราร้อยละ 16 ของจำนวนรายการสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด

2. ระยะที่ 2 เป็นช่วง 4 ปีถัดมา ระหว่างปี 2541 – 2543 ประเทศผู้นำเข้าต้องเพิ่มอัตราการขยายตัวของอัตราการขยายโควต้าเป็นร้อยละ 25 หรืออัตราการเพิ่มของโควต้าร้อยละ 8.7 ต่อปีและในปีสุดท้ายของช่วงระยะเวลาี้ประเทศผู้นำเข้าต้องนำรายการสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเข้าสู่ระบบการค้าเสรีเพิ่มเป็นร้อยละ 17 ของจำนวนรายการสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทั้งหมด
3. ระยะที่ 3 เป็นช่วง 3 ปี สุดท้าย ระหว่างปี 2545 – 2547 อัตราการขยายตัวของโควต้าเพิ่มเป็นร้อยละ 27 หรืออัตราเพิ่มของโควต้าร้อยละ 11 ต่อปี โดยในระหว่าง 3 ปี สุดท้ายประเทศผู้นำเข้าต้องนำรายการสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเข้าสู่ระบบการค้าเสรีเพิ่มเป็นร้อยละ 18 จนกระทั่งปี 2548 สิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทั้งหมดจะเข้าสู่ระบบเสรีอย่างสมบูรณ์

ตารางที่ 3.3 กระบวนการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม

ขั้นตอนที่	ช่วงเวลา	สัดส่วนการนำเข้าที่เปิดเสรี (Integration) (โดยใช้ปีฐาน 2533)	อัตราการขยายโควต้า (Quota Growth Rate)
1.	1 ม.ค.2538 – 31 ธ.ค.2540	16%	16%ของGrowth Rate ปี 2537
2.	1 ม.ค.2541 – 31 ธ.ค.2543	17%	25%ของGrowth Rate ของขั้นที่ 1
3.	1 ม.ค.2544 – 31 ธ.ค.2547	18%	27%ของGrowth Rate ของขั้นที่ 2
4.	ตั้งแต่ 1ม.ค.2548 เป็นต้นไป	100%	ปี 2548 เปิดเสรี

ที่มา : จากหนังสือ "ภาพรวมของเขตการค้าเสรีอาเซียน และผลกระทบต่อประเทศไทย"

สาระสำคัญของข้อตกลง GATT ว่าด้วยการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระยะเวลาการปรับเปลี่ยนสิ่งทอกลับสู่เกณฑ์ใช้เวลา 10 ปี นับตั้งแต่กลางปี 2538 ถึงปี 2547 หลังจากนั้นในปี 2548 การค้าสิ่งทอของโลกจะกลับคืนสู่ระบบการค้าเสรีโดยสมบูรณ์ ทั้งนี้ ภายใน 60 วันนับตั้งแต่ข้อตกลงสิ่งทอเกณฑ์มีผลบังคับใช้ประเทศจะต้องแจ้งไปยัง TMB (Textiles Monitoring Body) หรือคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับดูแลสิ่งทอ

2. สินค้าภายใต้ข้อตกลง (Product Coverage) ครอบคลุมหมวดสินค้าสิ่งทอ 4 ชนิดด้วยกันคือ

- เส้นใย และเส้นด้าย (Tops and Yarns)
- ผ้าผืน (Fabrics)
- เสื้อผ้าสำเร็จรูป (Clothing)
- ของทำด้วยสิ่งทอ (Made-Ups Textile Product)

ทั้งนี้ สินค้าสิ่งทอ 4 ชนิดดังกล่าว ประกอบด้วยรายการสินค้าตามพิกัดระบบ Harmonized System (H.S.) ตั้งแต่ตอนที่ 50-63 และยักรวมสินค้าบางรายการในตอนนที่ 30-42 และตอนที่ 64-96 สินค้าที่ได้รับการยกเว้นไม่อยู่ภายใต้ข้อตกลงฯ ดังนี้

สินค้าบางชนิดที่ส่งออกโดยประเทศกำลังพัฒนา ได้แก่ สินค้าหัตถกรรม หรือผ้าผืนทอด้วยมือ หรืออุตสาหกรรมและหัตถกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มพื้นบ้าน ตราบใดที่สินค้าเหล่านี้มีใบรับรองที่ถูกต้องภายใต้ข้อตกลงของมั้งสองฝ่ายสินค้าสิ่งทอที่มีประวัติความเป็นมาในการค้าระหว่างประเทศที่มีปริมาณมากพอในเชิงพาณิชย์ก่อนปี 2525 อาทิ ฝู กระสอบ เขือกชนิดคอर्डเจก กระเป๋า สัมภาระ เสื้อ พรมที่ทำจากใยต่างๆ ได้แก่ ใยจากปอ กาบมะพร้าว ปอกระเจา ป่านศรนารายณ์ เส้นใยอะบาคา แมนกู (Manguay) และเฮเนควอน (Henequen) สินค้าที่ทำจากไหมแท้ (Pure Silk)

3. การปลดปล่อยสิ่งทอเสรี (Liberalization) นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 เป็นต้นมา ประเทศสมาชิก WTO ที่เป็นประเทศผู้นำเข้าต้องดำเนินการภายใต้กฎเกณฑ์และเงื่อนไขของข้อตกลง ATC ที่สำคัญคือการเปิดตลาดสิ่งทอของตนให้เสรี ภายใน 10 ปี ตามมาตรา 2 ของ ATC พร้อมๆ กัน คือการปลดปล่อยสิ่งทอให้เสรีโดยวิธี Growth Factor คือเพิ่มอัตรา Growth Rate จากอัตราที่ทั้ง 2 ฝ่ายตกลงไว้เดิม และการปลดปล่อยสิ่งทอให้เสรีโดยวิธี Integration โดยการทยอยปลดปล่อยสิ่งทอให้เสรีเป็น 3 ช่วง โดยให้ปริมาณการนำเข้าสิ่งทอทั้งหมดของประเทศผู้นำเข้านั้น ในปี 2533 เป็นฐาน โดยจะกระทำไปพร้อมๆ กัน 2 ทางคือ

กับปริมาณโควตาที่จะได้รับในปีที่ 10 กับปี 2537 แล้วจะได้เพิ่มร้อยละ 15.8 เท่านั้น

3.1 การปลดปล่อยสิ่งทอโดยวิธี Growth Factor คือการเพิ่มอัตราการขยายตามอัตราที่กำหนดไว้ในข้อตกลงสิ่งทอ ATC ในแต่ละช่วงภายใน 10 ปี จะดำเนินการเฉพาะประเทศผู้นำเข้าที่มีการควบคุมโควตานำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิม ซึ่งได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2537 เท่านั้น ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา และนอร์เวย์ ของแต่ละรายการจากอัตราขยายตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิม (Growth on Growth) ซึ่งการปลดปล่อยสิ่งทอโดยวิธี Growth Factor นี้จะชี้เฉพาะกับรายการสินค้าที่อยู่ภายใต้การควบคุมโควตาตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเท่านั้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ช่วงแรก 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 – 31 ธันวาคม 2540 ให้เพิ่ม Growth แต่ละรายการจาก Growth ตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิมในปี 2537 ร้อยละ 16 ตัวอย่างเช่น Growth Rate ในปี 2537 เท่ากับร้อยละ 6 จะเปลี่ยนเป็นร้อยละ 6.96 ในปี 2538
- ช่วงสอง 4 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 – 31 ธันวาคม 2544 ให้เพิ่ม Growth แต่ละรายการจาก Growth ในช่วงแรกร้อยละ 25 ตัวอย่างเช่น Growth Rate ในปี 2538 – 2540 เท่ากับ 6.69 ในปี 2541 จะเปลี่ยนเป็นร้อยละ 8.70
- ช่วงสาม 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 – 31 ธันวาคม 2547 ให้เพิ่ม Growth แต่ละรายการจาก Growth ในช่วงสองร้อยละ 27 ตัวอย่างเช่น Growth Rate ในปี 2541 – 2544 เท่ากับ 8.70 ในปี 2545 จะเปลี่ยนเป็นร้อยละ 11.05

เนื่องจากไทยมีข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิมกับประเทศผู้นำเข้าทั้ง 4 ประเทศดังกล่าว ก่อนที่ข้อตกลงสิ่งทอ ATC จะมีผลบังคับใช้และปัจจุบันประเทศผู้นำเข้าทั้ง 4 ประเทศได้ดำเนินการปลดปล่อยสิ่งทอให้เสรีโดยวิธี Growth Factor ในช่วงแรก 3 ปี ปี 2538 – 2540 เรียบร้อยแล้วและขณะนี้กำลังดำเนินการอยู่ในช่วงที่สอง 4 ปี ปี 2541 – 2544 โดยเพิ่มอัตราขยายจากช่วงที่สองในอัตราร้อยละ 25 สำหรับปริมาณโควตาที่ไทยได้รับจากการปลดปล่อยสิ่งทอให้เสรีโดยวิธี Growth Factor นั้น เนื่องจากอัตราขยาย แต่ละรายการของข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิมของทั้ง 4 ประเทศแตกต่างกันตามที่ไทยและประเทศผู้นำเข้านั้นได้ทำความตกลงกัน ซึ่งมีอัตราขยายตั้งแต่ร้อยละ 1-7 เป็นผลให้ปีที่ 10 (2547) ปริมาณโควตาที่ไทยได้รับแต่ละรายการมีอัตราการเพิ่มแตกต่างกัน ตัวอย่างเช่นกรณีที่รายการสิ่งทอมีอัตราขยายตามข้อตกลงสองฝ่ายเดิม (ปี 2537) ร้อยละ 1 ผลของ Growth Rate ในช่วงที่ 1 2 และ 3 จะเปลี่ยนเป็นร้อยละ 1.16 1.45 และ 1.84 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับปริมาณโควตาที่จะได้รับในปีที่ 10 กับปี 2537 แล้วจะได้เพิ่มร้อยละ 15.8 เท่านั้น

ในขณะที่รายการที่มีอัตราขยายร้อยละ 7 ผลของ Growth Factor ในช่วง 1 2 และ 3 เมื่อเทียบกับปริมาณโควต้าที่จะได้รับในปีที่ 10 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 167.6 ดังกล่าวมีเพียงบางรายการเท่านั้นที่สหรัฐอเมริกาประเทศเดียวเฉพาะสินค้าที่ทำด้วยขนสัตว์และผ้ารายการ 611 (ผ้าเรยอง) สหภาพยุโรปรายการเดี่ยวส่วนใหญ่แล้วแต่ละรายการมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 6 เป็นเกณฑ์ โดยผล Growth Factor ในช่วงที่ 1 2 และ 3 ซึ่งในปีที่ 10 ไทยจะได้รับปริมาณโควต้าเพิ่มขึ้นจากปี 2537 ฉะนั้นโดยเฉลี่ยในภาพรวมของการส่งออกสิ่งทอไทยภายใต้โควต้าของทุกประเทศแล้วไทยได้รับปริมาณโควต้าในปีที่ 10 โดยวิธี Growth Factor ในการเพิ่มอัตราขยายตามขั้นตอนของข้อตกลงสิ่งทอ ATC จากอัตราขยายของข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิม เพิ่มขึ้นมากเมื่อเทียบกับอัตราการขยายของข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายเดิม ซึ่งไม่มี Growth on Growth ประมาณร้อยละ 22-30 ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการขยายการส่งออกสิ่งทอของไทยภายใต้โควต้าได้มากขึ้น

3.2 การปลดปล่อยสิ่งทอโดยวิธี Integration (Integrate in to GATT) คือการปลดปล่อยให้เสรีตามอัตราส่วนที่กำหนดไว้ในข้อตกลงสิ่งทอ ATC ในแต่ละช่วงภายใน 10 ปีของปริมาณการนำเข้าสิ่งทอทั้งหมดของประเทศผู้นำเข้านั้น ในปี 2533 ซึ่งการปลดปล่อยสิ่งทอโดยวิธี Integration นี้จะครอบคลุมสินค้าภายใต้ข้อตกลงสิ่งทอ ATC ทั้งหมด ไม่ว่าจะอยู่ภายใต้โควต้าตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ที่ข้อตกลงสิ่งทอ ATC มีผลบังคับใช้ประเทศผู้นำเข้าจะต้องเลือกรายการสินค้าสิ่งทอตามรายการรหัสศุลกากร ในหมวดสินค้าทั้ง 4 ชนิดได้แก่ tops and yarns, fabrics, clothing และ made ups textiles products โดย Integrate กลับสู่ GATT ดังนี้

- ช่วงแรก 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2538 – 31 ธันวาคม 2540 เลือกสินค้าที่ปลดปล่อยเสรีร้อยละ 16 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมดของประเทศผู้นำเข้านั้นในปี 2533 เป็นพื้นฐาน
- ช่วงสอง 4 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 – 31 ธันวาคม 2544 เลือกสินค้าที่ปลดปล่อยเสรีร้อยละ 17 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมดในปี 2533
- ช่วงสาม 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 – 31 ธันวาคม 2547 เลือกสินค้าที่ปลดปล่อยเสรีอีกร้อยละ 18 ของปริมาณนำเข้าทั้งหมดในปี 2533
- ช่วงสี่ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 เป็นต้นไป สิ่งทอที่เหลือทั้งหมด กลับสู่การค้าเสรีและยกเลิกการควบคุมโควต้าโดยสิ้นเชิง

4. มาตรการป้องกันการนำเข้าสิ่งทอ (Safeguard Measure)

ตามมาตรา 6 ของข้อตกลงสิ่งทอ ATC ได้กำหนดไว้ว่าภายในระยะเวลา 10 ปี ประเทศผู้นำเข้าสามารถใช้มาตรา 6 (Safeguard Measure) เรียกเจรจาเพื่อควบคุมปริมาณการนำเข้ารายการใหม่ได้ ในกรณีสินค้าสิ่งทอรายการนั้นมีการนำเข้าก่อให้เกิดผลกระทบต่อตลาดภายในประเทศตนอย่างมาก โดยเปรียบเทียบกับปริมาณการนำเข้าจากแหล่งอื่นๆ ทั้งในแง่ของส่วนแบ่งตลาดและราคา ทั้งนี้ประเทศผู้นำเข้าทุกประเทศมีสิทธิในการใช้ Safeguard Measure ดังกล่าวได้แต่จะต้องแจ้งคณะกรรมการตรวจสอบและกำกับดูแลสิ่งทอ (Textiles Monitoring Body : TMB) จัดให้มีการเจรจาและให้เสร็จสิ้นภายใน 60 นับตั้งแต่วันเรียกเจรจา ถ้าหากไม่สามารถตกลงกันได้จะต้องแจ้งให้ TMB พิจารณาและตัดสิน ปริมาณสินค้าที่ควบคุมให้ใช้ปริมาณการส่งออกหรือนำเข้าของประเทศนั้นในช่วง 12 ใน 14 เดือนนับถัดจากวันเรียกเจรจาโดยมีอัตราความยืดหยุ่นคือ Growth Rate ร้อยละ 6 Carry Over/CarryForward ร้อยละ 10 โดยให้ใช้ Carry Forward ได้ร้อยละ 5 Swing ร้อยละ 7 ทั้งนี้ห้ามจำกัดอัตราความยืดหยุ่นในรูปของ Combination ในระหว่างที่ข้อตกลงยังมีผลบังคับ สินค้าที่ถูกยกเลิกการควบคุมหลังจาก 1 ปีไปแล้วสามารถเรียกเจรจาควบคุมใหม่ได้ ถ้าหากมีเหตุที่สามารถอ้างได้ว่ายังคงเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิด Market Disruption อยู่ ทั้งนี้มาตรการคุ้มกันสามารถใช้ได้นานถึง 3 ปี โดยไม่มีการต่อเวลาหรือจนกว่าสินค้านั้นมีการนำกลับเข้าไปอยู่ภายใต้ GATT แล้วแต่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก่อน

ถึงแม้ว่าจะกำหนดสัดส่วนในการนำเข้าสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มชนิดต่างๆ (Category) เข้ามาเป็น 3 ระยะเวลาในช่วงของการปรับตัวที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ไม่มีผลต่อการเปิดเสรีมากนัก ทั้งนี้เพราะสัดส่วนจำนวนชนิดของสินค้าที่นำเข้ามาทั้ง 3 ช่วงเวลารวมกันประมาณร้อยละ 51 ของชนิดของสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งเป็นที่คาดการณ์ได้ว่าสินค้าเหล่านี้ที่นำเข้ามาสู่องค์การการค้าโลกจะเป็นส่วนที่ไม่เคยมีการจำกัดการนำเข้ามาก่อน (ประมาณครึ่งหนึ่งของชนิดสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเท่านั้นที่ถูกจำกัดปริมาณนำเข้า) อย่างไรก็ตามมีข้อสังเกตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ บทเฉพาะกาลที่เรียกว่า "Safeguard" ซึ่งในข้อกำหนดนั้นระบุว่า หากประเทศผู้นำเข้ามีปัญหาในการนำเข้าจากประเทศผู้ส่งออกประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไป อันเนื่องมาจากข้อตกลงในช่วงการปรับตัวประเทศนำเข้าสามารถที่จะดำเนินการฝ่ายเดียว (Unilateral) ที่จะจำกัดปริมาณการนำเข้าได้ โดยไม่ต้องเจรจากับประเทศผู้ส่งออก ตราบใดที่มีการกำหนดอัตราการเพิ่มปริมาณการนำเข้า (Quota Growth) และการจำกัดปริมาณการนำเข้าดังกล่าว ประเทศผู้ส่งออกจะเป็นผู้จัดสรรโควตาเองซึ่งหมายถึงว่า ประเทศนำ

เข้านั้นยังได้รับค่าเช่าทางเศรษฐกิจอยู่โดยที่ประเทศนำเข้าสามารถจำกัดปริมาณการนำเข้าทำได้ตลอดช่วงระยะเวลาปรับตัว 10 ปี (จนถึงปี 2547)

ผลกระทบของข้อตกลง GATT ในรอบอุรุกวัย

จากข้อตกลงในรอบอุรุกวัย ซึ่งกำหนดให้มีการเพิ่มโควตานำเข้าและการนำเข้าสินค้าสิ่งทอเข้ามาในเกณฑ์เป็นปริมาณต่างๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผลกระทบจากการทยอยนำเข้าสินค้ามีผลกระทบต่อผู้ส่งออก 3 ประการคือ

- (1) ผลกระทบต่อส่วนแบ่งโควตาการส่งออก
- (2) ผลกระทบที่มีต่อการขยายตัวในการส่งออก
- (3) ผลกระทบที่มีต่อสวัสดิการสังคม (Social Welfare)

(1) ผลกระทบต่อส่วนแบ่งโควตาการส่งออก

การพิจารณาถึงผลกระทบต่อส่วนแบ่งโควตาที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงซึ่งส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐฯ และสหภาพยุโรปนั้นจะเริ่มพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนโควตาที่ได้รับของแต่ละกลุ่มประเทศ โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มย่อยๆ ดังนี้

- (1.1) กลุ่มประเทศลาตินอเมริกา ซึ่งประกอบไปด้วย อาเจนติน่า บราซิล โคลัมเบีย คอสตาริกา เม็กซิโก เปรูและอุรุกวัย
- (1.2) กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออก ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อยๆ ด้วยกันคือ
 - (1.2.1) กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออก ซึ่งประกอบไปด้วยฮ่องกง ไต้หวันและเกาหลี
 - (1.2.2) กลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งประกอบไปด้วย ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์
 - (1.2.3) กลุ่มประเทศจีน ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศจีนและมาเก๊า
- (1.3) กลุ่มประเทศเอเชียใต้ ซึ่งประกอบไปด้วย อินเดีย ปากีสถาน ศรีลังกา และบังคลาเทศ
- (1.4) อื่นๆ ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศอียิปต์ จาไมกา และตุรกี

ปริมาณโควต้าที่ประเทศต่างๆ ได้รับการจัดสรรสามารถจำแนกออกเป็น 2 กรณี คือ

- กรณีที่มี Additional Growth Factor ซึ่งเป็นกรณีที่ได้รวมเอาปริมาณสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ทยอยนำเข้ามาเปิดเสรีในช่วงระยะเวลาในการปรับตัว 10 ปีเข้ามารวมอยู่ด้วย
- กรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor ซึ่งเป็นกรณีที่คิดเฉพาะโควต้านำเข้าที่เพิ่มขึ้นเท่านั้นได้รวมการทยอยการนำเข้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเข้ามาสู่ขบวนการเปิดเสรีในช่วงระยะเวลาปรับตัว

สิ่งทอของไทยที่ได้รับการจัดสรรโควต้าจากสหรัฐฯ ในปี 2537 เท่ากับ 321 ล้านตรม. หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของปริมาณโควต้าทั้งหมดของสหรัฐฯ ซึ่งได้รับการจัดสรรโควต้ามากที่สุดในกลุ่มอาเซียนในช่วงระยะเวลาปรับตัวโควต้าสิ่งทอของไทยขยายตัวในอัตราร้อยละ 5.8-8.5 ต่อปี ทำให้สัดส่วนโควต้าของไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 9 ทั้งในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor โดยในปี 2547 กรณีที่มี Additional Growth Factor เพิ่มขึ้นเป็น 730 ล้านตรม.คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.5 ต่อปีและในกรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor เพิ่มขึ้นเป็น 564 ล้านตรม.คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.8 ต่อปี (ภาคผนวกตารางที่ 6)

เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มปริมาณโควต้าของสหรัฐฯ คิดเป็นปริมาณแล้วส่วนใหญ่จัดสรรให้แก่กลุ่มในเอเชียตะวันออก รองลงมาได้แก่ เอเชียใต้และลาตินอเมริกา ในช่วงระหว่างระยะเวลาการปรับตัว อัตราการขยายตัวของโควต้าปริมาณโควต้าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของสหรัฐฯ ขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 4-5 ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจาก 5,423 ล้านตรม.ในปี 2537 ในระดับกลุ่มประเทศซึ่งจำแนกกลุ่มประเทศต่างๆ การจัดสรรโควต้าส่งผลให้กลุ่มละตินอเมริกา อาเซียนและเอเชียใต้ ได้รับโควต้าในสัดส่วนที่มากกว่าประเทศอื่นๆ โดยเปรียบเทียบในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor ในขณะที่กลุ่มในเอเชียตะวันออกและจีนได้รับโควตาดลดลงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ส่วนของไทยที่ได้รับการจัดสรรจากสหรัฐฯ ในปี 2537 เท่ากับ 209 ล้านตรม.หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4 ของปริมาณโควต้าทั้งหมดของสหรัฐฯ ในช่วงระยะเวลาปรับตัวโควต้าสิ่งทอของไทยขยายตัวในอัตราร้อยละ 5.6-8.3 ต่อปี ทำให้ไทยมีสัดส่วนโควต้าเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 ทั้งในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor โดยในปี 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 466 ล้านตรม.คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.3 ต่อปีและในกรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor เพิ่มขึ้นเป็น 362 ล้านตรม.คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.6 ต่อปี (ภาคผนวกตารางที่ 7)

สิ่งทอในตลาดสหภาพยุโรป โควต้าของสหภาพยุโรปมีการกระจายให้แก่กลุ่มประเทศต่างๆ ในสัดส่วนใกล้เคียงกันมากกว่ากรณีของสหรัฐฯ กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเป็นกลุ่มที่ได้รับโควต้าสิ่งทอมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ เอเชียใต้และลาตินอเมริกา กลุ่มเอเชียตะวันออกได้รับการจัดสรรเท่ากับ 401,420 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 51 ของปริมาณโควต้าทั้งหมดโดยร้อยละ 19 เป็นของประเทศในเอเชียตะวันออก รองลงมาได้แก่กลุ่มอาเซียนและจีน ซึ่งได้รับสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 18 และ 14 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในระดับกลุ่มประเทศซึ่งจำแนกตามกลุ่มประเทศต่างๆ การจัดสรรโควต้าของสหภาพยุโรปในกรณีที่มี Additional Growth Factor กลุ่มลาตินอเมริกาและอาเซียนได้รับสัดส่วนโควต้าเพิ่มขึ้น กลุ่มประเทศเอเชียใต้ได้รับโควต้าในสัดส่วนเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออกและจีนได้รับสัดส่วนโควต้าที่ลดลง สิ่งทอของไทยได้รับการจัดสรรโควต้าจากสหภาพยุโรปในปี 2537 เท่ากับ 53,357 ตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.7 ปริมาณโควต้าทั้งหมดของสหภาพยุโรป ซึ่งได้รับมากเป็นอันดับที่ 2 ในกลุ่มอาเซียน รองจากอินโดนีเซีย (ร้อยละ 7.5) ในช่วงระยะเวลาปรับตัว โควต้าสิ่งทอของไทยขยายตัวในอัตราร้อยละ 3.2 – 4.8 ต่อปี แต่อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของโควต้าไม่ว่าในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor สัดส่วนโควต้าของไทยยังคงที่ในระดับประมาณร้อยละ 6.7 โดยในกรณีที่มี Additional Growth Factor ปริมาณโควต้าที่ได้รับในปี 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 85,096 ตัน คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.8 ต่อปี และในกรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor เพิ่มขึ้นเป็น 73,325 ตันคิดเป็นการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.2 ต่อปี (ภาคผนวกตารางที่ 4)

เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มในตลาดสหภาพยุโรป ปริมาณโควต้าของเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เมื่อสหภาพยุโรปคิดเป็นปริมาณแล้วส่วนใหญ่จัดสรรให้แก่กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออก รองลงมาได้แก่ เอเชียใต้และลาตินอเมริกา โดยในปี 2537 ปริมาณโควต้าที่ได้รับทั้งหมดของสหภาพยุโรปเท่ากับ 630,330 ตัน กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกได้รับการจัดสรรเท่ากับ 528,539 ตันหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 84 ของปริมาณโควต้าทั้งหมดโดยร้อยละ 36 เป็นของประเทศในเอเชียตะวันออก รองลงมาได้แก่ประเทศอาเซียนและจีน กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมในเอเชียตะวันออกเป็นกลุ่มที่ได้รับโควต้าลดลงเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ โดยมีสัดส่วนโควต้าต่อโควต้ารวมทั้งหมดลดลงทั้งในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor ถึงแม้ว่ากลุ่มประเทศอุตสาหกรรมจะได้รับปริมาณโควต้าเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้นจาก 528,539 ในปี 2537 เป็น 784,119 ตันสำหรับกรณีที่มี Additional Growth Factor และสำหรับกรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor เป็น 705,269 ตัน ในปี 2547 ก็ตาม แต่สัดส่วนโควต้าต่อโควต้ารวมทั้งหมดลดลงจากร้อยละ 36 เหลือ 27 และ 31 ใน

กรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor ตามลำดับ เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของไทยได้รับการจัดสรรจากสหภาพยุโรปในปี 2537 เท่ากับ 21,252 ตันหรือคิดเป็นร้อยละ 3 ของปริมาณโควต้าทั้งหมดของสหภาพยุโรป ซึ่งได้รับการจัดสรรมากที่สุดในกลุ่มอาเซียน ในช่วงระยะเวลาปรับตัวโควต้าสิ่งทอของไทยขยายตัวในอัตราร้อยละ 5.4-8.4 ต่อปี อัตราการขยายของปริมาณโควต้าที่ไทยได้รับทำให้ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการจัดสรรโควต้าเสื้อผ้าในช่วงระยะเวลาปรับตัวของสหภาพยุโรป โดยในกรณีที่มี Additional Growth Factor ปริมาณโควต้าในปี 2547 เพิ่มขึ้นเป็น 47,724 ตันคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 8.4 ต่อปีและในกรณีที่ไม่มี Additional Growth Factor เพิ่มขึ้นเป็น 36,061 ตันคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ต่อปีปริมาณโควต้าของไทยที่ขยายตัวในอัตราที่สูงกว่าอัตราโดยรวมเฉลี่ยทำให้สัดส่วนโควต้าของไทยต่อโควต้ารวมทั้งหมดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 และ 4 ในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor (ภาคผนวกตารางที่ 5)

(2) ผลกระทบที่มีต่อการส่งออก

อัตราการขยายตัวของโควต้ามียผลกระทบต่อการส่งออกทั้งนี้เพราะหากอัตราการเพิ่มขึ้นของโควต้าสูงมากพอและอยู่ในอัตรากำหนดแล้วจะส่งผลให้การค้าสิ่งทอของโลกเป็นสภาวะการค้าเสรีก่อนระยะเวลาของการปรับตัวจะเสร็จสิ้นสุด ซึ่งจะทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไทยต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่เสรีก่อนกำหนด ในช่วงระยะเวลาการปรับตัวปริมาณและอัตราการขยายตัวของโควต้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ได้รับการจัดสรรไม่ทำให้การเปิดเสรีเร็วกว่าที่กำหนดไว้ทั้งในสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป ยกเว้นการส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐฯ ในกรณีที่มี Additional Growth Factor และการส่งออกเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไปยังสหภาพยุโรปในกรณีที่มี Additional Growth Factor ซึ่งเร็วกว่าที่กำหนดไว้เพียง 1 ปี การส่งออกสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มไปยังสหรัฐฯ ต้องใช้ระยะเวลา 9 ปีที่จะทำให้ความแตกต่างระหว่างราคาผู้บริโภคจ่ายเท่ากับราคาของผู้ผลิตได้รับทั้งหมดไปในกรณีที่มี Additional Growth Factor ซึ่งจะทำให้การเปิดการค้าเสรีไทยกับสหรัฐฯ เร็วกว่าข้อตกลง GATT เพียง 1 ปีแต่หากไม่มี Additional Growth Factor ต้องใช้เวลา 14 ปี ทั้งของสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม การส่งออกสิ่งทอของสหภาพยุโรปจะต้องใช้เวลาถึง 12 ปี และ 17 ปี ในกรณีที่มีและไม่มี Additional Growth Factor ที่ทำให้ความแตกต่างระหว่างราคาผู้บริโภคจ่ายเท่ากับราคาของผู้ผลิตได้รับทั้งหมดไป ซึ่งไม่มีผลเร่งการเปิดเสรีการค้าตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ ส่วนการส่งออกเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มในกรณีที่มี Additional Growth Factor จะใช้เวลาเพียง 4 ปี ซึ่งเร็วกว่าข้อตกลง GATT ถึง 6 ปี ในขณะที่ไม่มี Additional Growth Factor จะใช้เวลา 10 ปี ซึ่งไม่ได้เร็วกว่าที่กำหนดไว้ สภาวะการณ์การแข่งขัน

ของสิ่งทอในตลาดโลกนั้นจะยังไม่เข้าสู่ภาวะการแข่งขัน ก่อนระยะเวลาการปรับตัวที่กำหนดไว้ การค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มของโลกจะยังคงอยู่ในระบบโควต้าไปจนกว่าจะสิ้นสุดระยะเวลาการปรับตัว ซึ่งจะมีการยกเลิกโควต้าและสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มทุกชนิดจะกลับเข้าสู่องค์การการค้าโลก

(3) ผลกระทบต่อสวัสดิการสังคม

จากข้อตกลง MFA เป็นการจำกัดปริมาณการส่งออกโดยสมัครใจของประเทศผู้ส่งออกต่างๆ ที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงจะเป็นผู้ได้รับค่าเช่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการกำหนดโควต้าแทนที่จะเป็นประเทศนำเข้าเพราะเป็นผู้จัดสรรโควต้าเอง ถึงแม้ว่าประเทศผู้ส่งออกจะได้ค่าเช่าทางเศรษฐกิจแต่ก็จะมีข้อเสียคือจะต้องเสียประโยชน์ที่เกิดจากการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นประเทศผู้ส่งออกจะได้รับผลกระทบทางด้านสวัสดิการเป็นบวกหรือเป็นลบนั้นขึ้นอยู่กับผลต่างระหว่างสวัสดิการสังคมที่ประเทศผู้ส่งออกได้รับเพิ่มขึ้นจากการจัดสรรโควต้าส่งออกหรือค่าเช่าทางเศรษฐกิจกับสวัสดิการสังคมที่สูญเสียที่เกิดจากการจัดสรรทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

ในช่วงระยะปรับตัวการเปิดเสรีการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มจะส่งผลให้ค่าเช่าทางเศรษฐกิจที่ประเทศผู้ส่งออกได้รับจากการจัดสรรโควต้าลดลง เนื่องจากปริมาณโควต้าที่เพิ่มขึ้นทำให้ปริมาณการซื้อขายสินค้าสิ่งทอในโลกใกล้เคียงกับสภาวะการณ์ที่ไม่มีการกีดกันทางการค้าเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันสวัสดิการสังคมที่สูญเสียก็จะลดลงด้วยเนื่องจากการขยายปริมาณการส่งออก

ประเภทของโควต้า

ปี 2522-2523 จะมี 2 ประเภท คือ โควต้าหลัก (Basic Quota) และโควต้ากองกลาง (Residual Quota) ปี 2524 มีการแบ่งโควต้ากองกลางเป็นโควต้าเสริม คือ โควต้าที่ยื่นขอในเดือนที่ 1-9 และโควต้าเร่งรัด คือ โควต้าที่ยื่นขอในเดือน 12 และในปี 2525-2534 โควต้ากองกลางมิได้แบ่งแยกย่อยอีก แต่พอในปี 2535-2541 ได้แบ่งโควต้าเป็น 3 ประเภท คือ โควต้าหลัก (Basic Quota) โควต้าส่งเสริม (Promotional Quota) และโควต้ากองกลาง (Supplementary Quota)

1. โควต้าหลัก (Basic Quota) คือ โควต้าที่รับจากการตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้าที่จำกัดการส่งออก ซึ่งจะถูกจัดสรรโดยใช้ประวัติการส่งออกในปีที่ผ่านมา (Past Export Performance)

2. โควต้าส่งเสริม (Promotional Quota) คือ โควต้าที่จัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกที่ขอรับจัดสรร โดยได้เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกสิ่งทอของกระทรวงพาณิชย์

3. โควต้ากองกลาง (Supplementary Quota) คือ โควต้าที่จัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกที่ยื่นขอรับการจัดสรรเป็นคราวๆ ไปในระหว่างปีโควต้าซึ่งเป็นโควต้าส่วนที่เหลือจากจัดสรรโควต้าหลัก และโควต้าส่งเสริมแล้วโดยจะมีวิธีการจัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกโดยหลักเกณฑ์ต่างๆตามความเห็นชอบจากกรมการสิ่งทอ

โควต้าหลัก (Basic Quota)

หลักเกณฑ์ในการจัดสรรโควต้าหลักนั้น จะใช้ประวัติการส่งออกของปีที่แล้ว (Past Export Performance) เป็นฐานในการคำนวณโควต้าที่จะได้รับในปีต่อไป ยกเว้นในปี 2538 ได้มีการกำหนดสัดส่วนโควต้าหลักได้ไม่เกินร้อยละ 70 ของโควต้าทั้งหมดที่ได้รับจากประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ซึ่งจะนำมาจัดสรรเฉลี่ยให้แก่ผู้ส่งออกตามอัตราส่วนของประวัติการส่งออก แต่ในทางปฏิบัติแล้วยังไม่เคยมีการจัดสรรโควต้า โดยการตัดทอนโควต้าหลักของผู้ส่งออกลงตามอัตราข้างต้น เนื่องจากได้รับการร้องขอความยุติธรรมจากผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออก ในที่สุดจึงมิได้ใช้หลักการกำหนดสัดส่วนโควต้าหลัก ยังคงจัดสรรโควต้าตามประวัติการส่งออก โดยมิได้ตัดทอนโควต้าลงแต่อย่างไร การจัดสรรโควต้าหลักโดยใช้หลักเกณฑ์ประวัติการส่งออก เนื่องจากกระทรวงพาณิชย์ได้ให้ความสำคัญกับการใช้โควต้าอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการสนับสนุนผู้ส่งออกที่สามารถใช้โควต้าได้ครบ ทำให้อัตราการใช้ประโยชน์จากโควต้าสูงสุด (Optimal Utilization) ในระดับอัตราที่โดนจำกัดการนำเข้า ก่อให้เกิดหลักประกันในการส่งออกเพื่อการพัฒนาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าว ก่อให้เกิดผลดีในด้านของการพัฒนาการส่งออก และช่วยให้ผู้ผลิตสามารถคาดการณ์ปริมาณการผลิตที่จะต้องทำการส่งออกได้ ซึ่งจะช่วยให้การวางแผนการผลิตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการจัดหาวัตถุดิบทั้งจากภายในประเทศ และต่างประเทศวางแผนการขายได้ล่วงหน้า เพราะสินค้าสิ่งทอจำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนล่วงหน้า เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของตลาด ตามความต้องการของแฟชั่น ทำให้สามารถส่งออกได้ภายในเวลาที่ตลาดต่างประเทศต้องการ ตามคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ อันจะก่อให้เกิดความไว้วางใจและความเชื่อถือของลูกค้าต่างประเทศที่สั่งซื้อสินค้าของไทยไปจำหน่ายในประเทศ

แต่อย่างไรก็ตามการจัดสรรโควต้าหลักโดยใช้ประวัติการส่งออกเป็นฐานในการคำนวณนั้น อาจทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ส่งออกรายเล็กและผู้ส่งออกรายใหม่ที่ไม่มีประวัติการส่งออก หรือมีฐานของประวัติการส่งออกน้อยกว่าบริษัทใหญ่ ซึ่งจะก่อให้เกิดการจำกัดการเติบโตของ

ธุรกิจและเป็นการผูกขาดการจัดสรรโควต้าให้แก่ผู้ผลิตสิ่งทอรายใหญ่ โดยจะพบว่าการจัดสรรโควต้าหลักจะมีผู้ผลิตรายใหญ่ และผู้ผลิตที่มีขนาดกลางเพียงไม่กี่รายได้รับการจัดสรรไปโดยเฉพาะผู้ผลิตรายใหญ่ ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกการส่งออกไปยังตลาดข้อตกลงในอดีต

นอกจากนั้นแล้วอาจทำให้เกิดการทุจริตซื้อขายโควต้าเกิดขึ้น เมื่อส่งออกรายใหญ่ที่เคยได้รับโควต้าจำนวนมากเนื่องจากสะสมประวัติการส่งออก แต่ต่อมาเกิดการเปลี่ยนแปลงในกำลังการผลิต คือ ผลิตสินค้าได้ลดน้อยลง ดังนั้นเพื่อมิให้ต้องเสียประวัติการส่งออกและถูกลงโทษผู้ส่งออกรายนี้จึงอาจหาทางออกโดยการขายโควต้าให้แก่ผู้ผลิตรายอื่น ดังนั้น ประวัติการส่งออกจึงอาจไม่ใช่ตัวแทนที่ดีที่จะใช้วัดความสามารถในการส่งออกของผู้ส่งออกนั้น ๆ โดยเฉพาะจะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น หากพิจารณาถึงอัตราการโอนโควต้าหลักโดยใช้ประวัติการส่งออกเป็นฐานในการคำนวณยังไม่เป็นธรรมสำหรับผู้ส่งออกรายเล็ก และผู้ส่งออกรายใหม่

โควต้าส่งเสริม (Promotional Quota)

ปริมาณเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่จัดสรรให้ผู้ส่งออกที่ขอรับจัดสรรโดยได้เข้าร่วมในกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์และเป็นสมาชิกผู้ส่งออกเอสแอล (Selected List) หรือสมาชิกผู้ส่งออก (Export List) ของกรมส่งเสริมการส่งออก หรือสมาชิกสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เป็นการนำโควต้าส่วนเพิ่มของตลาดที่มีโควต้ามาใช้เป็นสิ่งจูงใจให้มีการขยายตลาดนอกโควต้า กรมส่งเสริมการส่งออกจึงกำหนดจัดสรรโควต้าส่งเสริมเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้แก่กิจกรรมงานแสดงสินค้า Bangkok International Fashion Fair ซึ่งกรมส่งเสริมการส่งออกจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยประวัติการส่งออกโควต้าส่งเสริมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปใบอนุญาตจะนับเป็นโควต้าหลักให้สำหรับปีถัดไป ซึ่งการจัดสรรคิดเป็น 100% ของการจัดสรรโควต้ารวม วิธีการจัดสรรจะหารเฉลี่ยตามจำนวนคู้หาที่ใช้ในการแสดงสินค้าของผู้ส่งออก ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ผู้ส่งออกที่นำเสื้อผ้ามาแสดงในงาน Bangkok International Fashion Fair จะได้รับการจัดสรรปริมาณโควต้าตามจำนวนคู้หาที่ใช้ส่งออกแสดงสินค้า

โควต้ากองกลาง (Residual Quota)

การจัดสรรโควต้ากองกลางนั้น ในระยะต้น ๆ ยังไม่มีปัญหาการแย่งโควต้ามากมายเหมือนในปัจจุบัน เนื่องจากโรงงานผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อการส่งออกมีอยู่น้อยราย และยังไม่สามารถใช้โควต้าได้เต็มที่ จึงมีโควต้ากองกลางคงเหลืออยู่มากทุกปี แต่ในระยะต่อมา โรงงานผลิต

สิ่งทอเพื่อการส่งออก ซึ่งได้รับการส่งเสริมจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2510 และอีกช่วงหนึ่งในระหว่างปี 2516 ได้ส่งผลให้มีการขยายกำลังการผลิตเพื่อการส่งออกมากขึ้น เป็นผลทำให้โควตากลางกลางในการจัดสรรสำหรับผู้ส่งออกรายใหม่มีเหลือไม่มากพอตามความต้องการของตลาด ประกอบกับยังมีโรงงานขนาดเล็กซึ่งมิได้รับการส่งเสริมการลงทุนได้เกิดขึ้นอีกมากมาย เป็นผลทำให้มีปัญหาการแย่งโควตากลางกลางเกิดขึ้น มีการเรียกร้องมาตรการในการจัดสรรโควตาที่ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ผลิตที่เป็นผู้ส่งออกทุกรายเพื่อให้มีการใช้โควตาได้อย่างเต็มที่ โควตากลางกลางจึงมีความสำคัญในการแก่งแย่งผลประโยชน์ระหว่างผู้ส่งออกใหม่และรายเก่า

โดยหลักการแล้ว การจัดสรรโควตากลางกลางมีเป้าหมายที่จะจัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกที่พร้อมจะทำการส่งออกเพื่อที่จะสามารถส่งออกมีอัตราการใช้ประโยชน์มากที่สุด นำมาซึ่งเงินตราต่างประเทศซึ่งดูเหมือนว่าเป้าหมายจะเหมาะสมกับผู้ส่งออกรายใหญ่มากกว่ารายเล็ก เนื่องจากผู้ส่งออกรายเล็กจะมีฐานะทางการเงินที่ด้อยกว่าผู้ส่งออกรายใหญ่และมีความเสี่ยงและต้นทุนในการผลิตสูงกว่าหากผลิตล่วงหน้าก่อนที่จะได้รับโควตากลางกลางที่แน่นอน และหากผลิตหลังจากได้รับจำนวนโควตาที่แน่นอนแล้ว อาจทำให้ผลิตไม่ทันกับการส่งออก ซึ่งอาจจะต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวขึ้น เพราะสินค้าสิ่งทอเป็นสินค้าที่ต้องอาศัยฤดูกาล เป็นไปตามต้องการของตลาด ตามความต้องการของแฟชั่น หากผลิตได้ไม่ทันกับฤดูกาลก็จะทำให้ไม่สามารถส่งออกได้ แต่ถ้าให้สิทธิพิเศษในการจัดสรรแก่ผู้ส่งออกรายใหญ่ในการจัดสรรโควตากลางกลาง เนื่องจากความพร้อมในการส่งออกที่สูงกว่าแล้วจะก่อให้เกิดการผูกขาดในผู้ส่งออกรายใหญ่หรือเป็นการกีดกันผู้ส่งออกรายเล็กที่มีการเข้ามาใหม่ และมีความสามารถในการส่งออกซึ่งผู้ส่งออกรายใหญ่ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ส่งออกเก่าที่มีประวัติการส่งออกในการขอรับการจัดสรรโควตาหลักแล้วทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตาม การจัดสรรโควตากลางกลางโดยวิธีหารเฉลี่ยแก่ผู้ขอรับจัดสรร อาจเป็นเหตุให้บริษัทใหญ่ใช้ช่องโหว่ของการจัดสรร เพื่อให้ได้โควตาเพิ่มขึ้นโดยการตั้งบริษัทลูกเป็นบริษัทร่วม ในการขอรับการจัดสรรโควตา ดังนั้นบริษัทแม่ก็จะได้รับโควตาเพิ่มขึ้นโดยปริยายทั้งๆ ที่บริษัทลูกไม่มีการผลิตและส่งออกที่แท้จริง ซึ่งเครื่องจักรก็ยังคงติดตั้งและโรงงานก็เป็นเดียวกันซึ่งสามารถทำได้โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม จึงทำให้อัตราการเพิ่มของผู้ผลิตรายเล็กและรายใหม่มีอัตราสูง เพื่อที่จะได้รับการจัดสรรโควตากลางกลางเพิ่ม

ดังนั้น ระเบียบการจัดสรรโควตากลางกลางจึงเป็นส่วนสำคัญที่สุดของระเบียบการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งวิวัฒนาการการจัดสรรโควตากลางกลางสามารถสรุปได้ดังนี้

ในปี 2522-2523 โควต้ากองกลางจะจัดสรรโดยให้หลัก ดังนี้ คือ (1) 5% แก่ผู้ส่งออกที่ส่งไปตลาดที่ไม่มีข้อตกลงฯ, (2) 5% แก่ผู้ส่งออกที่สามารถส่งออกได้ครบ, (3) 45% แก่ผู้ส่งออกที่ไม่มีประวัติ และ (4) 45% แก่ผู้ส่งออกที่มีโควต้าหลัก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมผู้ส่งออกรายเก่ามากกว่ารายใหม่ โดยกำหนดให้โควต้ากองกลางแก่ผู้ที่มีโควต้าหลักสูงถึงร้อยละ 45 และในขณะเดียวกัน ก็มีได้มีการส่งเสริมให้มีการขยายตลาดส่งออกไปยังประเทศนอกข้อตกลงฯ ดังจะเห็นได้จากผู้ส่งออกไปตลาดที่ไม่มีข้อตกลงฯ จะได้รับการจัดสรรเพียงร้อยละ 5 เนื่องจากในช่วงต้นของการส่งออก ไทยยังคงมีปริมาณโควต้าเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก และไม่ปรากฏว่ามีการนับโควต้ากองกลางเป็นประวัติการส่งออก เพื่อรับโควต้าหลักในปีถัดไป

ปี 2524-2525 โควต้ากองกลางจะแบ่งแยกเป็นโควต้าเสริม และโควต้าเร่งรัด โดยให้เกณฑ์ในการจัดสรรตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ (1) 20% แก่บริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI, (2) 20% แก่ผู้ส่งออกที่หาตลาดใหม่ที่ไม่มีข้อตกลง และ (3) 60% แก่ผู้ส่งออกที่ได้ใช้โควต้าหลักไปแล้วครั้งหนึ่ง จะเห็นว่ายังคงส่งเสริมผู้ส่งออกรายเก่ามากกว่ารายใหม่เหมือนเช่นเดิม โดยผู้ส่งออกที่ได้ใช้โควต้าหลักไปแล้วครั้งหนึ่งถึงร้อยละ 60 แต่เริ่มให้ความสำคัญกับบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และส่งเสริมการส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลงฯ มากขึ้น โดยได้รับร้อยละ 20 ในช่วงนี้เริ่มมีข้อกำหนดการนับโควต้าเสริมเป็นโควต้าประวัติ (โควต้าหลัก) แต่ผู้ส่งออกจะต้องใช้โควต้าเสริมได้ 2 ปีติดต่อกัน จึงจะคิดเป็นประวัติการส่งออกให้ ช่วยสนับสนุนให้ผู้ส่งออกรายใหม่เข้ามามากขึ้น

ปี 2526-2527 การจัดสรรโควต้ากองกลางยังคงเหมือนเดิม แต่ยกเลิกการจัดสรรโควต้ากองกลาง โดยให้หลักเกณฑ์ดังนี้แทน ตามลำดับความสำคัญ คือ (1) การใช้วัตถุดิบในประเทศ (2) ราคาต่อหน่วย (3) มูลค่าเพิ่ม และ (4) ระยะเวลาส่งมอบ ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ประเทศได้รับประโยชน์สูงสุด เป็นการส่งเสริมให้มีความยุติธรรมและเสมอภาคในการแข่งขันอย่างเท่าเทียมกันระหว่างผู้ส่งออกทั้งรายเก่าและรายใหม่

ปี 2528 เพิ่มความเข้มงวดในการขอรับการจัดสรรโควต้ากองกลางสำหรับผู้ที่มีโควต้าหลักแล้ว โดยผู้ที่มีโควต้าหลักจะต้องส่งออกโควต้าหลักไปแล้วร้อยละ 60 จึงจะมีสิทธิขอรับการจัดสรรโควต้ากองกลาง สำหรับตลาดสหรัฐอเมริกาซึ่งเดิมกำหนดไว้ว่าต้องส่งออกไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เนื่องจากช่วงดังกล่าวประเทศไทยถูกสหรัฐอเมริกา Embargo แต่ต่อมาวันที่ 30 เม.ย. 2528 ได้เปลี่ยนเป็นร้อยละ 60 เท่ากัน มีความพยายามที่จะส่งเสริมรายใหม่เพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากการกำหนดสัดส่วนการจัดสรรโควต้าหลักไว้ไม่เกินร้อยละ 70 ของปริมาณโควต้าที่ได้รับ แม้ว่าใน

ทางปฏิบัติผู้ส่งออกจะได้รับการจัดสรรโควตาหลักเต็มตามประวัติการส่งออก โดยมีได้มีการหักโควตาต่างแต่ประการใดก็ตาม

ปี 2529 – 2530 กำหนดให้ร้อยละ 6 เป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI และเริ่มให้ความสำคัญแก่นิติบุคคลหรือหน่วยงานที่เข้าร่วมในโครงการส่งเสริมการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ แต่กีดความเข้มงวดในการขอรับการจัดสรรโควตาของกลางของผู้ที่มีโควตาหลักอยู่แล้ว โดยผู้ที่มีโควตาหลักที่ส่งออกรายการนั้นไม่ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ก็สามารถขอรับการจัดสรรโควตาของกลางได้ ได้ก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับจำนวนผู้ผลิตรายเล็กเกิดขึ้นมากมาย ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงเงื่อนไขดังกล่าว

ปี 2531 – 2534 การจัดสรรโควตาของกลางเหมือนปี 2530 แต่มีการเพิ่มเติมโดยให้ร้อยละ 2 ของโควตาทั้งหมดมาจัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลงฯ เป็นการส่งเสริมให้มีการส่งออกไปยังตลาดที่ไม่มีข้อตกลงฯ มากขึ้น

ปี 2535 – 2536 การจัดสรรเหมือนปี 2534 แต่มีการเพิ่มเติมโดยกำหนดให้ผู้มีสิทธิขอรับการจัดสรรต้องเป็นผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปใบอนุญาต ซึ่งจะต้องเป็นนิติบุคคลที่ได้จดทะเบียนมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป หากเป็นโรงงานจำพวกที่ 1 จะต้องเป็นผู้ส่งออกที่ใช้จักรเย็บผ้าตั้งแต่ 15 คัน และใช้คนงาน 15 คนขึ้นไปหรือเป็นบริษัทการค้าระหว่างประเทศที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการการส่งเสริมการลงทุน นอกจากนี้ยังไม่แบ่งเป็น Hot Item และ Cold Item แต่ประกาศเป็นช่วงเวลาจัดสรรแทน

ปี 2537 – 2541 ออกระเบียบเพิ่มเติมว่าด้วยการจัดสรรโควตาของกลางสินค้าสิ่งทอเป็นพิเศษแก่ผู้ผลิตที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสิ่งทอในเขตส่งเสริมการลงทุนจาก BOI เขต 3 เพื่อกระจายการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอไปลงทุนในต่างจังหวัด เพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและลดการย้ายถิ่น

ระบบการจัดสรรโควตาสินค้าสิ่งทอของประเทศไทย

ประเทศผู้นำเข้าที่ทำข้อตกลงการค้าสิ่งทอกับไทยจะเป็นผู้กำหนดปริมาณนำเข้าของสินค้าแต่ละรายการให้เป็นไปตามข้อตกลงการค้าสิ่งทอสองฝ่ายที่สอดคล้องกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Agreement on Textile and Clothing : ATC) ของ WTO ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องควบคุมปริมาณการส่งออกสิ่งทอให้สอดคล้องกับปริมาณนำเข้าที่กำหนดไว้ หน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารการจัดสรรโควตาสิ่งทอได้แก่ กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งดำเนิน

การบริหารโดยอาศัยระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการบริหารการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ด้าย และผ้าผืนไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทยซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดสรรโควต้า

การจัดสรรโควต้า คือ การจัดสรรปริมาณการส่งออกอย่างมีประสิทธิภาพมีความเป็นธรรมโปร่งใสถูกต้องและไม่เกินปริมาณการนำเข้าที่กำหนด ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการบริหารส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้ายและผ้าผืนไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับไทย

2. หลักเกณฑ์การจัดสรรโควต้าแต่ละประเภท

2.1 การจัดสรรโควต้าหลัก

โควต้าหลักจัดสรรให้ผู้ส่งออกตามประวัติการส่งออกในปีที่ผ่านมา ซึ่งการจัดสรรโควต้าหลักเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งออกไปประเทศสหรัฐปี 2542 ให้กับผู้ส่งออกจะกระทำโดยการคำนวณผลการจัดสรรตามประวัติการส่งออกของสินค้าแต่ละรายการในปี 2541 โดยแยกตามประเภทโควต้า แล้วนำประวัติการส่งออกแต่ละประเภทมารวมกันก็จะเป็นโควต้าหลักปี 2542 ของผู้ส่งออกแต่ละรายโดยวิธีการคำนวณมีดังนี้

การคำนวณประวัติการส่งออกปี 2541 สินค้ารายการใดรายการหนึ่งของโควต้าแต่ละประเภทจะต้องคำนวณเปรียบเทียบอัตราของปริมาณการส่งออกกับฐานโควต้าส่งออกของผู้ส่งออกแต่ละราย ถ้าอัตราส่วนดังกล่าวไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ก็จะได้ประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณที่ส่งออกรการจัดสรรโควต้าหลักปี 2542 ของผู้ส่งออกแต่ละรายในรายการสินค้าหนึ่งจะคำนวณจากประวัติการส่งออกปี 2541 โดยคำนวณจากประวัติการส่งออกต่างๆ ดังนี้

- 1) จำนวนประวัติการส่งออกจากโควต้าหลักปี 2541
- 2) จำนวนประวัติการส่งออกจากโควต้าส่งเสริมปี 2541
- 3) จำนวนประวัติการส่งออกจากโควต้าส่งเสริมพิเศษเขต 3 ปี 2541
- 4) จำนวนประวัติการส่งออกจากโควต้ากองกลางปี 2541
- 5) จำนวนประวัติการส่งออกจากโควต้าที่จัดสรรตามระเบียบฯ ข้อ 13 จะนับเป็นประวัติการส่งออกหรือไม่ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการบริหารการส่งออกสิ่งทอ

เมื่อคำนวณประวัติการส่งออกสินค้ารายการใดรายการหนึ่งของผู้ส่งออกแต่ละรายตั้งแต่ข้อ 1-5 และเมื่อนำมารวมกันแล้วปริมาณดังกล่าวจะเป็นโควต้าหลักปี 2542 ของผู้ส่งออกแต่ละรายและเมื่อนำโควต้าหลักของผู้ส่งออกแต่ละรายมารวมกันก็จะเป็นโควต้าหลักสินค้ารายการนั้น ทั้งนี้การคำนวณโควต้าหลักจะต้องกระทำไปแล้วเสร็จก่อนสิ้นเดือนกุมภาพันธ์แต่ในช่วงระยะเวลา

ที่การคำนวณโควตาหลักยังไม่เสร็จแล้วเสร็จกรรมการค้าต่างประเทศผ่อนผันให้ผู้ส่งออกได้ใช้โควตาส่งออกได้ในอัตราร้อยละ 70 ของการส่งออกโควตาหลักช่วงเดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 9 ทั้งนี้เพื่อให้การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นไปอย่างต่อเนื่องและไม่เกิดความเสียหายต่อธุรกิจการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป

2.2 การจัดสรรโควตาส่งเสริม

การจัดสรรโควตาส่งเสริม จัดสรรโดยนำปริมาณอัตราเพิ่มตามข้อตกลงที่ได้รับในปีที่ผ่านมาไม่เกินร้อยละ 50 มาจัดสรรให้กับผู้ส่งออกที่ขอรับจัดสรรโดยเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาและส่งเสริมการส่งออก เช่นการเข้าร่วมกิจกรรมแสวงหาตลาดส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปใหม่ๆ ที่ไม่ใช่ตลาดหลักและตลาดในข้อตกลงเช่นตลาดยุโรปตะวันออก ตะวันออกกลาง ญี่ปุ่น หรือการเข้าร่วมกิจกรรมงานแสดงสินค้า Bangkok International Fashion Fair (BIFF) ซึ่งกรมส่งเสริมการส่งออกจะจัดสรรโควตาส่งเสริมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าวเพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

2.3 การจัดสรรโควตากลาง

มีคณะกรรมการพิจารณาการจัดสรรโควตากลางสินค้าสิ่งทอเป็นผู้พิจารณาหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการจัดสรร ซึ่งการจัดสรรโควตากลางจะจัดสรรโดยนำปริมาณโควตาที่เหลือจากการจัดสรรโควตาหลัก โควตาส่งเสริมและที่ได้มาจากการใช้สิทธิตามข้อตกลงและอื่นๆ นำมาจัดสรรโควตากลางให้แก่ผู้ส่งออกเป็นครั้งคราว ซึ่งตามประกาศกรมการค้าต่างประเทศ เรื่อง โควตากลางเสื้อผ้าสำเร็จรูป ด้าย และผ้าผืน(พ.ศ.2542)จะแบ่งการจัดสรรโควตากลางดังนี้

เสื้อผ้าสำเร็จรูป จะจัดสรรเป็น 2 ช่วง คือ

- ช่วงที่ 1 เดือนที่ 3-8 จะจัดสรรเดือนละ 1 ครั้ง
- ช่วงที่ 2 เดือนที่ 10-12 จะจัดสรรในเดือนที่ 10 จำนวน 1 ครั้งส่วนที่เหลือจะจัดสรรตามความเหมาะสม

ด้าย และผ้าผืน จะจัดสรรเป็น 2 ช่วง คือ

- ช่วงที่ 1 เดือนที่ 3-5 จะจัดสรรเดือนละ 1 ครั้ง
- ช่วงที่ 2 เดือนที่ 7-12 ยกเว้นเดือนที่ 9 ในเดือนที่ 7,8 และ 10 จะจัดสรรเดือนละ 1 ครั้งส่วนที่เหลือเดือนที่ 11 และ 12 จะจัดสรรตามความเหมาะสม

ในการจัดสรรโควตากลางจะจัดสรรเป็นคราวๆ ตามประกาศของกรมการค้าต่างประเทศเรื่องโควตากลางเสื้อผ้าสำเร็จรูป ด้ายและผ้าผืน (พ.ศ.2542) ดังนั้นปริมาณที่ผู้ส่งออก

ยื่นขอรับจัดสรรและปริมาณโควตาที่นำมาจัดสรรในแต่ละครั้งของแต่ละรายการสินค้าจะไม่มี ความสมดุลกันทำให้การจัดสรรโควตาในแต่ละรายการสินค้า มีวิธีการจัดสรรแตกต่างกันซึ่งหลักเกณฑ์ การจัดสรรโควตากลางกลาง มีดังนี้

- ถ้าปริมาณที่ยื่นขอรับการจัดสรรมีน้อยกว่าปริมาณโควตาที่นำมาจัดสรรให้จัดสรรเต็มตามจำนวนที่ผู้ส่งออกยื่นขอรับจัดสรรในรายการสินค้านั้นๆ
- ถ้าปริมาณที่ยื่นขอรับการจัดสรรมีมากกว่าปริมาณโควตาที่นำมาจัดสรรให้จัดสรรให้ผู้ส่งออกทุกรายโดยวิธีหารเฉลี่ยตามรายการสินค้า ทั้งนี้ไม่เกินปริมาณที่ยื่นขอ
- ไม่จัดสรรรายการสินค้าเมื่อดำเนินการตามข้อที่ 2 แล้วมีปริมาณโควตาที่จะจัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกเป็นปริมาณที่ต่ำมาก ไม่เหมาะสมที่จะส่งออกได้ในเชิงพาณิชย์
- ในกรณีข้อ 3 คณะกรรมการพิจารณาการจัดสรรโควตากลางกลางอาจจะพิจารณามอบให้สมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย นำไปจัดสรรให้ผู้ส่งออกด้วยวิธีจับฉลากและให้ผู้ส่งออกที่จับฉลากได้บริจาคเงินให้แก่มูลนิธิพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย เพื่อสนับสนุนให้มูลนิธิฯ สามารถดำเนินการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไปโดยสมาคมจะแบ่งสัดส่วนปริมาณโควตาที่นำมาจับฉลากให้สามารถส่งออกได้ในเชิงพาณิชย์

กฎระเบียบและข้อบังคับในการจัดสรรโควตากลาง

การจัดสรรโควตากลางเสื้อผ้าสำเร็จรูปปี 2541 ต้องดำเนินการจัดสรรตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการบริหารการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังประเทศที่มีข้อตกลงกับประเทศไทย ซึ่งการจัดสรรโควตากลางปี 2541 จะจัดสรรจากประวัติการส่งออกในปี 2540 มีดังนี้

1. โควตากลางเสื้อผ้าสำเร็จรูปปี 2540

1.1 ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตากลางที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

1.2 ผู้ส่งออกที่ส่งออกโคเวต้าหลักรายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรรหลักปริมาณโคเวต้าหลักที่โอนถาวรออกรวมปริมาณโคเวต้าหลักที่รับโอนถาวรจะได้รับประวัติการส่งออกรายการนั้นเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง ทั้งนี้ปริมาณที่ไม่ได้ส่งออกต้องไม่เกิน 1,000 โหลหรือ 1,000 โหลคู่ หรือ 2,000 กิโลกรัม เฉพาะหน่วยรายการสินค้าหรือไม่เกิน 20,000 ตารางเมตร เฉพาะหน่วยตารางเมตรสำหรับตลาดสหรัฐฯหรือ 5,000 ชิ้นสำหรับตลาดสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ

1.3 ผู้ส่งออกโคเวต้าหลักรายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรรหลักปริมาณโคเวต้าหลักที่โอนถาวรออกรวมปริมาณโคเวต้าหลักที่รับโอนถาวร ถ้าคืนโคเวต้าจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คืนภายในสิ้นเดือน 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณการส่งออกจริง
- คืนในเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่า ของส่วนที่คืน

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโคเวต้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้ส่งออกหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกระงับสิทธิการขอโคเวต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

1.4 ผู้ที่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแล้ว แจ้งขอยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังวันสิ้นกำหนดการยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกจะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับดังกล่าวหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกระงับสิทธิการขอโคเวต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

1.5 ผู้ส่งออกที่โอนโคเวต้าหลักรายการใดออกไปแล้วขอรับจัดสรรโคเวต้ากองกลางรายการนั้นอีกภายในปีโคเวต้า 2540 จะถูกหักโคเวต้าหลักในปี 2540 เท่ากับปริมาณที่ขอรับจัดสรรโคเวต้ากองกลางหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกหักโคเวต้าหลักในปี 2541 อีกเท่ากับปริมาณที่ยังขาดอยู่และหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกระงับสิทธิการขอโคเวต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

1.6 ผู้ส่งออกที่รับโอนโคเวต้าหลักรายการใดเข้ามาแล้วขอโอนโคเวต้ารายการนั้นออก จะถูกหักโคเวต้าหลักในปี 2540 เท่ากับปริมาณที่โอนออกหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกหักโคเวต้าหลักในปี 2541 อีกเท่ากับปริมาณที่ยังขาดอยู่และหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกระงับสิทธิการขอโคเวต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

1.7 การโอนโควตาหลักถาวร คือ การโอนโควตาหลักโดยให้ส่งออกในนามของผู้รับโอน และประวัติการส่งออกเป็นของผู้รับโอน โดยผู้รับโอนจะต้องคืนโควตาหลักให้กรมการค้าต่างประเทศร้อยละ 10 ของปริมาณที่ทำการโอน

1.8 การโอนโควตาหลักชั่วคราว คือ การโอนโควตาหลักโดยประวัติการส่งออกยังเป็นผู้โอน แต่ผ่อนผันให้ส่งออกในนามผู้รับโอนได้เป็นการเฉพาะคราว การโอนเกินกว่าร้อยละ 50 ของปริมาณโควตาแต่ละรายการที่ผู้โอนได้รับจัดสรร ผู้โอนต้องคืนโควตาหลักให้กรมการค้าต่างประเทศร้อยละ 5 ของปริมาณโควตาในส่วนที่โอนเกินร้อยละ 50

1.9 การโอนโควตาหลักทั้งแบบถาวรและชั่วคราวตั้งแต่เดือนที่ 9-11 ของปีโควตา 2540 ผู้โอนและผู้รับโอนต้องเป็นผู้รับผิดชอบหากเกิดกรณีผู้รับโอนไม่สามารถส่งออกโควตาในส่วนที่รับโอนได้ในสิ้นปี 2540 โดยปริมาณที่ไม่สามารถส่งออกได้ถือเป็นการขาดส่งในการคำนวณโควตาหลักที่นำไปลงโทษตามระเบียบฯ ทั้งของผู้โอนและผู้รับโอน ยกเว้นการโอนโควตาหลักชั่วคราว ปริมาณที่ผู้รับโอนได้คืนให้ผู้โอนภายในเดือนที่ 11 ของปีโควตา 2540 ผู้โอนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบหากไม่สามารถส่งออกปริมาณดังกล่าวได้ในสิ้นปี 2540

2. โควตาส่งเสริมเสื้อผ้าสำเร็จรูปปี 2540

2.1 ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตาส่งเสริมที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

2.2 ส่งออกที่ส่งออกโควตาส่งเสริมรายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรรหักปริมาณโควตาส่งเสริมที่โอนถาวรออกรวมปริมาณโควตาส่งเสริมที่รับโอนถาวรจะได้รับประวัติการส่งออกรายการนั้นเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง ทั้งนี้ปริมาณที่ไม่ได้ส่งออกต้องไม่เกิน 1,000 โหลหรือ 1,000 โหลคู่ หรือ 2,000 กิโลกรัม เฉพาะหน่วยรายการสินค้าหรือไม่เกิน 20,000 ตารางเมตร เฉพาะหน่วยตารางเมตรสำหรับตลาดสหรัฐฯหรือ 5,000 ชิ้นสำหรับตลาดสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ

2.3 ผู้ส่งออกโควตาส่งเสริมรายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรรหักปริมาณโควตาหลักที่โอนถาวรออกรวมปริมาณโควตาหลักที่รับโอนถาวร ถ้าคืนโควตาจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คืนภายในสิ้นเดือน 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณการส่งออกจริง

- คั้นในเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คั้น
- คั้นในเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คั้น
- คั้นในเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่า ของส่วนที่คั้น

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคั้นโควด้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้ส่งออก หากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกปรับสิทธิการขอโควด้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

2.4 การโอนโควด้าส่งเสริม จะไม่นับเป็นประวัติการส่งออกทั้งผู้โอนและผู้รับโอน

3. โควด้าส่งเสริมสิ่งทอเป็นพิเศษเขต 3 ปี 2540

3.1 ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควด้าส่งเสริมสิ่งทอเป็นพิเศษเขต 3 ที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

3.2 ผู้ที่ส่งออกโควด้าส่งเสริมสิ่งทอเป็นพิเศษเขต 3 ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะนับประวัติการส่งออกการนั้นเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง

3.3 ผู้ส่งออกที่ส่งออกโควด้าส่งเสริมสิ่งทอเป็นพิเศษเขต 3 รายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้าคั้นโควด้าจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คั้นภายในสิ้นเดือน 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณการส่งออกจริง
- คั้นในเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คั้น
- คั้นในเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คั้น
- คั้นในเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่า ของส่วนที่คั้น

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคั้นโควด้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้ส่งออก

3.4 ผู้ที่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแล้ว แจ้งขอยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังวันสิ้นกำหนดการยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกจะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับดังกล่าว

4. การจัดสรรโควด้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 ปี 2540

การจัดสรรโควด้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 แบ่งเป็น 2 กรณีดังนี้

4.1 กรณีนับเป็นประวัติการส่งออกปี 2540

4.2 กรณีไม่นับเป็นประวัติการส่งออกปี 2540

4.1 กรณีนับเป็นประวัติการส่งออกปี 2540

(1) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควต้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 ที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

(2) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควต้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 รายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะนับประวัติการส่งออกรายการนั้นเท่ากับปริมาณที่ส่งออกจริง ทั้งนี้ปริมาณที่ไม่ได้ส่งออกต้องไม่เกิน 1,000 โหลหรือ 1,000 โหลคู่ หรือ 2,000 กิโลกรัม เฉพาะหน่วยรายการสินค้าหรือไม่เกิน 20,000 ตารางเมตร เฉพาะหน่วยตารางเมตรสำหรับตลาดสหรัฐฯหรือ 5,000 ชิ้นสำหรับตลาดสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ

(3) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควต้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 รายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้าคืนโควต้าจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คืนภายในสิ้นเดือน 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณการส่งออกจริง
- คืนในเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่า ของส่วนที่คืน

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโควต้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้ส่งออก หากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกปรับสิทธิการขอโควต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

(4) ผู้ที่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแล้ว แจ้งขอยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังวันสิ้นกำหนดการยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกจะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับดังกล่าวหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกปรับสิทธิการขอโควต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

4.2 กรณีไม่นับเป็นประวัติการส่งออกปี 2540

(1) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควต้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 ที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

(2) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควต้าที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 รายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะนับประวัติการส่งออกรายการนั้นเท่ากับปริมาณที่ส่งออก

จริง ทั้งนี้ปริมาณที่ไม่ได้ส่งออกต้องไม่เกิน 1,000 โหลหรือ 1,000 โหลคู่ หรือ 2,000 กิโลกรัม เฉพาะหน่วยรายการสินค้าหรือไม่เกิน 20,000 ตารางเมตร เฉพาะหน่วยตารางเมตรสำหรับตลาด สหรัฐฯหรือ5,000 ชิ้นสำหรับตลาดสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ

(3) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตาที่จัดสรรตามระเบียบข้อ 13 รายการใดได้น้อยกว่า ร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้าคืนโควตาจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คืนภายในสิ้นเดือน 9 จะได้รับประวัติการส่งออกเท่ากับปริมาณการส่งออกจริง
- คืนในเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่า ของส่วนที่คืน

สำหรับผู้ที่ไม่แจ้งคืนโควตา จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้ส่งออก หากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกปรับสิทธิการขอโควตากลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

(4) ผู้ที่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแล้ว แจ้งขอยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังวันสิ้นกำหนดการยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกจะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับดังกล่าวหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกปรับสิทธิการขอโควตากลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

(5) การส่งออกโควตาที่จัดสรรในกรณีนี้ จะไม่นับเป็นประวัติการส่งออกปี 2540

5. การจัดสรรโควตากลางปี 2540

การจัดสรรโควตากลางเสื้อผ้าสำเร็จรูปปี 2540 แบ่งออกเป็น 3 กรณีดังนี้

5.1 การจัดสรรโควตากลางช่วงที่ 1 และ ช่วงที่ 2

5.2 การจัดสรรโควตากลางโดยวิธีการประมูล

5.3 การจัดสรรโควตากลางเร่งด่วน

5.1 การจัดสรรโควตากลางช่วงที่ 1 และ ช่วงที่ 2

(1) โควตากลางช่วงที่ 1 จัดสรรระหว่างเดือน 3 ถึงเดือน 8 ปี 2540

- ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตากลางที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นเดือน 9 ของปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นเดือน 9 ดังนั้น หากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

- ผู้ส่งออกที่ส่งออกโคเวต้ากองกลาง รายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษหักประวัติการส่งออกทั้งนี้ปริมาณที่มิได้ส่งออกต้องไม่เกิน 1,000 โหล หรือ 1,000 โหลคู่ หรือ 2,000 กิโลกรัม เฉพาะหน่วยรายการสินค้าหรือไม่เกิน 20,000 ตารางเมตร เฉพาะหน่วยตารางเมตรสำหรับตลาดสหรัฐฯสำหรับตลาดสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ

- ผู้ส่งออกโคเวต้ากองกลาง รายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้าคืนโคเวต้าจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คืนภายในสิ้นเดือนที่ 9 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืนสำหรับผู้ไม่แจ้งคืนจะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่มิได้ส่งออก

- ผู้ที่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแล้ว แจ้งขอยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังวันสิ้นกำหนดการยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออก จะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่มิได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับดังกล่าว

(2) กองกลางช่วงที่ 2 จัดสรรระหว่างเดือน 10-12 ของปี 2540

- ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโคเวต้ากองกลางที่ได้รับจัดสรรภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่มิได้ส่งออก

- ผู้ส่งออกที่ส่งออกโคเวต้ากองกลาง รายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษหักประวัติการส่งออกทั้งนี้ปริมาณที่มิได้ส่งออกต้องไม่เกิน 1,000 โหล หรือ 1,000 โหลคู่ หรือ 2,000 กิโลกรัม เฉพาะหน่วยรายการสินค้าหรือไม่เกิน 20,000 ตารางเมตร เฉพาะหน่วยตารางเมตรสำหรับตลาดสหรัฐฯสำหรับตลาดสหภาพยุโรปหรือประเทศอื่นๆ

- ผู้ส่งออกโคเวต้ากองกลาง รายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้าคืนโคเวต้าจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- คืนในเดือนที่ 10 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 50 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 11 จะถูกหักประวัติการส่งออกร้อยละ 100 ของส่วนที่คืน
- คืนในเดือนที่ 12 จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่า ของส่วนที่คืน

สำหรับผู้ไม่แจ้งคืนโคเวต้า จะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าของส่วนที่มิได้ส่งออก หากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกปรับสิทธิการขอโคเวต้ากองกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

กรณีผู้ที่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแล้ว แจ้งขอยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังวันสิ้นกำหนดการยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกจะถูกลงโทษโดยหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับดังกล่าวหากปริมาณไม่เพียงพอจะถูกระงับสิทธิการขอโควตากลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

5.2 การจัดสรรโควตากลางโดยวิธีการประมูล

(1) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตากลางที่ได้รับจากประมูลภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

(2) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตากลางที่ได้รับจากประมูลรายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษหักประวัติการส่งออก

(3) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตากลางที่ได้รับจากประมูล รายการใดได้น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร ถ้าคืนโควตาจะมีผลต่อประวัติการส่งออกดังนี้

- ผู้แจ้งคืนจะถูกหักประวัติการส่งออกเป็น 2 เท่าของส่วนที่แจ้งคืนซึ่งนี้ไม่เกินประวัติเดิมเท่าที่ที่อยู่
- สำหรับผู้ที่ไม่ขอแจ้งคืนหักประวัติการส่งออกเป็น 3 เท่าส่วนที่ไม่ได้ส่งออกตามหนังสือรับรองการส่งออกตามประวัติการส่งออก มีน้อยกว่าปริมาณที่จะต้องถูกหักประวัติการส่งออกให้เป็นอันหมดสิทธิในการขอรับจัดสรรโควตากลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

(4) การยกเลิกหนังสือรับรองการส่งออก โดยไม่ได้ขอหนังสือรับรองการส่งออกฉบับใหม่ถือว่าไม่มีการส่งออกสินค้าตามหนังสือรับรองการส่งออกฉบับนั้น

(5) การส่งออกโควตากลางเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ได้จากการประมูลมิให้ถือและนับเป็นประวัติการส่งออกปีโควตา 2540

5.3 การจัดสรรโควตากลางเร่งด่วน

(1) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตากลางเร่งด่วน ภายในสิ้นปี 2540 และต้องขอหนังสือรับรองให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันทำการนับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นปี 2540 ดังนั้นหากมีการแก้ไขหนังสือรับรองการส่งออกต้องยื่นขอภายในกำหนด 5 วันดังกล่าวด้วยมิฉะนั้นจะถือว่าเป็นปริมาณที่ไม่ส่งออก

(2) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตาดำกลางเร่งด่วนรายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรร จะไม่ถูกลงโทษหักประวัติการส่งออก

(3) ผู้ส่งออกจะต้องส่งออกโควตาดำกลางเร่งด่วน รายการใดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95 ของปริมาณที่ได้รับจัดสรรจะถูกหักประวัติเป็น 3 เท่าของส่วนที่ไม่ได้ส่งออกหากปริมาณการส่งออกตามประวัติการส่งออกมีน้อยกว่าปริมาณที่จะต้องถูกหักประวัติการส่งออก ให้เป็นอันหมดสิทธิในการขอรับจัดสรรโควตาดำกลางช่วงที่ 1 ของปี 2541

(4) การส่งออกโควตาดำกลางเร่งด่วนจะไม่นับเป็นประวัติการส่งออกเพื่อคำนวณเป็นโควตาหลักปี 2540

6. กรณี special shift ตามข้อตกลงการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศไทยและสหรัฐฯ ให้กระทำได้ระหว่างรายการสินค้าเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการส่งออก จะจัดสรรเป็นประวัติการส่งออกให้กับผู้ส่งออกในรายการเดิมคือ สินค้ารายการที่ special shift ออก

7. กรณีของผอนผืนหนังสือรับรองการส่งออกปลายปี 2539 เนื่องจากส่งออกเกินโควตาหรือยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกภายหลังกำหนดตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ โดยกระทรวงให้ความเห็นชอบ 2 ประเด็น คือ

7.1 ผู้ส่งออกที่ยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออกภายในกำหนดแต่ไม่สามารถออกหนังสือรับรองการส่งออกได้เพราะผู้ส่งออกมีโควตาที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอจะผอนผืนออกหนังสือรับรองให้ โดยหักโควตาหลักปี 2540 ปริมาณ 1.5 เท่าของปริมาณโควตาส่วนที่เกินโดยไม่นับเป็นประวัติการส่งออกในการคำนวณโควตาหลักปี 2541

7.2 ผู้ส่งออกที่ยื่นขอหนังสือรับรองการส่งออก ภายหลังจากผอนผืนออกหนังสือรับรองให้ โดยหักโควตาหลักปี 2540 ปริมาณ 2 เท่าของปริมาณที่ขอหนังสือรับรองการส่งออก โดยไม่นับเป็นประวัติการส่งออกในการคำนวณโควตาหลักปี 2541

8. กรณีใช้เกินสิทธิต้นปี 2540 ในระหว่างการจัดสรรโควตาหลักเดือนม.ค.-ก.พ.2540 กรมการค้าต่างประเทศจะให้ผู้ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปปรับอนุญาตขอใช้โควตาหลักที่ประมาณว่าแต่ละรายจะพึงได้รับไม่เกินร้อยละ 70 ของประวัติการส่งออกโควตาหลัก ทั้งนี้หากได้มีการขอหนังสือรับรองการส่งออกเกินปริมาณโควตาตามสิทธิพึงมีพึงได้ภายหลังการจัดสรรโควตาหลักปี 2540 เรียบร้อยแล้วให้ชดใช้โควตาที่เกินสิทธินั้นให้กรมการค้าต่างประเทศทันทีจนครบและจะนับปริมาณที่เกินสิทธิดังกล่าวเป็นประวัติการส่งออกปี 2540 หากไม่สามารถชดใช้ได้ครบจะถูกหักโควตาหลัก

ปี 2541 ร้อยละ 150 ของปริมาณที่ไม่ได้ขีดใช้และหากมีโควตาหลักไม่เพียงพอให้หักกรมการค้าต่างประเทศจะรับการขอโควตากลางครั้งที่ 1 ช่วงที่ 1 ของปี 2541

การโอนโควตา (Transferability of Quota)

การโอนโควตาหลัก หมายถึง ปริมาณโควตาที่ผู้ส่งออกรายหนึ่ง เรียกว่าผู้โอน การโอนโควตาหลักให้กับผู้ส่งออกอีกรายหนึ่ง เรียกว่า ผู้รับโอน เพื่อใช้ส่งออกในรายการสินค้าที่รับโอนใช้ เฉพาะกับเส้นผ่าสำเร็จรูปเท่านั้น

ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ไม่อนุญาตให้มีการซื้อขายโควตาการส่งออกอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ให้มีการโอนสิทธิในโควตาหลักระหว่างผู้ส่งออกได้ นอกจากนี้ ไทยก็ไม่มีการเปิดประมูลซื้อขายใบอนุญาตโดยพลการ ซึ่งวิธีการดังกล่าว อาจทำให้เกิดการใช้โควตาต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ยกเว้นในปี 2540 มีการใช้วิธีการประมูลการจัดสรรโควตากลางในรายการที่มีผู้ขอรับการจัดสรรเป็นจำนวนมาก ทำให้แต่ละรายได้รับปริมาณโควตาน้อยมากจนไม่สามารถส่งออกได้ ไม่เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ โดยให้สมาคมเครื่องนุ่งห่มไทยรับไปเป็นผู้จัดสรร จากการจัดสรรใบอนุญาตโควตาส่งออกโดยปราศจากค่าธรรมเนียมในกรณีของการจัดสรรโควตาหลัก ซึ่งใช้หลักประวัติการส่งออกจริงในปีที่ผ่านมาเป็นเกณฑ์ในการจัดสรร แต่มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ว่าเมื่อได้รับการจัดสรรแล้วไม่สามารถใช้ประโยชน์จากโควตาได้เต็มประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเกิดจากความต้องการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศต่ำหรืออาจเกิดจากผลการส่งออกที่ดีในปีที่ผ่านมา แต่ไม่สามารถรองรับในภาวะปัจจุบันได้ ดังนั้นการโอนโควตาจะช่วยให้อัตราการใช้โควตาดีขึ้นเต็มประสิทธิภาพ ช่วยให้การผลิตและการจ้างงานสูงขึ้น

ประเภทของการโอนโควตาเป็น 2 ประเภท

1. การโอนโควตาถาวร
2. การโอนโควตาชั่วคราว

1. การโอนถาวร เป็นการโอนโควตาให้ส่งออกในนามผู้รับโอนและประวัติการส่งออกจะเป็นผู้รับโอนมีผลกระทบกับการคำนวณโควตาหลักในปีถัดไป คือ ต้องนำปริมาณที่โอนออกไปหักออกจากโควตาหลักของผู้โอนออกและนำปริมาณรับโอนไปบวกกับโควตาหลักของผู้รับโอน การโอนโควตาถาวรจะต้องหักโควตาเข้ากลางร้อยละ 10 ของปริมาณที่โอน

2. การโอนชั่วคราว เป็นการโอนโควตาให้ส่งออกในนามผู้รับโอน แต่ประวัติการส่งออกเป็นผู้โอน การโอนโควตาชั่วคราวสามารถโอนได้โดยไม่จำกัดและไม่มีการหักโควตาเข้ากลาง

ผู้โอนไม่มีสิทธิขอรับการจัดสรรโควตากลางกลางรายการที่โอนในปีนั้นและผู้รับโอนโควตาหลักจะขอโอนโควตาหลักรายการที่โอนแล้วในปีโควตานั้นๆ ไม่ได้ การโอนโควตา อนุญาตให้มีการโอนได้ตั้งแต่ปี 2528 ซึ่งช่วยให้มีความคล่องตัวในการส่งออกมากขึ้น โดยทำให้ผู้ส่งออกสามารถมีโควตาใช้อย่างเพียงพอ

กรมการค้าต่างประเทศเห็นว่า การโอนสิทธิมีประโยชน์เพียงพอในการบริหาร เพื่อให้มีการใช้โควตาในการส่งออกอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ไม่ให้เกิดการซื้อขายโควตา เพราะเกรงว่า จะทำให้ต้นทุนการผลิตของไทยสูงขึ้น ระเบียบที่ผ่านมาจึงไม่ยินยอมให้มีการขายโควตา แต่ให้มีการแลกเปลี่ยนโควตากับกันได้ ในบางครั้งผู้ส่งออกที่ได้รับจัดสรรโควตาส่งออกไปยังตลาดที่มีความต้องการสูงได้นำโควตาไปขายให้แก่ผู้ส่งออกที่ไม่มีโควตา แต่เมื่อขออนุญาตส่งออกยังคงขออนุญาตในนามของผู้ส่งออกที่ได้รับโควตา ตลอดจนถึงสัญญาซื้อขายและหลักฐานการชำระเงินก็ทำในนามของผู้ส่งออกที่ได้รับการจัดสรรโควตา ยากแก่การพิสูจน์ว่ามีการซื้อขายโควตาหากปล่อยให้มีการซื้อขายโควตา โดยเปิดประมูลใบอนุญาตส่งออกแล้ว ผู้ผลิตจะมีการเสนอราคาอุปทานแตกต่างกัน ผู้ผลิตที่มีราคาอุปทานต่ำสุดเนื่องจากต้นทุนการผลิตต่ำ ย่อมให้ราคาประมูลสูงสุดสำหรับใบอนุญาตส่งออก ส่วนผู้ผลิตสิ่งทอขนาดเล็กที่ไม่มีประสิทธิภาพในการผลิตจะถูกขจัดออกจากตลาด อาจต้องปิดโรงงาน (ซึ่งรัฐบาลไทยมักไม่ยอมให้เกิดขึ้น) ผู้ผลิตสิ่งทอที่มีต้นทุนการผลิตสูงกว่าก็อาจจะผลิตเพื่อใช้ในประเทศแทน หรือปิดโรงงานแล้วหันไปประกอบอาชีพอื่น หรือใช้ปัจจัยการผลิตนั้นไปผลิตสินค้าอื่น ซึ่งถ้ามีการอนุญาตให้มีการขายโควตาแล้วผู้ผลิตที่ได้รับการจัดสรรโควตาอาจขายโควตาทำให้ผู้ส่งออกรายใหม่ที่มีต้นทุนต่ำเข้ามาและซื้อโควตาจากผู้ผลิตเก่าที่มีต้นทุนสูงกว่า เพื่อผลิต ณ จุดที่ต้นทุนต่ำสุด (Minimum Cost) ทำให้การจัดสรรโควต่าก่อให้เกิดการจัดสรรการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ตามระเบียบของกระทรวงพาณิชย์ให้ความสำคัญต่อวิธีการจัดสรรตามประวัติการส่งออกโดยเฉพาะโควตาหลัก นอกจากนี้ผู้ส่งออกที่ได้โควตาหลักแล้วยังสามารถรับการจัดสรรในโควตากลางกลางได้อีก ในกรณีเช่นนี้ เมื่อบวกกับการไม่อนุญาตให้มีการประมูลสิทธิในใบอนุญาตส่งออก ผู้ที่ได้ประโยชน์อย่างแท้จริงก็คือ ผู้ส่งออกรายเก่าที่มีประวัติการส่งออกค่อนข้างมาก ดังนั้นหากมีผู้ผลิตสิ่งทอรายใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่า แต่ไม่มีสถิติการส่งออกหรือมีเพียงส่วนน้อย เพราะเหตุว่าได้รับการจัดสรรจากโควตากลางกลางเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ผลก็คือ เป็นการทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไม่มีประสิทธิภาพเต็มที่ นอกจากนี้ ยังมีแนวโน้มที่น่าเชื่อว่าจะมีการซื้อขายโควตา

กัน "ได้โต๊ะ" เพราะกฎหมายไม่อนุญาต ดังนั้นในแง่หนึ่งของการจัดสรรโควต้าตามประวัติการส่งออก จึงเป็นเสมือนการกีดกันผู้ผลิตรายใหม่ที่อาจมีประสิทธิภาพมากกว่า (Barriers to Entry)

บทลงโทษ (Penalty Clauses)

สำหรับหลักเกณฑ์การลงโทษนั้น เพื่อให้ผู้ที่ไม่สามารถส่งออกได้ตามระยะเวลาที่กำหนดคืนโควต้าและนำโควต้าที่เรียกคืนนั้นเข้ามาสมทบในโควต้ากองกลาง เพื่อนำไปจัดสรรให้แก่ผู้ผลิตที่สามารถส่งออกได้ทั้งรายเก่าและรายใหม่ต่อไป ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้ประเทศไทยได้ใช้ประโยชน์จากโควต้าอย่างเต็มที่ หากไม่คืนโควต้าในระยะเวลาที่กำหนดและไม่สามารถส่งออกได้ จะต้องถูกลงโทษ โดยการหักคืนโควต้าที่จะนับเป็นประวัติในการคำนวณโควต้าหลัก หรืออีกนัยหนึ่งคือโควต้าหลักของผู้ผลิตนั้นๆ จะถูกหักลดลงตามปริมาณที่จะต้องถูกลงโทษ สำหรับผู้ผลิตรายเก่าเองในการที่จะมาขอสิทธิรับการจัดสรรโควต้ากองกลางจะต้องมีหลักฐานแสดงว่าได้ใช้โควต้าหลักของตนเองไปแล้วส่วนหนึ่ง ส่วนผู้ที่คืนโควต้าภายในกำหนดจะไม่ถูกลงโทษและจะได้รับโควต้าเท่าปริมาณที่ส่งออกได้จริง เพื่อสนับสนุนให้ผู้ส่งออกคืนโควต้าแต่เนิ่นๆ แม้ว่าบทลงโทษจะช่วยกระตุ้นให้ผู้ส่งออกพยายามใช้โควต้าอย่างเต็มประสิทธิภาพ นำมาซึ่งรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศและเป็นการเปิดโอกาสแก่ผู้ผลิตรายเล็กหรือผู้ผลิตรายใหม่มีโอกาสได้รับโควต้ามากขึ้นจากการยึดโควต้าของผู้ที่ถูกลงโทษเข้ากองกลางเพื่อจัดสรรต่อไปเป็นการส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโควต้าสูงสุด (Optimum Utilization)

อย่างไรก็ตาม บทลงโทษอาจทำให้เกิดผลกระทบทางด้านลบแก่ผู้ส่งออก คือ ผู้ส่งออกพยายามที่จะให้อัตราการใช้โควต้าของตนสูงสุด โดยส่งออกในราคาถูกมากหรือบางครั้งอาจยอมขาดทุน เพื่อที่จะไม่ต้องโดนหักประวัติการส่งออกโควต้าหลักลงและหากการสั่งซื้อสินค้าสิ่งทอจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปน้อยกว่าที่ได้รับจัดสรร ก็จะทำให้มีการใช้โควต้าในอัตราที่ต่ำ โดยทั่วไปผู้ส่งออกไม่ต้องการให้ประวัติการส่งออกลดลง อาจหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษโดยการให้โควต้าแก่ผู้อื่น โดยไม่คิดมูลค่าหรืออาจขายโควต้าในราคาที่ต่ำมาก แต่กระนั้นก็ตามภายใต้เศรษฐกิจที่ตกต่ำ ทำให้ผู้ส่งออกประสบปัญหาเดียวกัน คือ ความต้องการสั่งซื้อสินค้าจากต่างประเทศต่ำมาก การขายโควต้าก็เป็นไปได้ยาก บางครั้งอาจทำให้ต้องจ่ายเงินให้ผู้ผลิตรายอื่นในการใช้โควต้าแทนตน เพื่อรักษาประวัติการส่งออกไว้ ซึ่งเป็นการยากแก่การพิสูจน์ของกระทรวงพาณิชย์

สภาพทั่วไปของตลาดเสื้อผ้าสำเร็จรูป

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีบทบาทสำคัญในการสร้างฐานเศรษฐกิจของประเทศให้มั่นคงแข็งแรง รวมทั้งผลักดันการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องตลอดมาและยังเป็นแหล่งรวมรองรับแรงงานขนาดใหญ่ (Labor Intensive) ด้านการผลิต โดยมีการใช้แรงงานสูงมากกว่า 900,000 คน เสื้อผ้าสำเร็จรูปยังคงเป็นสินค้าที่ทำรายได้ให้กับประเทศ สำหรับปี 2540 ทำให้ไทยได้ดุลการค้าสูงถึง 99,301.0 ล้านบาท อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่วนใหญ่มีการลงทุนต่ำทำให้มีโรงงานเป็นจำนวนมาก อีกทั้งมีต้นทุนค่าจ้างแรงงานที่ต่ำจึงเป็นปัจจัยเอื้ออำนวยให้อุตสาหกรรมนี้เติบโตอย่างรวดเร็ว สามารถสนองความต้องการในประเทศได้อย่างเพียงพอ ในขณะที่เดียวกันได้มีการปรับปรุงพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตให้มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของตลาดต่างประเทศ ทำให้เป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกนำมาซึ่งรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศที่สำคัญ นอกจากนี้ยังมีบทบาทที่สำคัญต่อการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เข้ามาเชื่อมโยงและต่อเนื่องให้พัฒนาควบคู่กันไป เช่น อุตสาหกรรมฟอกย้อม ปั่นด้าย ทอผ้า พิมพ์ลาย และอุตสาหกรรมผลิตชิป กระจกม เครื่องประดับ ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้เกิดรายได้และการจ้างงานเพิ่มขึ้น เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติให้มีความมั่นคงมากขึ้น

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศไทยสามารถนำผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าสำเร็จรูปออกสู่ตลาดต่างประเทศได้มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นและถ้าจะพิจารณาถึงขนาดของตลาดโลก (Market Size) ที่ใหญ่มากและส่วนแบ่งการตลาด (Market Share) ของไทยแล้วก็ยังมีศักยภาพที่จะขยายส่วนแบ่งการตลาดออกไปได้อีกมาก อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยยังมีอุปสรรคบางประการที่จะเร่งดำเนินการแก้ไข ซึ่งรัฐบาลและเอกชนจำเป็นต้องประสานความร่วมมือกันแก้ไข พัฒนาสนับสนุนและส่งเสริมในทุกๆ ด้าน เพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวไปสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป

วิธีการผลิต

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปซึ่งเป็นขั้นปลายของอุตสาหกรรมสิ่งทอ มีการขยายตัวมากกว่าอุตสาหกรรมขั้นต้น และขั้นกลางอันได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใย เส้นด้าย ผ้าผืน ฟอกย้อม พิมพ์ และตกแต่งสำเร็จ มีการขยายตัวน้อยมากมีผลให้ผ้าผืนแต่งสำเร็จซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักที่สำคัญของ

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีความจำกัดในการใช้จึงได้มีการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ขั้นตอนการผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. อุตสาหกรรมสิ่งทอขั้นต้น (Upstream) ได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใยใช้เงินลงทุนการผลิตมากและใช้เทคโนโลยีระดับสูง ใช้แรงงานไม่มาก วัตถุดิบสำคัญในการผลิตเส้นใยสังเคราะห์ ได้แก่ สารปิโตรเคมี ต้องนำเข้าจากต่างประเทศเป็นหลัก ผลผลิตจากอุตสาหกรรมนี้นำไปใช้ต่อไปในอุตสาหกรรมขั้นกลาง
2. อุตสาหกรรมขั้นกลาง (Middlestream) ได้แก่ อุตสาหกรรมปั่นด้าย ทอผ้าและถักผ้า ฟอก ย้อม พิมพ์และตกแต่งสำเร็จ สามารถเลือกใช้เงินลงทุนการผลิตและเทคโนโลยีในระดับสูงหรือเน้นการใช้แรงงานการผลิตมากได้ ผลผลิตที่ได้จากอุตสาหกรรมขั้นกลางจะนำไปผลิตในอุตสาหกรรมขั้นปลายต่อไป
3. อุตสาหกรรมขั้นปลาย (Downstream) ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่มห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์อื่นๆ เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากและใช้เงินลงทุนในการผลิตน้อย เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมขั้นต้นและขั้นกลาง

วัตถุดิบที่ผลิตได้ภายในประเทศ นอกจากจะมีปริมาณจำกัดแล้วเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตเป็นเทคโนโลยีระดับต่ำและปานกลางทำให้ผ้าผืนแต่งสำเร็จที่ได้ไม่ว่าจะเป็นเนื้อผ้า ลวดลาย สี สัน ความคงทนมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อนำมาผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปแล้วไม่เป็นที่ดึงดูดของตลาด

วัตถุดิบที่นำเข้าจากต่างประเทศจะมีคุณภาพที่ดี ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตเป็นเทคโนโลยีในระดับสูงเมื่อนำมาผลิตเสื้อผ้าแล้วจะมีความนิยมในตลาดอย่างกว้างขวาง

วัตถุดิบอื่นๆ ได้แก่ ซิป เข็ม กระจุดม เครื่องประดับสำหรับเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้นส่วนใหญ่ใช้วัตถุดิบที่ผลิตได้ในประเทศ ซึ่งมีคุณภาพค่อนข้างดีเป็นที่ยอมรับในตลาดจะมีการนำเข้ามาบ้างตามที่เจ้าของแบบต้องการให้ใช้เท่านั้น

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเครื่องนุ่มห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ได้แก่ ผ้าผืน โดยมีการนำเข้าจากต่างประเทศประมาณร้อยละ 20 ของต้นทุนการผลิตทั้งหมด อีกร้อยละ 80 เป็นผ้าผืนที่ผลิตภายในประเทศ โดยการผลิตเครื่องนุ่มห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

- 1) ผลิตจากผ้าทอ ใช้วัตุดิบผ้าฝ้ายภายในประเทศ ประมาณร้อยละ 80 ใช้ผ้าฝ้ายจากต่างประเทศ ประมาณร้อยละ 20 เนื่องจากคุณภาพดีกว่าภายในประเทศและลูกค้าเป็นคนกำหนด
- 2) ผลิตจากผ้าถัก ใช้วัตุดิบผ้าฝ้ายภายในประเทศ ประมาณร้อยละ 90 ใช้ผ้าฝ้ายจากต่างประเทศ ประมาณร้อยละ 10 เนื่องจากลูกค้ากำหนด

เทคโนโลยี

การผลิตเครื่องนุ่งห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป มีการใช้แรงงานจำนวนมากโดยเฉพาะในขั้นตอนประกอบเย็บเป็นเสื้อผ้า แต่ใช้เงินทุน เทคโนโลยีและพลังงานไม่สูงนัก เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมขั้นต้นและขั้นกลาง ทำให้อุตสาหกรรมนี้มีผู้ผลิตขนาดเล็กจำนวนมาก เนื่องจากมีจักรเย็บผ้าไม่กี่ตัวก็สามารถดำเนินการได้ เครื่องจักรอุปกรณ์หลักที่ใช้ ก็คือ จักรเย็บผ้าและอุปกรณ์ในการตัดผ้า ผู้ผลิตจำนวนมากยังใช้เครื่องจักรหรือเครื่องตัดผ้าแบบเก่าที่ใช้มานาน มีจำนวนน้อยที่ใช้เครื่องจักรที่ทันสมัยควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ช่วยในการออกแบบขยายแบบ ควบคุมการลงแบบและการตัดผ้า การใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย จะช่วยให้สามารถผลิตเสื้อผ้าได้คุณภาพดีขึ้น ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบ ประมาณร้อยละ 50-60 ค่าจ้างแรงงาน ประมาณร้อยละ 15-20 ค่าเสื่อมและอื่นๆ ประมาณร้อยละ 25 วัตถุดิบสำคัญที่ใช้ ได้แก่ ผ้าทอและผ้าถัก ซึ่งมีทั้งผ้าฝ้าย ผ้าใยประดิษฐ์ ผ้าฝ้ายผสมใยประดิษฐ์ นอกจากนี้ยังมีผ้าไหม ผ้าขนสัตว์ และผ้าที่ทำจากใยพืช แต่มีการใช้ไม่มากและวัสดุประกอบอื่นๆ เช่น ด้าย กระดุม ซิป เป็นต้น ผ้าฝ้ายที่ใช้มีทั้งที่ผลิตในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนที่นำเข้าส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายคุณภาพสูงที่ยังไม่มีการผลิตในประเทศหรือเป็นผ้าฝ้ายที่ผู้ซื้อกำหนดและจากการที่ค่าเงินบาทอ่อนตัวลงมาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2540 ทำให้ราคาผ้าฝ้ายทั้งในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ ค่าพลังงาน รวมทั้งดอกเบี้ยเงินกู้ ปรับตัวสูงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตปรับเพิ่มขึ้นตามปัจจัยเหล่านี้

โครงสร้างของตลาด

อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นอุตสาหกรรมที่มีการใช้แรงงานอยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 20 ของต้นทุนการผลิต ประกอบด้วยผู้ผลิตจำนวนมาก มีทั้งโรงงานขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยในปี 2542มีโรงงานทั้งสิ้น 2,666 โรง ลดลงจากปี 2541 ซึ่งมีจำนวน 2,742 โรง ร้อยละ 2.7 เนื่องจากปัญหาผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจนับตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา

ผู้ผลิตเพื่อจำหน่ายทั้งในประเทศและส่งออก และผู้ผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศอย่างเดียว ในจำนวนนี้มีผู้ผลิตและส่งออกที่เป็นร้านค้าขายปลีกและขายส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่สำคัญที่มีส่วนช่วยให้อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยมีการพัฒนาเจริญเติบโตและขยายการผลิตและส่งออกทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างรวดเร็ว คือ

1. ศูนย์บริการส่งออกบีบี

มีลักษณะเป็นร้านค้าขายส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทั้งในประเทศและขายให้ชาวต่างชาติที่เดินทางมาซื้อสินค้าจากไทยด้วยตัวเองและเป็น Outlet โดยเป็นร้านค้าซึ่งจำหน่ายสินค้าให้กับสมาคมอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทย ปัจจุบันการผลิตของศูนย์บริการส่งออกบีบี มีลักษณะการผลิตสินค้าและจำหน่ายสินค้าดังนี้

- 1) มีโรงงานผลิตสินค้าของตนเองและจำหน่ายเอง ซึ่งเป็นสินค้าคุณภาพต่ำ ร้อยละ 10-20 ของโรงงานศูนย์บริการส่งออกบีบีทั้งหมด
- 2) มีโรงงานข้างนอกศูนย์บริการส่งออกบีบีมาเสนอสินค้า โดยให้บีบีเป็นผู้จัดจำหน่าย ร้อยละ 50
- 3) มีโรงงานทั้งผลิตเอง โดยใช้ Brand Name ของตนเองและให้โรงงานข้างนอกผลิตให้เพื่อจำหน่าย ร้อยละ 20-30

ผลผลิตของศูนย์บริการส่งออกบีบี ส่วนหนึ่งขายภายในประเทศทั้งขายปลีกและขายส่งร้อยละ 50 และส่งออกร้อยละ 50 โดยการส่งออกส่วนใหญ่ลูกค้าจะเดินทางมาซื้อสินค้าด้วยตัวเอง ตลาดรองรับที่สำคัญคือ ตะวันออกกลาง แอฟริกา และยุโรปตะวันออก ปัจจุบันการส่งออกโดยใช้ Brand Name ของตัวเองมีแนวโน้มสูงขึ้น

ศักยภาพในการผลิตของศูนย์บริการส่งออกบีบี คือสามารถรับคำสั่งผลิตจากลูกค้าได้ในปริมาณประมาณ 50 โหลต่อแบบและใช้เวลาสั้นในการผลิต ทำให้ผู้ซื้อสามารถสั่งซื้อสินค้าได้หลากหลาย โดยศูนย์มีการจัดทำ Collection และออกแบบสีของสินค้าให้ผู้ซื้อเลือก

2. กลุ่มไบหยก (ศูนย์ขายส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปประตูน้ำ)

มีลักษณะเป็นศูนย์ขายส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูป เช่นเดียวกับศูนย์บริการส่งออกบีบี เริ่มมีการขายส่งตั้งแต่ พ.ศ. 2516 โดยเริ่มแรกเป็นช่างเย็บเสื้อผ้าที่มีฝีมือ รับเย็บตามสั่ง ต่อมาผลิตเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปออกวางจำหน่ายเอง วัตถุดิบผ้าผืนที่ใช้ในการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่วนใหญ่ได้จากตลาดสำเพ็ง นอกจากนี้ยังใช้วัตถุดิบภายในตลาดประตูน้ำ อาทิ โรงงานปัก โรงงานทอผ้า ตราเสื้อ โรงงานฟอกเสื้อ บริษัททำกระดุม และอะไหล่ต่างๆ ปริมาณการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปของศูนย์ขายส่งเสื้อผ้าสำเร็จรูปประตูน้ำ นับเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดของอาเซียนและปริมาณสินค้าที่ผลิตได้มีคุณภาพตั้งแต่ระดับล่างจนถึงคุณภาพสูง โดยขายในประเทศร้อยละ 70 ส่วนใหญ่เป็นระดับล่าง ราคาต่ำและส่งออกร้อยละ 30 โดยเริ่มมีการส่งออกตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา ส่วนใหญ่ขายให้นักท่องเที่ยวต่างประเทศ อาทิ ออสเตรเลีย ตะวันออกกลาง ได้แก่ ลิเบีย เลบานอน ซึ่งมาซื้อและนำติดตัวออกไปสำหรับสินค้าที่ผลิตโดยใช้แบบ Brand Name ของต่างประเทศจะส่งออกไปในประเทศแถบเอเชียและยุโรป

ภาวะตลาดและการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

1. ความต้องการบริโภค การผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย

ในช่วงปี 2531 – 2538 ความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องแต่ในช่วงปี 2536 – 2538 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง ส่วนหนึ่งมาจากผลผลิตที่ผลิตได้ภายในประเทศและอีกส่วนหนึ่งเป็นสินค้านำเข้า โดยมีรายละเอียดดังนี้

เส้นใยประดิษฐ์ ความต้องการใช้เส้นใยประดิษฐ์ส่วนใหญ่ถูกกำหนดโดยการปั่นด้ายและทอผ้าและการผลิตเครื่องนุ่งห่ม โดยช่วงแรกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นค่อนข้างมากถึงร้อยละ 19.4 ต่อปี (ปี 2531 – 2535) เนื่องจากช่วงนี้ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มชั้นกลางและชั้นปลายมีการขยายตัว ส่วนในช่วงปี 2536 – 2538 มีการขยายตัวเฉลี่ยเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 6.5 ต่อปี เนื่องจากอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์เริ่มมีการอิมพอร์ต

เส้นด้าย ความต้องการใช้เส้นด้ายในประเทศมีการขยายตัวตามการทอผ้าและการตัดเย็บเครื่องนุ่งห่ม ในช่วงปี 2531 – 2535 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15.4 ต่อปี แต่ในช่วงหลังปี 2535 เริ่มมีการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.39 ต่อปี ตามภาวะอุตสาหกรรมทอผ้าที่เริ่มถดถอย

ผ้าฝืน ผ้าฝืนจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ ผ้าทอและผ้าถัก โดยความต้องการผ้าทอในช่วง 8 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 13.5 ต่อปี ส่วนความต้องการผ้าถักมีอัตราการขยายตัวต่ำกว่าเล็กน้อย ซึ่งการผลิตผ้าฝืนเป็นการผลิตเพื่อใช้ในประเทศเกือบทั้งหมดแต่ในระยะหลังเริ่มมีการผลิตผ้าถักเพื่อส่งออกมากขึ้น

เครื่องนุ่งห่ม ในช่วงปี 2531 - 2538 ความต้องการใช้เครื่องนุ่งห่มในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10.7 ต่อปี โดยเป็นการบริโภคในเครื่องนุ่งห่มที่ทำจากผ้าถักต่อผ้าทอในสัดส่วนร้อยละ 40 ต่อ 60 แต่ในปี 2536 เป็นต้นมา ความต้องการใช้เครื่องนุ่งห่มมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง

2. การนำเข้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทย

ในช่วงปี 2535 - 2539 มูลค่าการนำเข้าขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.4 ต่อปี โดยผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าการนำเข้ามากที่สุด คือ สิ่งทอ โดยเฉพาะผ้าฝืนและเส้นด้าย ส่วนผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มที่มีมูลค่าการนำเข้ามากที่สุด คือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป จะเห็นได้ว่า การนำเข้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปมีอัตราการขยายตัวที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์อื่นๆ รองมาคือ การนำเข้าเส้นด้ายและผ้าฝืน ส่วนการนำเข้าเส้นใยประดิษฐ์เริ่มมีการชะลอตัวลง

3. การส่งออกสิ่งทอ

ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นเส้นด้ายที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมากปีละกว่า 150,000 ล้านบาท ในปี 2535 - 2539 เส้นด้ายมีการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกมากที่สุดร้อยละ 21 ต่อปี รองมา คือ เส้นใยประดิษฐ์ ขยายตัวร้อยละ 19.9 ต่อปี ส่วนเครื่องนุ่งห่มเริ่มมีการชะลอตัวโดยมูลค่าการส่งออกขยายตัวลดลงร้อยละ 1.5 ต่อปี โดยเฉพาะเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.1 ต่อปี เครื่องนุ่งห่มมีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดกว่าร้อยละ 61 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวม โดยเป็นการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปมากที่สุดกว่าร้อยละ 57 ส่วนในกลุ่มสิ่งทอนั้น ผ้าฝืนเป็นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดร้อยละ 10.6 ของมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวม รองลงมา คือ เส้นด้ายและเส้นใยประดิษฐ์

ตารางที่ 4.1 เปรียบเทียบโควต้าของประเทศไทยและจีนปี 2538-2545

ปี	ประเทศไทย (% ของโควต้า)					ประเทศจีน (% ของโควต้า)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2538	70.3	80.2	84.7	76.6	68.5	99.3	99.6	99.6	99.3	98.9
2539	59.0	83.8	59.6	67.2	60.4	99.5	99.9	99.7	99.7	99.6
2540	50.5	102.8	55.7	60.4	69.4	99.8	99.8	99.9	99.7	99.8
2541	56.8	86.0	70.0	54.8	70.1	99.3	99.3	99.5	98.6	99.6
2542	63.5	113.1	102.0	55.1	59.7	99.9	99.9	99.9	99.8	99.8
2543	68.2	108.7	108.1	48.7	66.3	99.4	99.6	99.6	99.5	99.4
2544	64.6	91.2	101.1	50.4	53.2	99.5	99.6	99.4	99.4	99.5
2545	60.7	97.0	117.5	42.7	63.5	98.9	98.6	98.4	97.0	98.7

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

จากตารางข้างบน คือ ข้อมูลตัวเลขทางสถิติของปริมาณโควต้าที่ประเทศไทยกับประเทศจีนได้ส่งออกจริง จะเห็นการเปรียบเทียบปริมาณการส่งออก (ภาคผนวกตารางที่ 8) และปริมาณโควต้าที่ประเทศไทยและประเทศจีนได้รับจากการกำหนดการนำเข้าของสหภาพยุโรป ได้แก่ เสื้อยืดบุรุษ เสื้อกันหนาว กางเกง เสื้อสตรี เสื้อบุรุษ ตั้งแต่ปี 2538 – 2545 ซึ่งพบว่าปริมาณการส่งออกของประเทศไทยจำนวนเพิ่มขึ้นและปริมาณโควตาก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันแต่ว่าประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกในบางปีที่ไม่เต็มจำนวนและในบางปีก็มีการส่งออกเกินโควต้าที่ทางสหภาพยุโรปกำหนดไว้ ส่วนโควต้าที่ประเทศจีนได้รับมีปริมาณที่มากกว่าประเทศไทยและยังมีการส่งออกที่เกินจำนวนโควต้า อาจจะเป็นไปได้ว่าต้นทุนค่าจ้างแรงงานที่ต่ำประเทศไทย จึงทำให้ประเทศจีนเป็นคู่แข่งที่สำคัญสำหรับประเทศไทย

สรุป จะเห็นได้ว่าจากตารางข้างบนจะพบว่าไทยมีปริมาณการส่งออกเสื้อกันหนาวสูงกว่าประเทศจีน ซึ่งการส่งออกจะเพิ่มขึ้นและยังมีการส่งเกินโควต้าในบางปีเท่านั้นและประเทศไทยยังมีการส่งออกน้อยกว่าประเทศจีน คือ เสื้อยืดบุรุษ กางเกง เสื้อสตรี และเสื้อบุรุษ เพราะปริมาณการส่งออกและปริมาณโควต้าของประเทศไทยอยู่ภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกของประเทศไทยกับประเทศจีน

หน่วยล้านชิ้น

ปี	ประเทศไทย					ประเทศจีน				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
2538	19.918	16.031	6.103	5.160	2.897	72.973	25.593	24.488	11.995	15.649
2539	17.693	17.713	4.541	4.791	2.658	54.989	21.810	24.133	11.484	17.497
2540	16.014	22.991	4.488	4.558	3.176	72.910	23.039	25.533	11.802	16.915
2541	19.329	20.625	6.109	4.438	3.367	78.655	25.862	26.019	12.310	17.212
2542	23.179	29.107	9.458	4.782	3.016	75.075	25.002	25.917	11.877	15.053
2543	26.675	29.990	10.752	4.534	3.518	73.712	25.341	27.994	13.353	16.928
2544	27.119	27.005	10.786	3.754	2.967	79.038	25.031	25.354	12.149	17.597
2545	28.887	32.150	13.096	5.027	4.021	81.869	25.316	27.325	12.707	18.230

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

หมายเหตุ : 1 = เสื้อยืดบุรุษ 2 = เสื้อกันหนาว 3 = กางเกง 4 = เสื้อสตรี

5 = เสื้อบุรุษ

จากตารางการเปรียบเทียบปริมาณการส่งออกของประเทศไทยกับประเทศจีนนั้น พบว่า ปริมาณการส่งออกเสื้อยืดบุรุษ เสื้อกันหนาว กางเกง เสื้อสตรี และเสื้อบุรุษของประเทศไทย มีอัตราการส่งออกที่ลดลงในช่วงปี 2539 และ 2540 อันเนื่องมาจากสถานการณ์เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของทวีปเอเชีย และส่งผลกระทบต่อประเทศไทย และมีผลทำให้ปริมาณการส่งออกของประเทศไทยลดลง แต่หลังจากนั้นในปี 2541 จนถึง 2545 ประเทศไทยก็มีอัตราการส่งออกที่เพิ่มขึ้นตามลำดับ ในขณะที่ประเทศจีน มีอัตราการส่งออกเพิ่มขึ้นเช่นกันโดยมีอัตราการส่งออกลดลงในปี 2539 เท่านั้น ซึ่งจากปริมาณการส่งออกสินค้าทั้งหมดจะเห็นได้ว่าประเทศจีนมีปริมาณการส่งออกที่สูงกว่าประเทศไทยเกือบทุกชนิด ยกเว้นเพียงเสื้อกันหนาวเท่านั้นที่ประเทศไทยมีปริมาณการส่งออกมากกว่าประเทศจีนในช่วง 4 ปีหลังจากที่ผ่านมา คือ ตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปี 2545

เหตุที่ประเทศจีนมีแนวโน้มปริมาณการส่งออกที่เพิ่มมากกว่าประเทศไทยนั้น เป็นผลมาจากต้นทุนการผลิตสินค้าภายในของประเทศจีนมีต้นทุนที่ต่ำกว่าประเทศไทย โดยเฉพาะต้นทุนค่าแรงงาน ซึ่งเป็นสาเหตุให้ประเทศจีนมีศักยภาพในการแข่งขันทางด้านราคามากกว่าประเทศไทย จึงทำให้ประเทศจีนมีปริมาณการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่มากกว่าประเทศไทย

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์สมการอุปสงค์ส่งออก

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาผลกระทบของระบบโควตาในการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของ ไทยเป็นการคำนวณจากสมการโดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระซึ่งจะแสดงให้เห็นทิศทางของผลกระทบของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามว่าสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้หรือไม่

แบบจำลองสมการอุปสงค์การส่งออกของผลกระทบระบบโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยที่แสดงในรูปของ Log-linear กำหนดไว้ดังนี้

$$\ln Q_{ti} = \ln a_0 + a_1 \ln (P_{ti}) + a_2 \ln (Quota) + a_3 \ln (GPP) + a_4 \ln (P_{ti}^{\text{จีน}})$$

โดยที่ $\ln Q_{ti}$ = ปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปหมวดที่ i ที่ไทยส่งไปสหภาพยุโรป (พันชิ้น)

$\ln P_{ti}$ = ระดับราคาเฉลี่ยเสื้อผ้าสำเร็จรูปหมวดที่ i ที่ไทยส่งไปสหภาพยุโรป (หน่วยเป็น US\$/พันชิ้น)

$\ln Quota$ = ปริมาณโควตาการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป (พันชิ้น)

$\ln GPP$ = รายได้ประชาชาติต่อหัวของสหภาพยุโรป(US\$/คน/ปี)

$\ln P_{ti}^{\text{จีน}}$ = ระดับราคาเฉลี่ยเสื้อผ้าสำเร็จรูปหมวดที่ i ที่จีนส่งไปสหภาพยุโรป (หน่วยเป็น US\$/พันชิ้น)

i = หมวดสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป โดยที่ i = 1, 2, 3, 4, 5

- 1 = เสื้อยืดบุรุษ
- 2 = เสื้อกันหนาว
- 3 = กางเกง
- 4 = เสื้อสตรี
- 5 = เสื้อบุรุษ

ตารางที่ 5.1
แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของเลี้ยงโคขุน

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	9.459	14.833	0.638	0.569
LNP	-0.181	0.109	-1.659 ^{ns}	0.196
LNQuota	0.251	0.801	0.313 ^{ns}	0.775
LNGPP	-0.009294	0.583	-0.159 ^{ns}	0.883
LNPเงิน	-0.006871	0.251	-0.274 ^{ns}	0.802

R Square 0.891 Durbin – Watson 2.694
Adjusted R Square 0.746

หมายเหตุ : ns ไม่มีนัยสำคัญ

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5.1 พบว่า สมการอุปสงค์เลี้ยงโคขุนมีค่า R^2 ที่ค่าทางสถิติ ณ ระดับ 89.1% และค่า Adj. R-square มีค่าเท่ากับ 0.746 จากการตรวจสอบค่าสถิติ t-stat ได้ค่าทางสถิติดังนี้ -1.659, 0.313, -0.159, -0.274 ตามลำดับ และค่า D.W เท่ากับ 2.694 หมายความว่าสมการนี้บอกไม่ได้ว่ามีปัญหา Auto-correlation เกิดขึ้นหรือไม่ สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปร P, Quota เป็นไปตามสมมติฐานยกเว้น รายได้และราคาสินค้าของเงิน ที่มีเครื่องหมายเป็นลบไม่เป็นไปตามสมมติฐานและไม่มีตัวแปรใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของเสื้อยืดบุรุษ โดยการใช้วิธี Stepwise

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	11.013	0.168	65.602	0.000
LNP	-0.255	0.041	-6.176**	0.001

R Square 0.864 Durbin – Watson 3.086
Adjusted R Square 0.741

หมายเหตุ : ** มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 99

จากผลการวิเคราะห์โดย Stepwise แสดงให้เห็นว่าตัวแปรได้ถูกตัดออกไปมี โควต้า รายได้และราคาจีน ดังนั้นโควต้าจึงไม่มีผลต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

ความสัมพันธ์ระหว่าง ราคาและปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 มีค่าเป็นลบและมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ -0.255 อุปสงค์ที่มีซึ่งแสดงถึงความยืดหยุ่นที่ต่ำต่อราคาหมายความว่า เมื่อระดับราคาเสื้อยืดบุรุษเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อยืดบุรุษไปยังสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ 0.255

ตารางที่ 5.2
แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของเสื้อกันหนาว

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	-14.968	14.227	-1.052	0.370
LNP	0.009090	0.133	0.686 ^{ns}	0.542
LNQuota	2.165	0.768	2.819 [*]	0.067
LNGPP	0.354	0.617	0.573 ^{ns}	0.607
LNจีน	-0.207	0.173	-1.195 ^{ns}	0.318

R Square 0.927 Durbin – Watson 2.851
Adjusted R Square 0.830

หมายเหตุ : * มีระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 90
ns ไม่มีนัยสำคัญ

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5.2 พบว่า สมการอุปสงค์เสื้อกันหนาวมีค่า R^2 ที่ค่าทางสถิติ ณ ระดับ 92.7% และค่า Adj. R-square มีค่าเท่ากับ 0.830 จากการตรวจสอบค่าสถิติ t-stat ได้ค่าทางสถิติดังนี้ -1.052, 0.686, 2.819, -1.195 ตามลำดับ และค่า D.W เท่ากับ 2.851 หมายความว่าสมการนี้บอกไม่ได้ว่ามีปัญหา Auto-correlation เกิดขึ้นหรือไม่ สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Quota, รายได้ เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้น P ที่มีเครื่องหมายเป็นบวกไม่ เป็นไปตามสมมติฐานและ P, รายได้, ราคาจีนไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของเนื้อก้นหนาว โดยการใช้วิธี Stepwise

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	-4.033	2.671	-1.510	0.182
LNQUOTA	1.393	0.264	5.283**	0.002

R Square 0.823 Durbin – Watson 2.250

Adjusted R Square 0.794

หมายเหตุ : ** มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 99

จากผลการวิเคราะห์โดย Stepwise แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่ถูกตัดออกไปมี ราคาของสินค้าไทย,รายได้และราคาจีนดังนั้นโควต้าเนื้อก้นหนาวจะมีผลต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

ความสัมพันธ์ระหว่าง Quota กับปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ 1.393 หมายความว่า เมื่อQuotaของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเนื้อก้นหนาวของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.393 ดังนั้นโควต้าจะเป็นปัจจัยสนับสนุนให้การส่งออกเนื้อก้นหนาวขยายตัวมากขึ้น

ตารางที่ 5.3
แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของกางเกง

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	7.055	15.202	0.464	0.667
LNGPP	-0.588	0.875	-0.672 ^{ns}	0.538
LNP	0.292	0.221	1.323 ^{ns}	0.256
LNQuota	0.802	0.701	1.143 ^{ns}	0.317

R Square 0.760 Durbin – Watson 1.380
Adjusted R Square 0.680

หมายเหตุ : ns ไม่มีนัยสำคัญ

จากการวิเคราะห์สมการอุปสงค์ของการส่งออกกางเกงได้คัด P-Value ออกเพราะว่าข้อมูลไม่สมบูรณ์

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5.3 พบว่า สมการอุปสงค์กางเกงมีค่า R² ที่ค่าทางสถิติ ณ ระดับ 76% และค่า Adj. R-square มีค่าเท่ากับ 0.680 จากการตรวจสอบค่าสถิติ t-stat ได้ค่าทางสถิติดังนี้ 0.464, -0.672, 1.323, 1.143 ตามลำดับ และค่า D.W เท่ากับ 1.380 สมการนี้บอกไม่ได้ว่ามีปัญหา Auto-correlation เกิดขึ้นหรือไม่ สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปร P, Quota เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นรายได้ที่มีเครื่องหมายลบซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐาน และไม่มีตัวแปรใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของกางเกง โดยการใช้วิธี Stepwise

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	-9.078	3.529	-2.573	0.062
LNQUOTA	1.986	0.386	5.140**	0.007

R Square 0.869 Durbin – Watson
2.326
Adjusted R Square 0.736

หมายเหตุ : ** มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 99

จากผลการวิเคราะห์โดย Stepwise แสดงให้เห็นว่าตัวแปรได้ถูกตัดออกไปมี P, รายได้ และราคาจีน ดังนั้นโควต้ากางเกงจะมีผลต่อการส่งออกของไทยไปสหภาพยุโรป

ความสัมพันธ์ระหว่าง Quota กับปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 และมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ 1.986 หมายความว่า เมื่อ Quota ของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกกางเกงของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.986 ซึ่งแสดงว่าโควต้าเป็นตัวเปิดตลาดให้กับกางเกงของไทย

ตารางที่ 5.4
แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของเสื้อสตรี

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	5.397	8.235	0.655	0.559
LNP	-0.132	0.071	-1.865*	0.159
LNQuota	0.388	0.539	-0.721 ^{ns}	0.523
LNGPP	0.008121	0.355	-0.229 ^{ns}	0.834
LNPจีน	-0.104	0.051	-2.067*	0.131

R Square 0.715 Durbin – Watson 2.163
Adjusted R Square 0.635

หมายเหตุ : * มีค่ามีความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 85
ns ไม่มีนัยสำคัญ

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5.4 พบว่า อุปสงค์การส่งออกเสื้อสตรี มีค่า R^2 ที่ค่าทางสถิติ ณ ระดับ 71.5% และค่า Adj. R-square มีค่าเท่ากับ 0.635 จากการตรวจสอบค่าสถิติ t-stat ได้ค่าทางสถิติดัง 0.655, -1.865, 0.721, 0.229, -2.067 ตามลำดับ และค่า D.W เท่ากับ 2.163 หมายความว่าสมการนี้บอกไม่ได้ว่ามีปัญหา Auto-correlation เกิดขึ้นหรือไม่ สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปร P, Quota, รายได้ เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้นราคาเงินที่มีเครื่องหมายลบซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานและมีค่าต่ำกว่ารายได้นั้นที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ความสัมพันธ์ระหว่าง ราคาและปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 85 มีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ -0.132 หมายความว่า เมื่อระดับราคาสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อสตรีไปยังสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ -0.132

ความสัมพันธ์ระหว่าง P จีนกับปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 85 มีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ -0.104 หมายความว่า เมื่อราคาเสื้อสตรีที่จีนส่งไปยังสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อสตรีของไทยไปสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.104 ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีปัญหาของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ตารางที่ 5.5
แสดงผลจากการศึกษาปริมาณการส่งออกของเลื้อนบุษ

VARIABLE	Unstandardized Coefficients		T	SIG
	B	STD.ERRO		
Constant	-39.385	10.185	-3.867	0.031
LNP	-0.009919	0.038	-2.638	0.078
LNQuota	4.485	0.916	4.894	0.016
LNGPP	1.178	0.312	3.769	0.033
LNPจีน	-0.397	0.105	-3.771	0.033

R Square 0.932 Durbin – Watson 1.992
Adjusted R Square 0.842

หมายเหตุ : * มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 90
** มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 99

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 5.5 พบว่า สมการอุปสงค์เลื้อนบุษ มีค่า R^2 ที่ค่าทางสถิติ ณ ระดับ 93.2% และค่า Adj. R-square มีค่าเท่ากับ 0.842 จากการตรวจสอบค่าสถิติ t-stat ได้ค่าทางสถิติดังนี้ -3.867, -2.638, 4.894, 3.769, -3.771 ตามลำดับ และค่า D.W เท่ากับ 1.992 หมายความว่าสมการนี้บอกไม่เกิดปัญหา Auto-correlation เกิดขึ้นหรือไม่ สำหรับเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของตัวแปร P, Quota, รายได้ เป็นไปตามสมมติฐาน ยกเว้น Pจีน ที่มีเครื่องหมายเป็นลบซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน และตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลกระทบของตัวแปรต่างๆ สามารถอธิบายได้ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่าง ราคาและปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 90 และมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ -0.009919 หมายความว่า เมื่อระดับราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเลื้อนบุษไปยังสหภาพยุโรปลดลงร้อยละ 0.009919

ความสัมพันธ์ระหว่าง Quota กับปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 99 และมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ 4.485 หมายความว่า เมื่อ Quota ของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อนुरुชของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.485

ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้กับปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 90 และมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ 1.178 หมายความว่า เมื่อรายได้ประชาชาติต่อบุคคลของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อนुरुชที่ไทยส่งไปยังสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.178

ความสัมพันธ์ระหว่าง Pจีนกับปริมาณการส่งออก ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับความเชื่อมั่นมากกว่าร้อยละ 90 และมีค่าความยืดหยุ่นคำนวณได้เท่ากับ -0.397 หมายความว่า เมื่อราคาเสื้อนुरुชที่จีนส่งไปยังสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อนुरुชของไทยไปสหภาพยุโรปเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามร้อยละ 0.397 ซึ่งเป็นไปในลักษณะตรงกันข้ามกับข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

จากการที่ได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป ทำให้ได้ทราบถึงปัญหาเกี่ยวกับการส่งออก ซึ่งเกิดจากปัญหาในเรื่องของการจัดสรรโควต้าให้แก่ผู้ประกอบการรายต่างๆ นั้นมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ อีกทั้งภาวะแข่งขันมีสูงโดยเฉพาะในการแข่งขันในเรื่องของราคาสินค้า ในขณะที่ปริมาณความต้องการสินค้ามีปริมาณเพิ่มขึ้นไม่มากเท่าที่ควร การถูกลอกเลียนแบบสินค้าจากประเทศคู่แข่ง เทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพไม่เท่าที่ควรและส่วนมากยังเป็นเทคโนโลยีที่ไม่ทันสมัยรวมไปถึงต้นทุนค่าแรงงานก็มีอัตราเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นต้นเหตุที่ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นด้วยทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นกว่าคู่แข่งในต่างประเทศ

ส่วนประเทศที่ทำการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่ถือได้ว่าคู่แข่งที่สำคัญของผู้ประกอบการในประเทศไทย คือ ประเทศจีน , อินเดีย , บังคลาเทศ , ตุรกี เนื่องจากประเทศดังกล่าวมีศักยภาพในการผลิตค่อนข้างสูงโดยเฉพาะมีปริมาณแรงงานที่มีจำนวนมากและมีต้นทุนค่าแรงงานที่ต่ำกว่าของผู้ประกอบการในประเทศไทยนอกจากนี้ในอนาคตประเทศเวียดนามยังเป็นอีกประเทศหนึ่งที่จะก้าวเข้ามาเป็นคู่แข่งที่สำคัญ

ในเรื่องของโควต้าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้น ส่งผลดีให้กับผู้ประกอบการ คือ ทำให้ลูกค้ามีการสั่งซื้อสินค้าเพิ่มมากขึ้นและทำให้ยอดขายของบริษัทเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการที่มีโควตานั้นจะทำให้ลูกค้ามีต้นทุนการนำเข้าสินค้าที่ต่ำโดยเฉพาะในด้านของภาษีนำเข้านั่นเองส่วนผลเสียของการโควตาก็คือการที่ภาครัฐมีการจัดสรรจำนวนโควต้าให้แก่ผู้ประกอบการรายต่างๆ ไม่เพียงพอต่อความต้องการและยังทำให้ผู้ประกอบการต้องประสบปัญหายุ่งยากในเรื่องการทำเอกสารส่งออก รวมถึงทำให้เกิดค่าใช้จ่ายอื่นที่ไม่จำเป็นนอกจากนี้ยังเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้ประกอบการทั้งหลายไม่ให้ความสนใจในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการผลิตสินค้าของตนเองให้ดีขึ้น

ระบบโควตานั้นมีความสำคัญต่อบริษัทของผู้ประกอบการค่อนข้างมากแต่ในขณะเดียวกันก็ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการทั้งหลายมากด้วยเช่นกันเนื่องจากถ้ามีปริมาณการสั่งซื้อจากลูกค้าเข้ามามาก แต่โควต้าที่มีอยู่ของผู้ประกอบการไม่เพียงพอหรือไม่ตรงตามความต้องการของลูกค้าก็จะส่งผลให้บริษัทต้องสูญเสียโอกาสในการขายสินค้า

การได้รับโควตาการส่งออกมากหรือน้อยนั้นจะไม่ค่อยส่งผลกระทบต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปมากเท่าไรนัก แต่จะส่งผลกระทบในเรื่องของการรับคำสั่งซื้อจากลูกค้าเพราะบริษัทที่ได้รับโควตาการส่งออกมากจะได้เปรียบในเรื่องของการได้รับคำสั่งซื้อจากลูกค้ามากกว่าบริษัทที่ได้รับการจัดสรรโควตาการส่งออกน้อย

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ที่ทำการสัมภาษณ์นั้นเห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องของการที่จะมีการยกเลิกระบบโควตาเพราะเนื่องจากที่ผ่านมาผู้ประกอบการไม่ได้รับการจัดสรรโควตาการส่งออกจากภาครัฐการอย่างเพียงพอซึ่งการยกเลิกระบบโควตาส่งออกดังกล่าวจะทำให้เกิดความยุติธรรมในการแข่งขันเนื่องจากทุกบริษัทจะไม่มีบริษัทใดมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบในเรื่องของการมีโควตามากหรือน้อยอีกต่อไปอีกทั้งยังเป็นการทำให้ผู้ประกอบการรายต่างๆหันมาให้ความสำคัญในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการผลิตของตนเพื่อให้สามารถผลิตสินค้าได้อย่างมีคุณภาพและตรงตามความต้องการของลูกค้าและทำให้เกิดการประหยัดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

ในส่วนของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการหลังจากมีการยกเลิกระบบโควตาผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่า คงจะได้รับผลกระทบในเรื่องของปริมาณการสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้าที่จะลดลง แต่คงจะเป็นเพียงในช่วงแรกๆ เท่านั้น ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้วางแผนที่จะรับมือผลกระทบดังกล่าว โดยการทำการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าให้ดีขึ้นเพื่อทำให้สินค้าของผู้ประกอบการมีมาตรฐานและมีคุณภาพที่ดีซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถที่จะสร้างจุดแข็งและข้อได้เปรียบให้เกิดขึ้นเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งที่สำคัญและการยกเลิกระบบโควตานี้ ผู้ประกอบการยังให้ความเห็นว่าจะทำให้ประเทศคู่แข่งที่สำคัญต่างๆของประเทศไทยเกิดความได้เปรียบในเรื่องของราคาจำหน่ายเนื่องจากประเทศเหล่านั้นมีต้นทุนการผลิตสินค้าที่ต่ำกว่าผู้ประกอบการในประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของต้นทุนค่าแรงงาน

สุดท้ายผู้ประกอบการยังให้ความเห็นว่าภาครัฐบาลควรที่จะเข้ามาที่บทบาทและให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนในด้านต่าง เช่น การให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการและชี้ให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นแก่ผู้ประกอบการหลังจากที่มีการยกเลิกระบบโควตาส่งออกและผู้ประกอบการรายนั้นๆ ยังไม่ได้มีการวางแผนเพื่อที่จะรับมือกับการยกเลิกระบบโควตาอีกทั้งให้ความรู้และให้คำปรึกษาในเรื่องของการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตให้ทันสมัยมากขึ้น รวมไปถึงการประสานกับภาคเอกชนในเรื่องของการแสวงหาตลาดแหล่งใหม่ ๆ ให้กับผู้ประกอบการ เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณความต้องการสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปอีกทางหนึ่งด้วย

สรุป

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงประเด็นปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับสินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป ซึ่งสามารถแยกประเด็นปัญหาต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาในการส่งออก

- การจัดส่งสินค้าส่งออกให้แก่ผู้ประกอบการไม่เพียงพอต่อความต้องการ
- ภาวะการแข่งขันสูง โดยเฉพาะการแข่งขันทางด้านราคา
- ปริมาณความต้องการสินค้ามีอัตราเพิ่มขึ้นไม่มากเท่าที่ควร
- ต้นทุนค่าแรงงานภายในประเทศสูง เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง
- เทคโนโลยีการผลิตไม่มีประสิทธิภาพ

2. ผลกระทบของระบบโควต้า ที่มีต่อผู้ประกอบการ

- เมื่อไม่ได้รับการจัดส่งโควต้าอย่างเพียงพอ จะทำให้ผู้ประกอบการต้องสูญเสียโอกาสในการขายสินค้า
- หรือการได้รับการจัดสรรโควต้าไม่ตรงตามความต้องการ ก็จะทำให้ผู้ประกอบการต้องสูญเสียโอกาสในการขายสินค้าด้วยเช่นกัน

3. ผลกระทบของการยกเลิกระบบโควต้า ที่มีต่อผู้ประกอบการ

- ปริมาณการสั่งซื้อสินค้าจากลูกค้าคงจะลดลงในช่วงแรกของการยกเลิกระบบโควต้า
- ผู้ประกอบการทั้งหลายจะเริ่มหันมาให้ความสนใจต่อการพัฒนากระบวนการผลิตมากขึ้น เพื่อสร้างจุดแข็งและข้อได้เปรียบให้เกิดขึ้นแก่บริษัท

4. แนวทางในการปรับตัวของอุตสาหกรรม

- ภาครัฐควรจะเข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจถึงผลกระทบของการยกเลิกระบบโควต้าส่งออกที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ประกอบการ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการทั้งหลายได้ทำการวางแผนล่วงหน้าก่อนที่จะถึงเวลาการยกเลิก
- ภาครัฐควรที่จะเข้ามาให้ความรู้ หรือให้ความช่วยเหลือในเรื่องของการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพของสินค้า

- ผู้ประกอบการเองควรที่จะมีการตื่นตัว และดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของสินค้าให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพที่ดี
- ผู้ประกอบการเองควรที่จะมีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตสินค้าให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดการลดต้นทุนการผลิตสินค้า ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการสามารถมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำและทำให้สามารถแข่งขันทางด้านราคากับคู่แข่งจากประเทศต่าง ๆ ได้

รายชื่อผู้ประกอบการที่ให้ทำการสัมภาษณ์

1. บริษัท แกรนด์ เมโทร แพชั่น การ์เมนต์ จำกัด
29/8 หมู่ 3 ถนนพระราม 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ
2. บริษัท วาไทยอุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน)
25/17 หมู่ 4 ซอยสาทกลแลนด์ ถนนแจ้งวัฒนะ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี
3. บริษัท เครื่องนุ่งห่มสำเร็จรูป จำกัด
159 ถนนศรีนครินทร์ แขวงห้วยหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเป็นอย่างมากทั้งในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลผลิต การจ้างงานและรายได้จากการส่งออกโดยเฉพาะในด้านรายได้จากการส่งออกนั้น อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยได้มีการพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปทำให้ในปี 2517 เสื้อผ้าสำเร็จรูปกลายเป็นสินค้าส่งออกที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยสูงติด 1 ใน 10 ของสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ ก่อนที่ประเทศไทยจะสมัครเข้าเป็นภาคี MFA เพื่อจำกัดการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปโดยสมัครใจในปี 2519

การสมัครเข้าเป็นภาคีของไทยนั้น เกิดขึ้นหลังจากไทยได้ทำข้อตกลงทวิภาคีในการจำกัดปริมาณการส่งออกสินค้าสิ่งทอตั้งแต่ปี 2517 การสมัครเข้าเป็นภาคีจึงทำให้ประเทศไทยมีสิทธิในการเจรจาเงื่อนไขต่างๆ ในข้อตกลง MFA ได้ซึ่งในช่วงแรกของการสมัครเข้าเป็นภาคีนั้นไทยได้รับโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่แน่นอนในแต่ละปี ผู้ผลิตและการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยจึงสามารถแทรกตัวเข้าแข่งขันกับประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ซึ่งเป็นผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปรายใหญ่ของโลกได้ อย่างไรก็ตามเมื่อไทยได้เปรียบในการแข่งขันก็ทำให้ไทยไม่สามารถขยายการส่งออกในอัตราที่สูงได้ เนื่องจากมีโควตาเป็นตัวจำกัดการเพิ่มปริมาณการผลิตและปริมาณการส่งออก อีกทั้งอัตราการขยายตัวของปริมาณโควตาที่ต่ำประกอบกับวิธีการจัดสรรโควตาการส่งออกของประเทศผู้นำเข้าจะใช้ฐานมาจากประวัติการส่งออกเดิม นอกจากนี้จากระบบการจัดสรรโควตาเสื้อผ้าสำเร็จรูปแก่ผู้ส่งออกภายในประเทศยังก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมเนื่องจากไม่เป็นไปตามกลไกราคาของตลาดก่อให้เกิดการบิดเบือนทางการค้าและการใช้ทรัพยากรในประเทศการจัดสรรมีแนวโน้มก่อให้เกิดการผูกขาดตลาดการค้าได้เนื่องจากโควตาหลักจะจัดสรรโดยใช้ประวัติการส่งออกเดิม ส่วนโควตาที่เหลือโดยเฉพาะโควตากลางจะจัดสรรโดยวิธีการหารเฉลี่ยซึ่งภายใต้การจัดสรรโควตาของรัฐบาลค่อนข้างจะไม่โปร่งใส ซึ่งในกรณีของประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตและการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปช้ากว่าประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ทำให้ไทยได้รับโควตาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปในสัดส่วนที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบ

เทียบกับประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมใหม่ ทำให้ผู้ผลิตและส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยหันไปขยายการส่งออกในตลาดในซีกดลกอื่นๆ โดยเฉพาะสหภาพยุโรป ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจำกัดปริมาณการส่งออกโดยสมัครใจเริ่มมีผลจำกัดปริมาณการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย โดยทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกเสื้อผ้าของไทยไม่สามารถขยายกำลังการผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อยืดบุรุษพบว่าราคาและปริมาณการส่งออกเมื่อระดับราคาสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อยืดบุรุษไปยังสหภาพยุโรปลดลง ส่วนโควตากับปริมาณการส่งออกเมื่อโควตาของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อยืดบุรุษของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นและรายได้เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นด้วย และไม่มีตัวแปรใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อกันหนาวพบว่าโควตากับปริมาณการเมื่อโควตาของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อกันหนาวของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ส่วนรายได้กับปริมาณการส่งออกเมื่อรายได้ของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อกันหนาวที่ไทยส่งไปยังสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น และตัวแปรที่มีนัยสำคัญคือ โควตา ยกเว้น ราคา, รายได้และราคาจีน ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาการส่งออกกางเกงพบว่าราคาและปริมาณการส่งออกเมื่อระดับราคากางเกงเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกกางเกงไปยังสหภาพยุโรปเกิดการลดลงส่วนโควตากับปริมาณการส่งออกเมื่อโควตาเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันและไม่มีตัวแปรใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อสตรีพบว่าราคาและปริมาณการส่งออกเมื่อระดับราคาสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อสตรีไปยังสหภาพยุโรปลดลง และโควตากับปริมาณการส่งออกเมื่อโควตาของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อสตรีของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น และไม่มีตัวแปรใดที่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาการส่งออกเสื้อบุรุษพบว่าราคาและปริมาณการส่งออกเมื่อระดับราคาสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อบุรุษไปยังสหภาพยุโรปลดลง และโควตากับปริมาณการส่งออก เมื่อโควตาของสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณการส่งออกเสื้อบุรุษของไทยไปสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น และตัวแปรทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาพบว่า เสื้อยืดบุรุษ กางเกง เสื้อสตรี ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้มีค่าต่ำกว่า 1 และเสื้อกันหนาว เสื้อบุรุษ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าความยืดหยุ่นที่คำนวณได้มีค่าสูงมากกว่า 1

ส่วนผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่าปัญหาในการส่งออก คือ การจัดสรรโควต้าส่งออกให้แก่ผู้ประกอบการไม่เพียงพอต่อความต้องการ, ภาวะการแข่งขันสูง โดยเฉพาะการแข่งขันทางด้านราคา, ปริมาณความต้องการสินค้ามีอัตราเพิ่มขึ้นไม่มากเท่าที่ควร, ต้นทุนค่าแรงงานภายในประเทศสูง เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งและเทคโนโลยีการผลิตไม่มีประสิทธิภาพ ส่วนผลกระทบของระบบโควต้าที่มีต่อผู้ประกอบการ ได้แก่ เมื่อไม่ได้รับการจัดสรรโควต้าอย่างเพียงพอ จะทำให้ผู้ประกอบการต้องสูญเสียโอกาสในการขายสินค้า

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีนโยบายการเพิ่มปริมาณการส่งออก คือ พยายามทำให้ราคาของไทยแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ โดยเฉพาะสินค้าประเภท เสื้อกันหนาวและเสื้อบุรุษ ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่อุปสงค์มีความยืดหยุ่นสูงต่อราคา โดยมาตรการที่นำมาใช้ควรประกอบด้วย

- การลดราคาของประเทศไทยลงก็สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้มากขึ้น
- การลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตมากขึ้นโดยการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร
- ปรับปรุงกฎระเบียบและมาตรการของรัฐบาลเพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออกได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- ปรับโครงสร้างการค้าเสรีนำเข้าวัตถุดิบให้มีความรวดเร็วแก่ผู้ประกอบการและลดปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน
- ลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและบริการท่าเรือ

2. ในกรณีของเสื้อกันหนาวและเสื้อบุรุษชั้นที่ผ่านมากว่าโควต้าการส่งออกหรือนำเข้าเป็นตัวเปิดตลาดให้เกิดการขยายตัวในการส่งออก แต่ในอนาคตภายหลังการยกเลิกข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศนั้น ภาวะการค้าสิ่งทอจะเข้าสู่ระบบการค้าเสรีดังนั้นเพื่อให้อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยสามารถแข่งขันและขยายตลาดต่อไปได้มาตรการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนควรจะเน้นในด้านต่อไปนี้

- ส่งเสริมด้านการตลาด สร้างภาพลักษณ์และ Brand Name ของไทยเอง
- มีการพัฒนาคุณภาพ รูปแบบ ของสินค้าให้มีคุณภาพที่สูงขึ้นและราคาสูงขึ้น ก็สามารถทำให้ไทยหลีกเลี่ยงการแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้
- จัดทำเครือข่ายตัวแทนจำหน่ายในต่างประเทศให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อที่สินค้าของไทย จะได้เป็นที่รู้จักกันในนามของประเทศไทยเอง
- จัดหาตลาดใหม่ๆ เพื่อขยายการส่งออกและเป็นการรองรับในการเปิดตลาดเสรี

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.2540.ข้อตกลงทางการค้าที่เกี่ยวกับสิ่งทอ, กระทรวงพาณิชย์
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.2540.การแข่งขันสิ่งทอไทยกับคู่แข่งชั้นนำในเอเชีย, กระทรวงพาณิชย์
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 2540,ฝ่ายเศรษฐกิจรายสาขา ลู่ทางและโอกาสส่งออกและผลกระทบจากการมีเขตการค้าเสรีอาเซียน : อุตสาหกรรมสิ่งทอ
- กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.2001.สถิติการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยปี1995-2000. กระทรวงพาณิชย์.
- กองการค้าสิ่งทอ.2001. ปริมาณโควตาส่งสิ่งทอภายใต้ WTO ประจำปี 2539-2544. กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.
- Teunissen and Blokker(1995),Laird and Yeats(1987).การศึกษากันการค้าสิ่งทอในตลาดโลก
- กองการค้าสิ่งทอ.2540.ภาพรวมของแกตต์รอบอุรุกวัยและผลกระทบต่อประเทศไทย.กระทรวงพาณิชย์

วารสาร

- วารสารทิศทางอุตสาหกรรม "ตลาดส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป : ลู่ทางที่ไม่แจ่มใสนัก" ปีที่ 2 ฉบับที่ 24 ต.ค. 2536.
- บริการอุตสาหกรรมสาร ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, ม.ค.-ก.พ.2524.
- วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 287, พ.ค.-มิ.ย.2544.
- วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ ปีที่ 32 ฉบับที่ 290,พ.ย.-ธ.ค.2544.

วิทยานิพนธ์

- นิวัฒน์ ชัยรัตนฤกษ์ดี.2524. ผลการจำกัดปริมาณนำเข้าผลิตภัณฑ์สิ่งทอเข้าสหรัฐอเมริกาและกลุ่มตลาดร่วมยุโรปต่อการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทย คณะเศรษฐศาสตร์ วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นางพงา พฤกษ์พิชัยเลิศ.2532. ระบบกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างไทยกับสหรัฐฯ : บทเรียนในการนโยบายและการเจรจาการค้าของไทย ภาควิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติปริญาโท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชญา พุดน้อย.2537. ศึกษามาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีผลกระทบต่อ การส่งออกของไทย คณะเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติปริญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภัทรจิต ชุมวรฐายี.2538. ศึกษาผลกระทบจากการจำกัดการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไป ประเทศในข้อตกลงกรณีสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป คณะเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติปริญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริพร บุญสิน.2542. ศึกษาผลกระทบของข้อตกลงรอบอุรุกวัยที่มีต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย : ศึกษากรณีการยกเลิกโควต้าภายใต้ข้อตกลง MFA ของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป คณะเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยนานาชาติปริญาโท มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.

อินเตอร์เน็ต

เว็บไซต์กรมศุลกากรแห่งประเทศไทย, กระทรวงอุตสาหกรรม, ธนาคารแห่งประเทศไทย, กรมการค้าต่างประเทศ, กรมเศรษฐกิจพาณิชย์, กรมกอนการค้าสิ่งทอ, สมาคมพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ภาษาอังกฤษ

Thesis

Siriwatpatara Kaewjai.1989. A Study of the MFA and Bilateral Agreements and the Effects of Quota Restriction on thai Textile Exports. Master of Economics (English Language Program), Faculty of Economics, Thammasat University.

Suphachalasai Suphat.1989. The Effect of Government Intervention and the Multit – fiber Arrangement on the Thai Clothing and Textile. Doctor of Philosophy of the Australian National University.

Riedel Jame.1988. "The Demand for LDC Exports of Manufactures : estimates from Hong Kong," The World Bank Economic Review 2 : 321 –340.

Draft

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 แสดงอัตราการขยาย (Growth Rate) โดยวิธี Growth Factor ภายใต้ Agreement on Textiles and Clothing : ATC

Growth Rate	ช่วงที่ 1 (16%)	ช่วงที่ 2 (25%)	ช่วงที่ 3 (27%)
	3 ปี (1995 – 1997)	4 ปี (1998 – 2001)	3 ปี (2001 – 2004)
1%	1.16%	1.45%	1.84%
2%	2.32%	2.90%	3.68%
3%	3.48%	4.35%	5.52%
4%	4.64%	5.80%	7.37%
5%	5.80%	7.25%	9.21%
6%	6.96%	8.70%	11.05%
7%	8.12%	10.15%	12.89%

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบอัตราขยายตามข้อตกลงสิ่งทอสองฝ่ายในปี 2537

ประเทศ	% อัตราขยายของความตกลงเดิม	% ปริมาณที่เพิ่มขึ้นในปีที่ 10
	ปี 2537	ปี 2547
สหรัฐอเมริกา	1% Wool รายการ 611	15.80%
	4% รายการ 338/339,638/639	77.60%
	6% Cotton & MMF	133.90%
สหภาพยุโรป	3% รายการ 1,2,3	54.40%
	3.5% รายการ 8	65.60%
	5% รายการ 4,5,6,7	104.10%
	7% รายการ 10	167.60%
	6% รายการอื่นๆ	133.90%
แคนาดา	6% ทุกรายการ	133.90%
นอร์เวย์	2% รายการ 70	33.80%

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 3 แสดงการแบ่งปันโควตาของประเทศสมาชิก MFA ที่เป็นผู้นำเข้าและส่งออกในปี 2537

ประเทศ	ร้อยละการแบ่งปันของการจัดสรรโควตา เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่ม		
	สหรัฐอเมริกา	สหภาพยุโรป	แคนาดา
กลุ่มประเทศอาเซียน			
อินโดนีเซีย	4.4	2.9	4.3
มาเลเซีย	2.9	1.9	3.8
ฟิลิปปินส์	7.9	4	4
สิงคโปร์	3.2	2.4	2.4
ไทย	3.9	3.3	4.2
กลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียง			
ฮ่องกง	17	18.6	13.2
เกาหลีใต้	11.2	11	14.3
ไต้หวัน	13.3	6	14.6
ประเทศอื่นๆ ในเอเชีย			
สาธารณรัฐประชาชนจีน	13.4	30	21.2
อินเดีย	3	7.8	2.2
ปากีสถาน	2.2	5.9	4.2
ประเทศในลาตินอเมริกา			
บราซิล	1	1.1	0.5
เม็กซิโก	0.3	0	0
อาเจนติน่า	0	0	0

ที่มา : International Textiles and Clothing Bureau (ITCB)

ตารางที่ 4 แสดงปริมาณและสัดส่วนโควตาส่งท่อนำเข้าสหภาพยุโรปปี พ.ศ.2537และ 2547

กลุ่มประเทศ	2537		2547 กรณีที่มี Additional Growth		2547 กรณีที่ไม่มี Additional Growth	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
Latin America	154	19	270	21	224	20
East Asia	401	51	624	49	568	51
Asia NICs	151	19	217	17	200	18
China	108	14	163	13	163	15
ASEAN	141	18	242	19	204	18
Thailand	53	6.7	85	6.7	73	6.6
South Asia	233	30	381	30	325	29
Others	0	0	0	0	0	0
รวม	789	-	1,275	-	1,118	-

ที่มา : International Textiles and Clothing Bureau (ITCB)

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณและสัดส่วนโควตาส่งเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มนำเข้าสหภาพยุโรป ปี 2537และ 2547

กลุ่มประเทศ	2537		2547 กรณีที่มี Additional Growth		2547 กรณีที่ไม่มี Additional Growth	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
Latin America	6.6	1	11.8	1	9.8	1
East Asia	529	84	784	79	705	81
Asia NICs	225	36	286	27	267	31
China	189	30	262	26	262	30
ASEAN	91	14	207	21	148	17
Thailand	21	3	48	5	36	4
South Asia	95	15	197	20	154	18
Others	0	0	0	0	0	0
รวม	630	-	993	-	870	-

ที่มา : International Textiles and Clothing Bureau (ITCB)

ตารางที่ 6 ปริมาณและสัดส่วนโควตาส่งท่อนำเข้าสหรัฐอเมริกาของปี 2537 และ 2547

กลุ่มประเทศ	2537		2547 กรณีที่มี Additional Growth		2547 กรณีที่ไม่มี Additional Growth	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
Latin America	407	10	963	12	720	11
East Asia	2,549	63	4,221	54	3,682	57
Asia NICs	1,038	26	1,346	17	1,277	20
China	629	15	840	11	840	13
ASEAN	882	22	2,035	26	1,565	24
Thailand	321	8	730	9	564	9
South Asia	554	14	1,332	17	1,011	16
Others	556	14	1,316	17	1,003	16
รวม	4,066	-	7,832	-	6,416	-

ที่มา : International Textiles and Clothing Bureau (ITCB)

ตารางที่ 7 ปริมาณและสัดส่วนโควตาคู่มือเครื่องนุ่งห่มนำเข้าสหรัฐอเมริกาปี 2537 และ 2547

กลุ่มประเทศ	2537		2547 กรณีที่มี Additional Growth		2547 กรณีที่ไม่มี Additional Growth	
	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน	ปริมาณ	สัดส่วน
Latin America	126	2	277	3	212	3
East Asia	4,278	79	6,372	70	5,665	73
Asia NICs	2,254	42	2,517	28	2,439	32
China	727	13	1,024	11	1,024	13
ASEAN	1,209	22	2,604	29	2,042	26
Thailand	209	4	466	5	362	5
South Asia	739	14	1,798	20	1,359	18
Others	279	5	633	7	485	6
รวม	5,423	-	9,080	-	7,721	-

ที่มา : International Textiles and Clothing Bureau (ITCB)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบปริมาณการส่งออกและปริมาณโคเวต้าที่ได้รับของไทยและจีน

ปริมาณการส่งออกและโคเวต้าเลี้ยงสัตว์

ปี	ปริมาณการส่งออกของไทย	ปริมาณการส่งออกของจีน	โคเวต้าของไทย	โคเวต้าของจีน
2538	19,918,042	72,973,539	28,314,000	74,999,000
2539	17,693,930	54,989,610	29,956,000	75,243,000
2540	16,014,019	72,910,394	31,694,000	76,221,000
2541	19,329,173	78,655,346	33,992,000	77,212,000
2542	23,179,880	75,075,144	36,456,000	75,137,853
2543	26,675,053	73,712,782	39,099,000	78,476,000
2544	27,119,006	79,038,390	41,934,000	79,116,000
2545	28,887,514	81,868,191	45,795,000	80,946,000

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ปริมาณการส่งออกและโคเวต้าเลี้ยงสัตว์

ปี	ปริมาณการส่งออกของไทย	ปริมาณการส่งออกของจีน	โคเวต้าของไทย	โคเวต้าของจีน
2538	16,031,918	25,593,157	19,974,000	23,498,000
2539	17,713,108	21,810,322	21,132,000	23,586,000
2540	22,991,819	23,039,266	22,358,000	23,940,000
2541	20,625,437	25,862,662	23,979,000	24,299,000
2542	29,107,979	25,002,791	25,718,000	24,527,000
2543	29,990,380	25,341,841	27,582,000	24,757,000
2544	27,005,429	25,031,043	29,582,000	24,990,000
2545	32,150,688	25,316,548	32,306,000	25,657,000

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ปริมาณการส่งออกและโควต้าทางบก

ปี	ปริมาณการ ส่งออกของไทย	ปริมาณการ ส่งออกของจีน	โควต้าของ ไทย	โควต้าของ จีน
2538	6,103,520	24,488,773	7,199,000	24,679,000
2539	4,541,762	24,133,688	7,616,000	24,787,000
2540	4,488,324	25,533,398	8,058,000	25,221,000
2541	6,109,777	26,019,538	5,642,000	25,662,000
2542	9,458,297	25,917,793	9,269,000	25,944,000
2543	10,752,534	27,994,683	9,941,000	26,229,000
2544	10,786,773	25,354,161	10,661,000	26,518,000
2545	13,096,356	27,325,208	11,643,000	27,346,000

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ปริมาณการส่งออกและโควต้าเสื้อผ้าสตรี

ปี	ปริมาณการ ส่งออกของไทย	ปริมาณการ ส่งออกของจีน	โควต้าของ ไทย	โควต้าของ จีน
2538	5,160,978	11,995,772	6,738,000	11,844,000
2539	4,791,267	11,484,071	7,129,000	11,888,000
2540	4,558,163	11,802,996	7,543,000	12,067,000
2541	4,438,431	12,310,141	8,090,000	12,248,000
2542	4,782,669	11,877,289	8,676,000	12,363,000
2543	4,534,999	13,353,297	9,305,000	12,479,000
2544	3,754,421	12,149,096	9,980,000	12,596,000
2545	5,027,691	12,707,388	10,899,000	12,932,000

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ปริมาณการส่งออกและโควต้าเนื้อสุกร

ปี	ปริมาณการส่งออกของไทย	ปริมาณการส่งออกของจีน	โควต้าของไทย	โควต้าของจีน
2538	2,897,402	15,649,959	4,225,000	16,643,000
2539	2,658,477	17,497,270	4,396,000	16,705,000
2540	3,176,760	16,915,723	4,575,000	16,956,000
2541	3,367,578	17,212,835	4,807,000	17,210,000
2542	3,016,612	15,053,822	5,051,000	17,372,000
2543	3,518,296	16,928,525	5,307,000	17,535,000
2544	2,967,280	17,597,908	5,577,000	17,700,000
2545	4,021,428	18,230,884	5,936,000	18,172,000

ที่มา : กองการค้าสิ่งทอ กระทรวงพาณิชย์

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบราคาของประเทศไทยกับประเทศจีน

ปี	ราคาเนื้อสุกร		ราคาเนื้อหมู		ราคาหมูสามชั้น		ราคาเนื้อสัตว์		ราคาเนื้อสุกร	
	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน	ไทย	จีน
2538	80	21	80	22	60	30	70	28	62	87
2539	120	24	110	29	30	10	50	157	19	105
2540	150	14	90	19	20	-	70	34	60	28
2541	90	21	30	20	40	-	50	44	30	45
2542	30	13	20	12	30	10	20	62	60	58
2543	50	11	30	18	80	10	40	70	30	44
2544	20	15	50	28	80	30	100	70	20	61
2545	20	16	40	56	40	40	60	48	20	56

ที่มา : กรมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

แบบสอบถาม

เรื่อง

ผลกระทบของระบบโควต้าตามข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อการส่งออก
เสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทยไปสหภาพยุโรป

1. ท่านคิดว่าปัญหาการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปเกิดจากปัญหาใดบ้าง
2. ท่านคิดว่าประเทศไหนเป็นคู่แข่งที่สำคัญของการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของไทย ก่อนที่จะมีการยกเลิกระบบโควต้าในปี 2548
3. การมีโควตาส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปส่งผลดีและผลเสียอย่างไรบ้างกับบริษัท
4. ระบบโควต้ามีความสำคัญต่อบริษัทของท่านหรือไม่ และมีผลกระทบมากน้อยเพียงใด
5. การที่ได้รับโควต้ามากหรือน้อยมีผลต่อการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปอย่างไร
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่มีการเปิดการค้าเสรีหรือการยกเลิกระบบโควตาส่งออกในปี 2548 เพราะเหตุใด
7. หลังจากการยกเลิกระบบโควต้าในปี 2548 จะมีผลกระทบอย่างไรบ้างกับบริษัทของท่านและมีการวางแผนรับมืออย่างไรบ้าง
8. ท่านคิดว่าหลังจากการยกเลิกระบบโควต้าในปี 2548 จะทำให้ประเทศคู่แข่งประเทศใดเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันและจะได้เปรียบประเทศไทยในด้านใดบ้าง
9. ท่านคิดว่ารัฐบาลควรเข้ามามีบทบาทและให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนในด้านใดบ้าง